

Projekt

z dnia 19 czerwca 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XXXI/___/2026
RADY MIEJSKIEJ W CYBINCE**

z dnia 24 czerwca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka
na lata 2026-2033**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662) w związku z art. 14 ust. 1 i art. 19 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Cybinka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CYBINKA

NA LATA 2026-2033

ZAMAWIAJĄCY:

**URZĄD MIEJSKI W CYBINCIE
UL. SZKOLNA 5,
69-108 CYBINKA**

WYKONAWCA:

**GRUPA BST SP. Z O.O.
UL. MIECZYKÓW 12,
40-748 KATOWICE**

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	6
3. Podstawowe informacje o gminie Cybinka	7
3.1. Położenie	7
4. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	16
4.1. Obszar rewitalizacji	17
4.2. Podobszar I – Jednostka analityczna: Cybinka 4	31
4.3. Podobszar II – Jednostka analityczna: Cybinka 5	36
4.4. Potrzeby rewitalizacyjne	40
5. Wizja stanu po przeprowadzeniu obszaru rewitalizacji	42
6. Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych	42
7. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych właściwych dla gminy	44
7.1. Strategia Rozwoju Gminy Cybinka na lata 2024-2033	45
7.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cybinka na lata 2023- 2033	47
7.3. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2023-2030	49
7.4. Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	54
7.5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	57
8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	60
8.1. Założenia dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	60
8.2. Lista przedsięwzięć podstawowych	65
8.3. Zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć	72
9. Mechanizmy zapewniania komplementarności oraz integrowania działań	77
9.1. Zasada kompleksowości	77
9.2. Zasada koncentracji interwencji	77
9.3. Zasada komplementarności	78
9.4. Podsumowanie	83
10. Szacunkowe ramy finansowe	85

11. Mechanizmy włączenia interesariuszy	87
11.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia GPR	87
11.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania GPR	93
12. System realizacji gminnego programu rewitalizacji	94
12.1. System zarządzania realizacją GPR	94
12.2. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR.....	96
12.3. Niezbędne zmiany w uchwałach.....	99
13. Ocena oddziaływania na środowisko	101
14. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno- przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	102
15. Spis tabel.....	103
16. Spis map i wykresów	104

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka został przygotowany w celu precyzyjnego zidentyfikowania potrzeb rewitalizacyjnych zdegradowanych obszarów gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Jego podstawowym założeniem jest stworzenie ram umożliwiających skuteczne ukierunkowanie środków finansowych na realizację działań rewitalizacyjnych.

Dokument ma charakter wieloletniego planu inwestycyjnego i obejmuje kompleksowe przedsięwzięcia odnoszące się do wskazanych sfer. Został on opracowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Proces opracowania gminnego programu rewitalizacji został poprzedzony podjęciem uchwały nr XXVI/185/2026 Rady Miejskiej w Cybince w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cybinka, a także uchwały nr XXVII/178/2026 Rady Miejskiej w Cybince w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033.

Prace nad dokumentem przebiegały w trzech zasadniczych etapach: analitycznym, diagnostycznym oraz projektowym. Podstawą diagnozy były aktualne dane statystyczne, które umożliwiły identyfikację obszarów zdegradowanych oraz wyznaczenie obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Cybinka. Ustalenia diagnozy, skoncentrowanej na rozpoznaniu zjawisk kryzysowych, stanowią fundament Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2026-2033.

Istotnym elementem opracowania było zapewnienie zgodności celów i planowanych działań z obowiązującymi dokumentami strategicznymi gminy. Program przygotowano z wykorzystaniem podejścia partycypacyjnego, obejmującego szerokie konsultacje społeczne z udziałem mieszkańców, w szczególności zamieszkujących obszar rewitalizacji, a także przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz pracowników Urzędu Miejskiego w Cybince.

2. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przyjęto definicję rewitalizacji określoną w *ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, zgodnie z którą **rewitalizacja oznacza kompleksowy proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego** poprzez wzajemnie powiązane działania obejmujące aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe. Działania te mają na celu integrację interwencji na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, są prowadzone w sposób zaplanowany i skoncentrowany terytorialnie w ramach programów rewitalizacji. Kluczowym założeniem rewitalizacji jest optymalne wykorzystanie specyficznych cech danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów, w tym także walorów kulturowych. Jest to proces długofalowy, angażujący różne grupy interesariuszy – m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości i organy administracji publicznej – przy aktywnym udziale społeczności lokalnej.¹

Stan kryzysowy charakteryzuje obszary, na których skoncentrowane są negatywne zjawiska społeczne – w szczególności bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym; w przypadku występowania co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk²:

- **gospodarczych** – w szczególności niskiego poziomu przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, stanu środowiska;
- **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- **technicznej** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

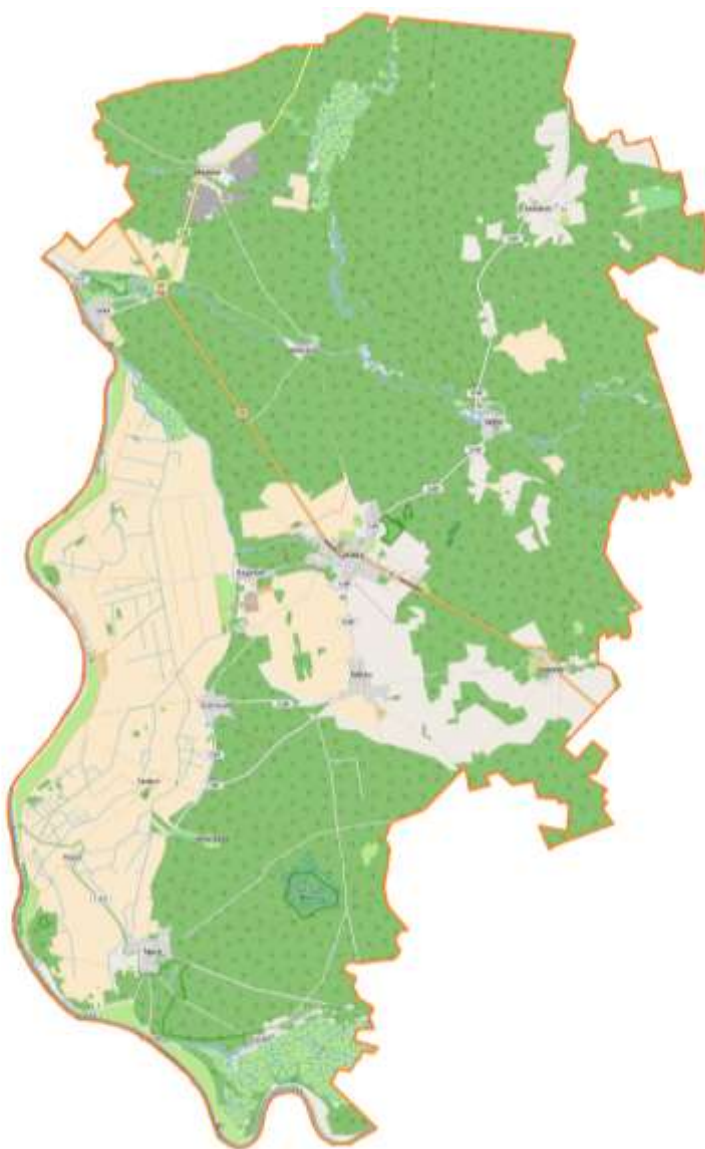
² Ibidem

3. Podstawowe informacje o gminie Cybinka

3.1. Położenie

Gmina Cybinka położona jest w południowo-wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie słubickim. Sąsiaduje z gminami: Słubice i Rzepin (od północy), Torzym (od wschodu), Gubin i Maszewo (od południa). W skład gminy Cybinka wchodzi 12 sołectw. Od zachodu gmina graniczy z Niemcami, a jej krajobraz charakteryzują rozległe tereny leśne i rolnicze. Użytki rolne stanowią znaczną część powierzchni gminy, obejmując pola uprawne i łąki. W części południowo-wschodniej znajdują się obszary zarezerwowane pod rozwój infrastruktury drogowej, w tym ważne połączenia komunikacyjne regionu. Duży teren użytkowany rolniczo rozciąga się także na południu gminy, zajmując około 60% jej powierzchni. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 280 km².

Mapa 1. Granice gminy Cybinka

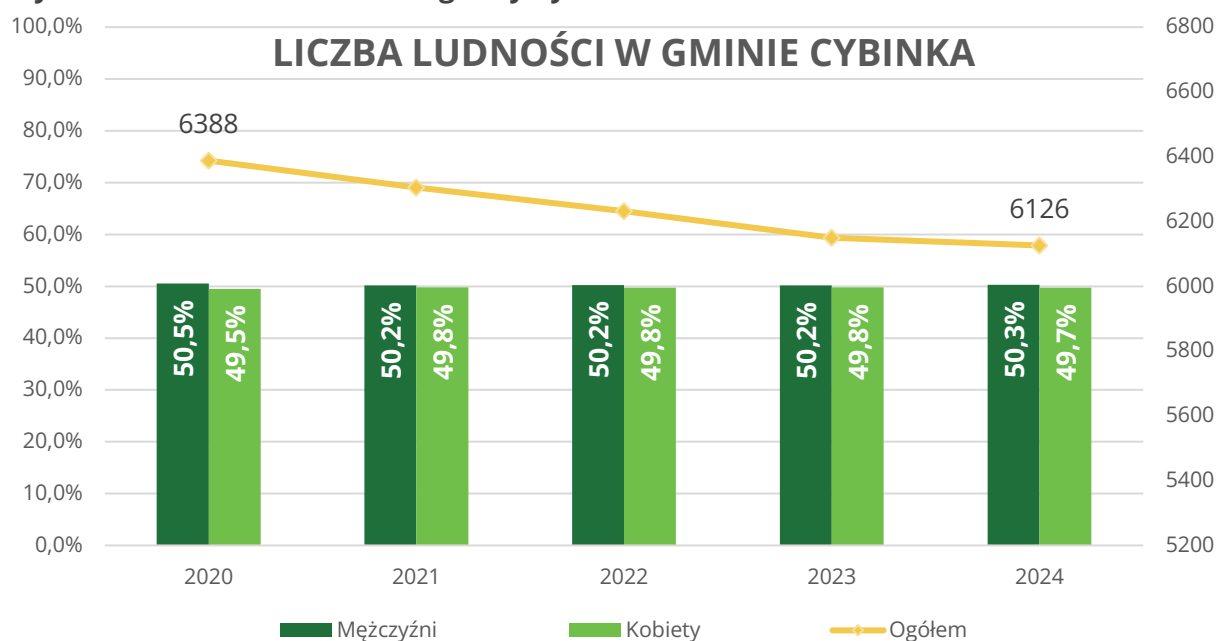

Źródło: wikipedia.pl

Uwarunkowania demograficzne

Powołując się na dane Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ludności w gminie Cybinka w 2024 roku wynosiła 6 126. Gęstość zaludnienia osiągnęła wówczas wartość 22 osoby na km². Na przestrzeni analizowanego okresu liczba ludności w gminie ulegała zmniejszeniu o 262 osoby (tj. 4,10%). W 2024 roku liczba mężczyzn wynosiła 3 080 (50,3% ogółu mieszkańców), a kobiet 3 046 (49,7%).

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Cybinka w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2020-2024 w gminie Cybinka liczba urodzeń żywych wahała się. Najwięcej urodzeń żywych było w 2020 roku (46), a najmniej – w 2023 (31). W przypadku zgonów sytuacja wyglądała podobnie – ich liczba wahała się na przestrzeni lat. Najniższą wartość osiągnęły w 2023 roku (72). Przyrost naturalny był ujemny w całym okresie.

Tabela 1. Ruch naturalny ogółem w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	Polska 2024
Liczba ludności	6 388	6 305	6 232	6 150	6 126	37 489 087
Urodzenia żywe	46	41	38	31	38	251 782
Zgony ogółem	82	83	85	72	76	408 504
Przyrost naturalny	-36	-42	-47	-41	-38	-156 722
Urodzenia żywe na 1000 ludności	7,21	6,43	6,07	4,99	6,19	6,70
Zgony na 1000 ludności	12,86	13,02	13,58	11,60	12,38	10,88
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-5,64	-6,59	-7,51	-6,60	-6,19	-4,17

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Przyrost naturalny w gminie Cybinka w latach 2020-2024 był ujemny. Najmniej korzystną wartość osiągnął w 2022 roku (-47). Podobne tendencje zaobserwowano zarówno w województwie lubuskim, jak i w całym kraju.

Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Cybinka, województwie lubuskim oraz kraju w latach 2020-2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Polska	-122 046	-188 006	-143 316	-136 585	-156 722
Województwo lubuskie	-3 991	-5 906	-4 565	-4 241	-4 813
Gmina Cybinka	-36	-42	-47	-41	-38

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2020-2024 w gminie Cybinka odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym stopniowo się zmniejszał. Z kolei w przypadku udziału % osób w wieku produkcyjnym można zaobserwować trend wzrostowy w okresie 2021-2023, natomiast w 2024 roku odsetek ten uległ zmniejszeniu. Na przestrzeni lat systematycznie wzrastał odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Struktura ludności w gminie Cybinka w 2024 roku według ekonomicznych grup wieku przedstawia się zatem następująco:

- 16,6% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym (z czego kobiety stanowiły 46,4%);
- 61,1% mieszkańców było w wieku produkcyjnym (z czego kobiety stanowiły 45,3%);
- 22,2% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym (z czego kobiety stanowiły 64,3%).

Tabela 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w gminie Cybinka w latach 2020-2024 [w %]

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	Polska 2024
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	19,2	18,4	17,7	16,8	16,6	18,0
Udział % osób w wieku produkcyjnym	61,0	61,0	61,2	61,5	61,1	58,2
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	19,8	20,6	21,1	21,6	22,2	23,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2020-2024 w gminie Cybinka saldo migracji ulegało sporym wahaniom. Najkorzystniejszą wartość przyjęło ono w 2020 roku (20). Najmniej korzystna wartość została zanotowana w 2022 roku (-31).

Tabela 4. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zameldowania ogółem	87	81	53	49	75
Wymeldowania ogółem	67	97	84	69	71
Saldo migracji	20	-16	-31	-20	4

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Edukacja i opieka nad dziećmi

Najwięcej dzieci w wieku do 3 lat w ogólnej populacji gminy Cybinka odnotowano w 2020 roku (182 dzieci), a najmniej w 2023 roku (112 dzieci). W analizowanym okresie, tj. 2020-2024, żadne dziecko w wieku do lat 3 nie zostało objęte opieką w żłobkach.

Tabela 5. Liczba/udział dzieci objętych opieką w żłobkach w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Dzieci w wieku do 3 lat ogółem	182	164	126	112	113
Dzieci objęte opieką w żłobkach	0	0	0	0	0
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W 2024 roku w gminie Cybinka funkcjonowało jedno przedszkole oraz dwie szkoły podstawowe. Liczba dzieci w przedszkolach wzrosła na przestrzeni tych lat (ze 139 do 150), podczas gdy liczba uczniów w szkołach podstawowych uległa zmniejszeniu. Nastąpił spadek o 50 uczniów.

Tabela 6. Liczba przedszkoli i szkół wraz z liczbą dzieci/uczniów w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Przedszkola	2	2	2	2	1
Liczba dzieci w przedszkolach	139	146	179	173	150
Szkoły podstawowe	2	2	2	2	2
Liczba uczniów w szkołach podstawowych	512	489	462	419	462

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Gospodarka i rynek pracy

W latach 2020-2024 w gminie Cybinka stopniowo rosła liczba podmiotów gospodarczych. Większość podmiotów to mikroprzedsiębiorstwa (562 w 2024 r.). W gminie w 2024 roku funkcjonowało także 14 małych podmiotów. Liczba średnich przedsiębiorstw wynosiła natomiast 5. W analizowanym okresie nie odnotowano żadnej dużej firmy w gminie Cybinka.

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem	521	537	552	567	581
0-9 pracowników (mikro)	499	516	532	547	562
10-49 pracowników (małe)	17	16	15	14	14

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
50-249 pracowników (średnie)	5	5	5	6	5
250 i więcej pracowników (duże)	0	0	0	0	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Liczba osób bezrobotnych w gminie Cybinka na przestrzeni analizowanych lat zmieniała się bez wyraźnego trendu. Najwięcej bezrobotnych było w 2020 roku (129), co mogło mieć związek z panującą wówczas pandemią COVID-19, z kolei najmniej bezrobotnych odnotowano w 2024 roku (64). Udział bezrobotnych kobiet wśród ludności w wieku produkcyjnym był większy od udziału bezrobotnych mężczyzn w całym badanym okresie.

Tabela 8. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Bezrobotni	129	94	107	81	64
Bezrobotni mężczyźni	63	38	54	40	31
Udział bezrobotnych mężczyzn (%) wśród ogółu mężczyzn w wieku produkcyjnym	2,9	1,8	2,6	1,9	1,5
Bezrobotne kobiety	66	56	53	41	33
Udział bezrobotnych kobiet (%) wśród ogółu kobiet w wieku produkcyjnym	3,8	3,3	3,1	2,4	1,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Pomoc społeczna i opieka zdrowotna

W gminie Cybinka w okresie od 2020-2024 roku zmniejszyła się liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Przyczynami korzystania z takiej pomocy mogą być m.in. bezrobocie, ubóstwo czy niepełnosprawność. Szczegółowe dane dotyczące liczby gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego znajdują się w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Podstawowe informacje o opiece społecznej w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego					
Ogółem	279	281	260	239	223
Poniżej kryterium dochodowego	160	162	186	191	219
Powyżej kryterium dochodowego	119	119	74	48	4
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego					
Ogółem	560	565	510	453	415
Poniżej kryterium dochodowego	351	340	360	371	411

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Powyżej kryterium dochodowego	209	225	150	82	4

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W analizowanym okresie w gminie Cybinka liczba ogólnodostępnych aptek nie uległa zmianie. Zmalała natomiast liczba udzielonych porad lekarskich. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że liczba porad lekarskich udzielonych w ramach opieki ambulatoryjnej oraz podstawowej zmniejszyła się w badanym okresie o 6,6%.

Tabela 10. Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców gminy Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Apteki ogólnodostępne	2	2	2	2	2
Porady lekarskie - ogółem (ambulatoryjna opieka zdrowotna)	9 369	9 013	8 876	8 615	8 748
Porady lekarskie - ogółem (podstawowa opieka zdrowotna)	9 369	9 013	8 876	8 615	8 748

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Infrastruktura

W latach 2020-2024 liczba przystanków autobusowych pozostawała niezmienna i wynosiła 55 przystanków. Zwiększyła się natomiast długość dróg dla rowerów (z 4,2 km do 4,5 km).

Tabela 11. Liczba przystanków autobusowych oraz długość dróg dla rowerów w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Długość dróg dla rowerów (km)	4,2	4,2	4,2	4,5	4,5
Liczba przystanków autobusowych	55	55	55	55	55

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W okresie od 2020 do 2024 roku wzrosła liczba budynków mieszkalnych w gminie Cybinka (z 1 526 do 1 578, tj. o 52). Tym samym zwiększyła się też liczba mieszkań (z 2 036 do 2 148, tj. o 34), jak i ich łączna powierzchnia użytkowa (ze 173 546 do 177 462, tj. o 3 916 m²). Szczegółowe informacje dotyczące mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne, takie jak wodociągi, ustęp splukiwany, łazienka, centralne ogrzewanie oraz gaz sieciowy, są przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 12. Podstawowe informacje o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach w gminie Cybinka w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Budynki mieszkalne	1 526	1 555	1 562	1 568	1 578
Mieszkania ogółem	2 124	2 131	2 141	2 148	2 158

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne – wodociągi	2 083	2 090	2 100	2 107	2 117
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - ustęp spłukiwany	2 038	2 045	2 055	2 062	2 072
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne – łazienka	2 016	2 023	2 033	2 040	2 050
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - centralne ogrzewanie	1 670	1 677	1 687	1 694	1 704
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - gaz sieciowy	480	544	556	568	649
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	173 546	174 272	175 526	176 302	177 462

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Walory turystyczne i krajobrazowe

Walory turystyczne gminy Cybinka opierają się w głównej mierze o obiekty zabytkowe i zasoby naturalne. Według wojewódzkiego rejestru zabytków, do głównych zabytków znajdujących się na terenie gminy zalicza się:

- **Sądów**
 - Kościół filialny pw. św. Antoniego – Sądów przy ul. Roli-Żymierskiego Michała. Pierwotnie ewangelicki, wzniesiony w 1801 roku w stylu późno-klasycystycznym. Murowany, prostokątny w planie, z dwiema wieżami od zachodu. Fasada zwieńczona trójkątnym szczytem, wieże zdobi krenelażowa attyka. Wnętrze salowe z płaskim stropem i emporami.
- **Radzików**
 - **Dwór w Radzikowie** – wzniesiony w 2. poł. XVIII w., rozbudowany na początku XX w., a w 1973 r. przekształcony na szkołę. Obecnie własność prywatna, nieużytkowana. Murowany, w kształcie litery T – starsza część parterowa z wysokim podpiwniczeniem i dachem naczółkowym, a nowsza część jest piętrowa z dachem mansardowym.
 - **Kościół filialny pw. MB Królowej Polski w Radzikowie** - Zbudowany w 1712, na miejscu starszego, jako protestancki; remontowany w 1793, 1949 i 2009. Jest orientowany, szkieletowej konstrukcji, salowy o trójkątnym zamknięciu od wschodu, z kruchtą od południa i wieżą od zachodu.
- **Maczków**
 - **Dwór w Maczkowie** - Wzniesiony w XVIII w. w stylu klasycystycznym, wyremontowany w latach 1993–1995 na pensjonat. Murowany, prostokątny, piętrowy, z dachem naczółkowym. Fasada i elewacja tylna z ryzalitami zwieńczonymi przyczółkami. Otoczony parkiem krajobrazowym.

- **Park w Maczkowie**, powstały na przełomie XVIII i XIX wieku, jest częścią założenia pałacowego, które było związane z historią tej miejscowości. Jego pierwotna kompozycja miała charakter ogrodu krajobrazowego, typowego dla epoki, w której powstał. W parku zachowały się elementy przestrzenne oraz starodrzew.
- **Drzeniów**
 - **Kościół pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Drzeniowie** – zabytkowy rzymskokatolicki kościół filialny, XVI w. Jego architektura charakteryzuje się elementami typowymi dla stylu, w jakim został wzniesiony.
 - **Dom mieszkalny z końca XVIII wieku**, położony w Drzeniowie 26, stanowi cenny element dziedzictwa architektonicznego w tej miejscowości. Jego obecność na liście zabytków świadczy o jego historycznym i kulturowym znaczeniu dla regionu.
 - **Zespół pałacowy**, XVIII, 1844
 - Pałac w Drzeniowie pochodził z pierwszej połowy XVIII wieku. Była to budowla murowana z cegły, otynkowana, z elementami barokowymi. Obiekt został rozebrany na początku lat 70. XX wieku. Zachowane **piwnice pałacu** są wpisane do rejestru zabytków.
 - **Park w Drzeniowie** ma swoje korzenie w XVIII wieku, z późniejszymi przekształceniami w XIX wieku. Zajmuje powierzchnię około 3,5 hektara i jest utrzymany w stylu krajobrazowym.
- **Cybinka**
 - **Kościół parafialny pw. MB Częstochowskiej** - Wzniesiony w latach 1784 – 1786, został w 1866 przebudowany i powiększony, otrzymując architekturę nawiązującą do klasycyzmu. Jest orientowany, murowany, salowy na rzucie prostokąta, z zakrystią od północy, kruchtą od południa i wieżą od zachodu, nakryty dachami dwuspadowymi. Pierwotnie była to świątynia ewangelicka.
 - Największe na Ziemi Lubuskiej **cmentarze wojenne żołnierzy i oficerów radzieckich znajdujące się w Cybinie**. Cmentarz oficerski znajduje się przy ulicy Lwowskiej a cmentarz żołnierski położony przy ulicy Białkowskiej. Oba cmentarze zostały założone jeszcze przed zakończeniem działań wojennych, ze względu na dużą liczbę poległych żołnierzy.
 - **Park pałacowy** - Założenie pałacowo-parkowe w Cybinie powstało w XVIII w., a w XIX w. przekształcono je w klasycystyczny pałac z rozległym parkiem krajobrazowym. Po II wojnie światowej majątek znacjonalizowano, a pałac, zniszczony przez pożar, rozebrano w latach 80. XX w., pozostawiając jedynie park z zachowanym starodrzewem.
 - **Zachodnia część oficyny pałacowej w Cybinie** - budynek położony w parku, został wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków.
 - **Ogrodzenie z bramą parkową w Cybinie** stanowi istotny element zespołu parku pałacowego. Według dostępnych informacji, ogrodzenie to znajduje się przy północno-wschodniej granicy parku.

- **Białków**
 - **Pałac w Białkowie** - Zbudowany w 1781 r. dla Bogislava Tausensteina przez Johanna Carla Stoltza, rozbudowany ok. 1840 r., a w 1969 r. zaadaptowany na szkołę. Klasycystyczny, murowany, prostokątny z pięciobocznym aneksem, kryty dachem czterospadowym. Fasada z pilastrami, elewacje symetryczne.
 - **Kościół pw. św. Andrzeja Boboli w Białkowie** – zabytkowy rzymskokatolicki kościół parafialny, zbudowany ok. 1840 jako ewangelicki, neoromański. Murowany, jednonawowy z krótkim czterobocznym prezbiterium, z wieżą od zachodu.
- **Koziczyn**
 - **Willa w Koziczyń** - znana również jako Steinbockwerk, wzniesiona w drugiej połowie XIX wieku, jest przykładem architektury willowej charakterystycznej dla tego okresu.
 - **Park w Koziczyń** - położony w województwie lubuskim, jest wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków.
- **Rąpice:**
 - **Dwór w Rąpicach**, wzniesiony w 1. połowie XIX wieku, to obiekt o charakterze klasycystycznym, który stanowi przykład architektury tego okresu. Dwór jest często elementem założenia pałacowego lub folwarcznego.

Ochrona środowiska

W 2023 roku w Gminie Cybinka najczęściej wykorzystywanymi źródłami ciepła były: biomasa (w tym drewno), stanowiąca 35,8% wszystkich źródeł, oraz węgiel kamienny, który zasiliał 30,3% budynków. Gaz ziemny stanowił 16,6%, a energia elektryczna 12,3%. Wśród innych źródeł energii były m.in. energia słoneczna (3,1%) oraz pompy ciepła (1,3%).

Gmina Cybinka prowadzi politykę ochrony środowiska, obejmującą takie zadania jak termomodernizacja budynków, rozbudowa sieci gazowej, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i budowa oraz modernizacja dróg gminnych, powiatowych i krajowych, a także rozwój infrastruktury rowerowej.

Dodatkowo realizowany jest Program Gospodarki Niskoemisyjnej, który ma na celu poprawę efektywności energetycznej, edukację ekologiczną mieszkańców oraz zwiększenie poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Gmina aktywnie pracuje także nad usuwaniem azbestu, a w 2022 roku usunięto ponad 33 tony wyrobów zawierających azbest. Oczyszczono 29 nieruchomości.

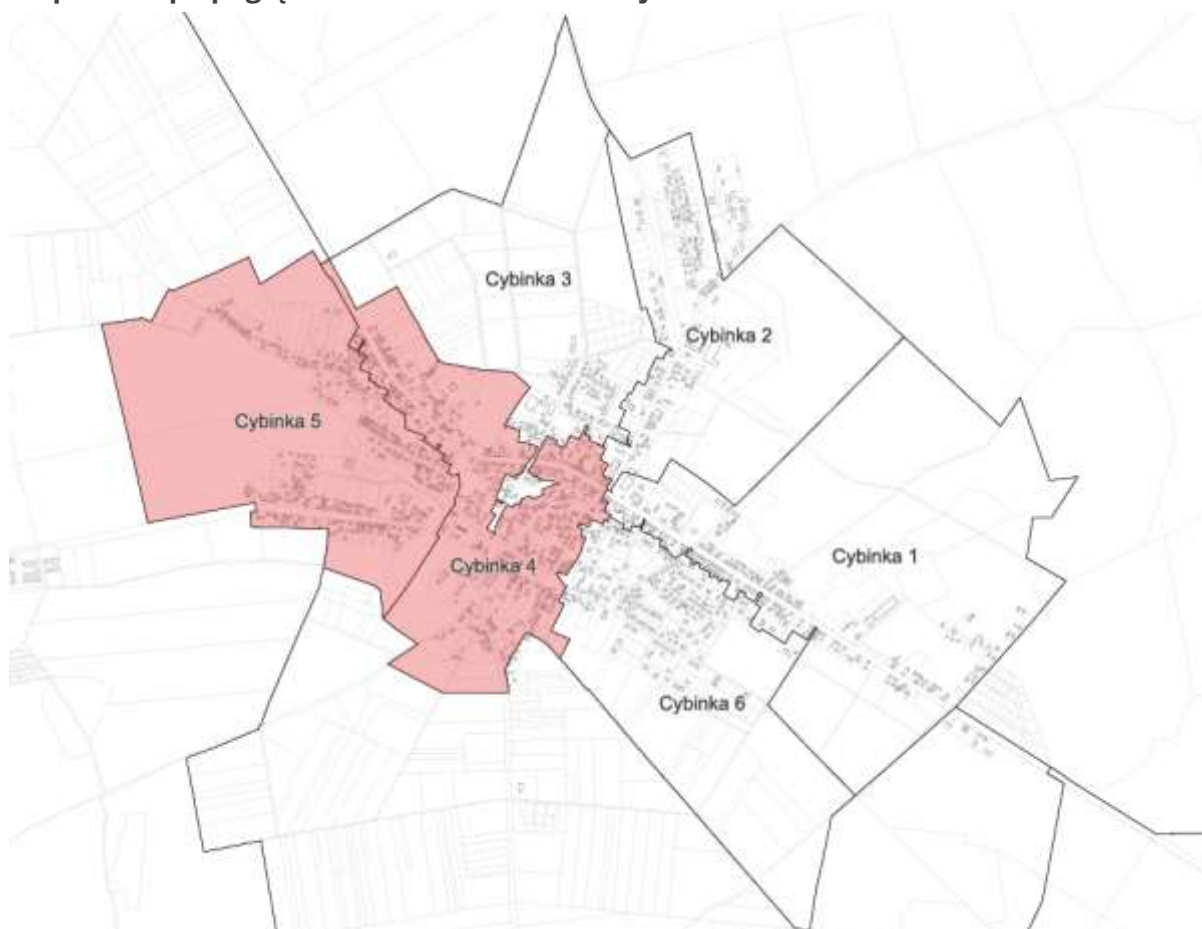
Planowane inwestycje obejmują m.in. montaż fotowoltaiki o mocy 5 MW oraz rozwój infrastruktury energetycznej i transportowej, co ma przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców i ochrony środowiska.

4. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Cybinka został przyjęty Uchwałą nr XXVI/185/2026 Rady Miejskiej w Cybince z dnia 9 kwietnia 2026 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cybinka.

Głównym założeniem delimitacji obszaru rewitalizacji było wskazanie obszaru, na którym występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk oraz identyfikacja jego potencjałów. Na podstawie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych wyznaczono w Gminie Cybinka obszar rewitalizacji, który obejmuje dwa podobszary: Cybinka 4 i Cybinka 5.

Mapa 2. Mapa pogładowa obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Celem niniejszej pogłębionej diagnozy jest kompleksowa analiza negatywnych zjawisk zachodzących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem potrzeb rewitalizacyjnych oraz potencjałów obszaru. Pogłębioną diagnozę oparto na analizie wskaźnikowej, analizie danych zastanych oraz na badaniu ilościowym zrealizowanym na grupie interesariuszy procesu rewitalizacji. Należy podkreślić, że badanie ilościowe odnosiło się do całego obszaru rewitalizacji.

W dalszej części tego rozdziału przedstawiono analizę obszaru rewitalizacji – poszczególne jego elementy: analizę danych zastanych (tj. ogólnego opisu obszaru rewitalizacji), analizę

wskaźnikową przy wykorzystaniu danych statystycznych (w tym również wykorzystanych podczas etapu diagnozowania) oraz wyniki badania ilościowego. Podobnie jak na etapie wyznaczania granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, analizy prowadzono w oparciu o pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Pozwoliło to na wskazanie wszystkich problemów, określenie potrzeb rewitalizacyjnych, jak i potencjałów podobszarów rewitalizacji.

4.1. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji zamieszkuje 1 240 osób, co stanowi 20,26% ogółu populacji Gminy Cybinka. Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 159,74 ha, co stanowi 0,57% ogółu powierzchni gminy.

Tabela 13. Obszar rewitalizacji

Jednostka	Wykaz ulic objętych obszarem rewitalizacji	Liczba mieszkańców [osoby]	Powierzchnia OR [ha]
Cybinka 4	Białkowska, Chopina, Kilińskiego, Kościelna, Kościuszki, Krakowska, Lwowska, Paderewskiego, Plac Limanowskiego, Słubicka, Staszica	687 (11,23%)	64,99 (0,23%)
Cybinka 5	Daszyńskiego, Grunwaldzka, Małoodrzańska, Matejki, Słowackiego, Wileńska, Kombatantów RP	553 (9,04%)	94,75 (0,34%)
Obszar rewitalizacji		1240 (20,26%)	159,74 (0,57%)
Gmina Cybinka suma		6119	27 970,29

Źródło: opracowanie własne

Obszar rewitalizacji w Gminie Cybinka obejmuje szereg zabytków i miejsc o dużym znaczeniu historycznym oraz kulturowym, które są ważnym elementem tożsamości lokalnej społeczności. Poniżej wymieniono kilka obiektów mających istotną wartość dla zachowania dziedzictwa regionu.

- **Kościół parafialny pw. MB Częstochowskiej** - Wzniesiony w latach 1784 – 1786, został w 1866 przebudowany i powiększony, otrzymując architekturę nawiązującą do klasycyzmu. Jest orientowany, murowany, salowy na rzucie prostokąta, z zakrystią od północy, kruchtą od południa i wieżą od zachodu, nakryty dachami dwuspadowymi. Pierwotnie była to świątynia ewangelicka.
- **Największe na Ziemi Lubuskiej cmentarze wojenne żołnierzy i oficerów radzieckich** znajdujące się w Cybinie. Cmentarz oficerski znajduje się przy ulicy Lwowskiej a cmentarz żołnierski położony przy ulicy Białkowskiej. Oba cmentarze zostały założone jeszcze przed zakończeniem działań wojennych, ze względu na dużą liczbę poległych żołnierzy.

- **Park pałacowy** - Założenie pałacowo-parkowe w Cybince powstało w XVIII w., a w XIX w. przekształcono je w klasycystyczny pałac z rozległym parkiem krajobrazowym. Po II wojnie światowej majątek znacionalizowano, a pałac, zniszczony przez pożar, rozebrano w latach 80. XX w., pozostawiając jedynie park z zachowanym starodrzewem.
 - **Zachodnia część oficyny pałacowej w Cybince** - budynek położony w parku, został wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków.
 - **Ogrodzenie z bramą parkową w Cybince** stanowi istotny element zespołu parku pałacowego. Według dostępnych informacji, ogrodzenie to znajduje się przy północno-wschodniej granicy parku.

Opinie interesariuszy

W badaniu ankietowym interesariuszy poproszono o wskazanie potencjałów obszaru rewitalizacji. Jako główne czynniki świadczące o potencjale obszaru rewitalizacji ankietowani wskazywali przede wszystkim dostęp do szerokopasmowego Internetu (50,0%). Kolejnymi potencjałami obszaru rewitalizacji w ocenie badanych są również infrastruktura komunalna – wodno-kanalizacyjna, elektryczna, gazowa (44,4%) oraz bezpieczeństwo (38,9%).

Skrócone wyniki analizy wskaźnikowej

W kolejnej tabeli zamieszczono wyniki analizy wskaźnikowej, którą zrealizowano na potrzeby diagnozy delimitacyjnej – zestawiono ze sobą wartość wskaźników dla obszaru rewitalizacji oraz dla całej gminy. Takie działanie umożliwi porównanie sytuacji w obszarze rewitalizacji na tle Gminy Cybinka.

Tabela 14. Skrócone podsumowanie wyników analizy wskaźnikowej

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Sfera społeczna		
Wskaźnik obciążenia demograficznego – Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	61,0%	61,2%
Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	22,7%	20,4%
Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców	0,32	0,25
Frekwencja wyborcza do Sejmu/Senatu w 2023 roku	ND	64,58%
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	8,47	9,79
Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	1,45	1,65
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	2,42	1,93

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	4,84	4,61
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na 100 mieszkańców	0,08	0,07
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	1,77	1,54
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	1,94	1,45
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,40	0,25
Liczba dzieci korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” na 100 mieszkańców	1,45	1,90
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,08	1,61
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,30	0,97
Liczba bezrobotnych kobiet w ogóle bezrobotnych	37,5%	49,2%
Sfera gospodarcza		
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	11,53	8,17
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,37	0,70
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym w ogólnej liczbie bezrobotnych	50,0%	39,3%
Sfera środowiskowa		
Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t)	-	4,64
Odsetek kotłów na paliwo stałe 3 i niższej klasy w ogóle kotłów na paliwo stałe	78,5%	77,2%
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha powierzchni	2,50	0,16
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni na powietrzu na 100 ha powierzchni	0,16	0,36
Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej na 100 ha powierzchni	209,72	6,41
Sfera techniczna		
Stan techniczny zabytków (ocena w skali 1-5)	3,67	3,13
Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowymi w ogóle	83,3%	82,6%

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	0,48	0,44
Stan techniczny dróg gminnych (ocena w skali 1-5)	4,25	3,05

Źródło: opracowanie własne

W kolejnej tabeli zestawiono natomiast te dane wskaźnikowe ze sfery społecznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, które nie zostały ujęte w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Stanowią one zatem pogłębienie diagnozy sytuacji na obszarze rewitalizacji Gminy Cybinka.

Tabela 2. Dane wskaźnikowe nieujęte w diagnozie delimitacyjnej

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Sfera społeczna		
Udział osób bezrobotnych poniżej 30. r.ż. w ogóle bezrobotnych	12,5%	18,0%
Udział osób bezrobotnych powyżej 50. r.ż. w ogóle bezrobotnych	37,5%	37,7%
Sfera środowiskowa		
Odsetek budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogóle budynków użyteczności publicznej	0,0%	2,4%
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługująca daną miejscowość na 100 mieszkańców	0,00	1,57
Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych (zł)	3 273,17 zł	1 211,60 zł

Źródło: opracowanie własne

Analiza negatywnych zjawisk

W ramach diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji, przeprowadzono analizę zjawisk negatywnych w oparciu o dane statystyczne. Analiza została zrealizowana z uwzględnieniem sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

SFERA SPOŁECZNA

Na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej występuje koncentracja negatywnych zjawisk. W przypadku 9 wskaźników odnotowano przekroczenia ich wartości w stosunku do średniej wartości dla Gminy Cybinka.

Na obszarze rewitalizacji większy jest odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (22,7% wobec 20,4%), co wskazuje na silniejsze procesy starzenia się ludności. Dane sugerują, że obszar rewitalizacji ma większe potrzeby w zakresie działań ukierunkowanych na seniorów oraz podtrzymywanie aktywności społecznej i poprawę warunków życia, aby ograniczyć negatywne skutki niekorzystnych trendów demograficznych.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	22,7%	20,4%

Wartość wybranych wskaźników dotyczących liczby osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców na obszarze rewitalizacji są niekorzystne w stosunku do wartości dla całej gminy.

Szczególnie widoczna jest różnica w przypadku problemów związanych z alkoholizmem (0,40 wobec 0,25) oraz trudnościami w prowadzeniu gospodarstwa domowego (1,94 wobec 1,45), co może wskazywać na większe potrzeby w zakresie wsparcia społecznego i działań profilaktycznych.

Negatywne wartości wskaźników widoczne są również w zakresie liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (2,42 wobec 1,93), a także w przypadku ubóstwa (4,84 wobec 4,61). Wyraźniejsze dysproporcje występują również w obszarze bezrobocia (1,77 wobec 1,54), natomiast w przypadku przemocy domowej wartości są nieco wyższe niż w całej gminie (0,08 wobec 0,07).

Łącznie dane te potwierdzają, że obszar rewitalizacji jest narażony na kumulację problemów społecznych, co uzasadnia konieczność prowadzenia intensywniejszych działań pomocowych i integracyjnych na tym terenie.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	2,42	1,93
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	4,84	4,61
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na 100 mieszkańców	0,08	0,07
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	1,77	1,54
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	1,94	1,45
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,40	0,25

Z analizy wskaźnikowej wynika, że istotnym problemem na obszarze rewitalizacji jest także bezrobocie wśród osób w wieku produkcyjnym. W przeliczeniu na 100 mieszkańców wartość wskaźnika dotyczącego liczby osób bezrobotnych w tej grupie wynosi 2,08, podczas gdy dla całej gminy Cybinka jest niższa i wynosi 1,61, co wskazuje na mniej korzystną sytuację na obszarze rewitalizacji. Wyraźne różnice obserwujemy również w przypadku bezrobocia długotrwałego – 1,30 wobec 0,97. Może to świadczyć o większych trudnościach mieszkańców obszaru rewitalizacji w powrocie na rynek pracy oraz o ryzyku utrwalania się problemów społeczno-ekonomicznych. Wskazuje to na potrzebę podejmowania działań aktywizacyjnych i wspierających zatrudnienie, szczególnie skierowanych do osób pozostających bez pracy przez dłuższy czas.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,08	1,61
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,30	0,97

Opinie interesariuszy

Ankietowanych poproszono o wskazanie problemów w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji. W ich ocenie, najistotniejszym problemem jest niewystarczający dostęp do usług medycznych – szpitali, przychodni lekarskich (44,4%). Nieco rzadziej wskazywano także na patologie społeczne – alkoholizm, narkomanię, przemoc w rodzinie (38,9%). W dalszej kolejności wskazywano też niski poziom integracji społecznej, niewystarczającą ofertę sportowo-rekreacyjną (plac zabaw, boiska itp.), niewystarczający dostęp do infrastruktury społecznej (edukacyjnej, wychowawczej, pomocy społecznej) oraz wandalizm i przestępczość (po 33,3%).

SFERA GOSPODARCZA

W sferze gospodarczej odchylenia od wartości referencyjnej wykazano w przypadku jednego spośród analizowanych wskaźników.

Analiza danych wskazuje, że na obszarze rewitalizacji występuje mniej korzystna struktura wykształcenia wśród osób bezrobotnych niż w całej gminie Cybinka. Udział osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi tu 50,0%, podczas gdy w skali gminy jest wyraźnie niższy i wynosi 39,3% (różnica o 10,7 p.p.).

Oznacza to, że na obszarze rewitalizacji osoby o niższych kwalifikacjach stanowią większą część populacji bezrobotnych, co może utrudniać ich powrót na rynek pracy i zwiększać ryzyko długotrwałego bezrobocia. Wskazuje to na potrzebę podejmowania działań

ukierunkowanych na podnoszenie kwalifikacji, rozwój kompetencji oraz wsparcie edukacyjne tej grupy mieszkańców.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym w ogólnej liczbie bezrobotnych	50,0%	39,3%

Opinie interesariuszy

Badani interesariusze poproszeni zostali o wskazanie problemów gospodarczych występujących na obszarze rewitalizacji. Wskazywano w głównej mierze na niski poziom przedsiębiorczości (80,6%). Istotnymi problemami, choć rzadziej wymienianymi, są ponadto niewystarczająca liczba placówek handlowych i usługowych (47,2%) oraz brak wystarczającej liczby miejsc pracy (38,9%).

SFERA ŚRODOWISKOWA

Analiza wskaźników w sferze środowiskowej wskazuje, że sytuacja na obszarze rewitalizacji ujawnia różnice w przypadku dwóch wskaźników.

Odsetek kotłów na paliwo stałe 3. klasy i niższej jest na obszarze rewitalizacji nieco wyższy niż w gminie (78,5% wobec 77,2%), co oznacza większy udział mniej ekologicznych i mniej efektywnych źródeł ciepła. Różnica ta nie jest duża (ok. 1,3 p.p.), jednak wskazuje na nieco mniej korzystną strukturę systemów grzewczych.

Znacznie większe dysproporcje widoczne są w przypadku termomodernizacji budynków użyteczności publicznej. Na obszarze rewitalizacji nie odnotowano takich działań (0,0%), podczas gdy w skali całej gminy odsetek ten wynosi 2,4%. Wskazuje to na niższy poziom poprawy efektywności energetycznej infrastruktury publicznej na tym obszarze.

Łącznie dane sugerują, że obszar rewitalizacji wymaga wzmocnienia działań proekologicznych, w szczególności w zakresie modernizacji źródeł ciepła oraz inwestycji w termomodernizację, co mogłoby przyczynić się do poprawy jakości powietrza i ograniczenia zużycia energii.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Odsetek kotłów na paliwo stałe 3 i niższej klasy w ogóle kotłów na paliwo stałe	78,5%	77,2%
Odsetek budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogóle budynków użyteczności publicznej	0,0%	2,4%

Opinie interesariuszy

Z ankiety zrealizowanej wśród interesariuszy wynika, że na obszarze rewitalizacji występują istotne problemy w sferze środowiskowej. Respondenci wskazywali najczęściej na niewystarczające wykorzystanie walorów i zasobów naturalnych (50,0%). Nieco rzadziej wymieniano niski poziom świadomości mieszkańców co do zachowania standardów czystości, rozumiany jako porzucanie śmieci w przestrzeni publicznej (44,4%), a także zanieczyszczenie środowiska naturalnego (w tym powietrza) i niewystarczające zarządzanie gospodarką odpadów komunalnych (po 33,3%).

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Analiza wybranych wskaźników infrastrukturalno-przestrzennych wskazuje na istotne różnice pomiędzy obszarem rewitalizacji a całą Gminą Cybinka, które mają znaczenie dla jakości życia mieszkańców oraz kierunków dalszych działań rozwojowych.

W zakresie dostępności infrastruktury rekreacyjnej sytuacja na obszarze rewitalizacji jest mniej korzystna – liczba placów zabaw i siłowni na świeżym powietrzu wynosi 0,16 na 100 ha, podczas gdy w skali gminy jest ponad dwukrotnie wyższa i wynosi 0,36.

Jednocześnie obszar rewitalizacji charakteryzuje się zdecydowanie wyższą gęstością zabudowy mieszkaniowej (209,72 wobec 6,41), co wskazuje na silne skupienie zabudowy w stosunkowo niewielkiej przestrzeni. Może to wpływać na ograniczoną dostępność terenów zielonych oraz przestrzeni publicznych.

Istotnym problemem jest również brak dostępu do linii komunikacji zbiorowej – wskaźnik dla obszaru rewitalizacji wynosi 0,00, podczas gdy w gminie osiąga poziom 1,57. Oznacza to znaczące ograniczenia w zakresie mobilności mieszkańców i dostępu do usług publicznych, edukacyjnych czy rynku pracy.

Dodatkowo poziom zadłużenia mieszkań komunalnych na obszarze rewitalizacji jest wyraźnie wyższy niż w całej gminie (3 273,17 zł wobec 1 211,60 zł), co może świadczyć o większych trudnościach ekonomicznych gospodarstw domowych oraz problemach w utrzymaniu zasobów mieszkaniowych.

Łącznie dane wskazują, że obszar rewitalizacji zmaga się z ograniczoną dostępnością infrastruktury społecznej i transportowej, wysoką koncentracją zabudowy oraz większymi obciążeniami finansowymi mieszkańców, co uzasadnia potrzebę działań poprawiających funkcjonalność przestrzeni oraz jakość życia mieszkańców.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni na powietrzu na 100 ha powierzchni	0,16	0,36

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej na 100 ha powierzchni	209,72	6,41
Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługująca daną miejscowość na 100 mieszkańców	0,00	1,57
Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych (zł)	3 273,17 zł	1 211,60 zł

Opinie interesariuszy

Według interesariuszy rewitalizacji, główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze rewitalizacji to niewystarczająca i nie stanowiąca kompleksu komunikacyjnego infrastruktura ścieżek rowerowych (44,4%) oraz niewystarczająca liczba miejsc parkingowych (38,9%). Nieco rzadziej zwracano także uwagę na niewystarczający dostęp do obiektów handlowych i usługowych (33,3%).

SFERA TECHNICZNA

Negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji dotyczą także sfery technicznej.

Wskaźnik przedstawia udział mieszkań komunalnych wyposażonych w przestarzałe źródła ogrzewania (piece węglowe klasy 3 lub bezklasowe), które są mniej efektywne i bardziej emisyjne. W obszarze rewitalizacji wartość wynosi 83,3%, natomiast w całej gminie Cybinka 82,6%. Oznacza to, że na obszarze rewitalizacji udział takich mieszkań jest wyższy o 0,7 punktu procentowego.

Wskazuje to na bardzo podobny poziom problemu w obu obszarach, przy czym obszar rewitalizacji charakteryzuje się minimalnie większą koncentracją przestarzałych systemów grzewczych, co może uzasadniać potrzebę działań modernizacyjnych na tym terenie.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowymi w ogóle	83,3%	82,6%

Opinie interesariuszy

Z opinii ankietowanych wynika, że głównym problemem w sferze technicznej na obszarze rewitalizacji jest zły lub niewystarczający stan dróg i infrastruktury drogowej (83,3%). Wyraźnie rzadziej wskazywano też na problem niewystarczającej liczby przejść dla pieszych w obszarze szkół, przedszkoli czy żłobków (33,3%) oraz na zły lub niewystarczający stan techniczny budynków mieszkalnych (22,2%).

Analiza pozytywnych zjawisk

W ramach diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji, przeprowadzono również analizę zjawisk pozytywnych w oparciu o dane statystyczne. Analiza została zrealizowana z uwzględnieniem sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

SFERA SPOŁECZNA

Dane wskazują na występowanie pozytywnych zjawisk społecznych w obszarze rewitalizacji w porównaniu do ogólnej sytuacji w gminie Cybinka.

W analizowanym wskaźniku obciążenia demograficznego sytuacja w obszarze rewitalizacji jest delikatnie korzystniejsza niż w całej gminie Cybinka. Wartość wskaźnika wynosi 61,0% dla obszaru rewitalizacji oraz 61,2% dla gminy, co oznacza różnicę 0,2 punktu procentowego na korzyść obszaru rewitalizacji. W praktyce oznacza to minimalnie mniejsze obciążenie osób w wieku produkcyjnym przez osoby w wieku nieprodukcyjnym (dzieci i osoby starsze). Różnica ta jest jednak bardzo niewielka, dlatego można uznać, że struktura demograficzna w obu przypadkach jest niemal identyczna. Mimo to, wynik dla obszaru rewitalizacji można interpretować jako lekko pozytywny sygnał, wskazujący na korzystniejsze proporcje ludności.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Wskaźnik obciążenia demograficznego - Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	61,0%	61,2%

Na obszarze rewitalizacji liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców wynosi 0,32 i jest wyższa niż w skali całej gminy Cybinka, gdzie wskaźnik ten osiąga poziom 0,25. Oznacza to, że na obszarze rewitalizacji aktywność społeczna i poziom samoorganizacji mieszkańców są nieco wyższe niż średnio w gminie.

Wyższa wartość wskaźnika może świadczyć o większym zaangażowaniu mieszkańców w działalność społeczną oraz lepszym rozwoju sektora organizacji pozarządowych. Jednocześnie dane te wskazują na potencjał obszaru rewitalizacji w zakresie budowania kapitału społecznego, który może być wykorzystywany w dalszych działaniach rozwojowych.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców	0,32	0,25

Dane wskazują, że sytuacja społeczna w obszarze rewitalizacji jest korzystniejsza niż w skali całej gminy Cybinka.

W przypadku ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej wskaźnik wynosi 8,47 na 100 mieszkańców na obszarze rewitalizacji, podczas gdy w gminie Cybinka osiąga 9,79. Oznacza to, że w obszarze rewitalizacji skala korzystania z pomocy społecznej jest niższa o 1,32 punktu procentowego, co może świadczyć o mniejszym natężeniu problemów społecznych lub lepszej sytuacji materialnej mieszkańców.

Podobna zależność występuje w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy społecznej – w obszarze rewitalizacji wskaźnik wynosi 1,45, natomiast w gminie 1,65. Różnica ta również wskazuje na nieco mniejsze obciążenie systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji.

Jednocześnie należy podkreślić, że mimo korzystniejszych wartości w porównaniu do gminy, nadal występuje istotna grupa mieszkańców wymagających wsparcia, co uzasadnia kontynuację działań o charakterze społecznym i integracyjnym

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	8,47	9,79
Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	1,45	1,65

Wskaźnik liczby dzieci korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” na 100 mieszkańców wynosi **1,45** i jest niższy niż w skali całej gminy Cybinka, gdzie wskaźnik ten kształtuje się na poziomie **1,90**. Oznacza to, że skala korzystania dzieci z tej formy wsparcia żywieniowego na obszarze rewitalizacji jest **mniej nasiloną niż w pozostałej części gminy**. Może to świadczyć o relatywnie lepszej sytuacji bytowej części rodzin zamieszkujących ten obszar lub mniejszym zapotrzebowaniu na tego typu wsparcie. Jednocześnie jednak obecność dzieci korzystających z programu wskazuje, że problem ubóstwa i wykluczenia społecznego nadal występuje, co uzasadnia potrzebę dalszego monitorowania sytuacji oraz podejmowania działań wspierających rodziny w trudniejszej sytuacji materialnej.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba dzieci korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” na 100 mieszkańców	1,45	1,90

Na obszarze rewitalizacji udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wynosi 37,5% i jest niższy niż w skali całej gminy Cybinka, gdzie wskaźnik ten osiąga poziom 49,2%. Oznacza to, że na obszarze rewitalizacji struktura bezrobocia jest nieco bardziej zrównoważona pod względem płci.

W przypadku udziału osób bezrobotnych poniżej 30. roku życia wskaźnik wynosi 12,5% w obszarze rewitalizacji i również jest niższy niż w gminie, gdzie osiąga poziom 18,0%. Może to wskazywać na mniejsze natężenie problemu bezrobocia wśród osób młodych na tym obszarze. Natomiast udział osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia wynosi 37,5% w obszarze rewitalizacji i jest bardzo zbliżony do wartości dla całej gminy (37,7%). Oznacza to, że w tym przypadku struktura wiekowa osób bezrobotnych jest niemal identyczna w obu analizowanych obszarach.

Łącznie dane wskazują, że obszar rewitalizacji charakteryzuje się korzystniejszą sytuacją w zakresie struktury bezrobocia – szczególnie pod względem udziału kobiet oraz osób młodych – przy jednocześnie podobnym poziomie problemów w grupie osób starszych.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba bezrobotnych kobiet w ogóle bezrobotnych	37,5%	49,2%
Udział osób bezrobotnych poniżej 30. r.ż. w ogóle bezrobotnych	12,5%	18,0%
Udział osób bezrobotnych powyżej 50. r.ż. w ogóle bezrobotnych	37,5%	37,7%

SFERA GOSPODARCZA

Udział liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi w obszarze rewitalizacji 11,53, co jest wyraźnie wyższe niż w skali całej gminy Cybinka, gdzie wartość ta wynosi 8,17. Oznacza to, że aktywność gospodarcza w obszarze rewitalizacji jest wyraźnie większa niż przeciętnie w gminie, co wskazuje na lepiej rozwiniętą przedsiębiorczość lokalną.

Podobna zależność występuje w przypadku liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych po 2022 roku – w obszarze rewitalizacji wskaźnik wynosi 1,37, podczas gdy w gminie 0,70. Oznacza to, że również dynamika powstawania nowych firm jest w obszarze rewitalizacji znacznie wyższa niż w pozostałej części gminy.

Wyniki te wskazują na większą przedsiębiorczość i aktywność gospodarczą mieszkańców obszaru rewitalizacji, co może świadczyć o korzystniejszych warunkach dla rozwoju działalności gospodarczej oraz większym potencjale ekonomicznym tego obszaru.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	11,53	8,17
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,37	0,70

SFERA ŚRODOWISKOWA

Wskaźnik dotyczący nagromadzenia wyrobów zawierających azbest wskazuje, że na obszarze rewitalizacji problem ten ma charakter marginalny, a ewentualne ilości azbestu są znikome w ujęciu przestrzennym. Taka sytuacja może być interpretowana jako pozytywny aspekt, świadczący o relatywnie niskim poziomie zagrożeń środowiskowych na tym obszarze.

W skali całej gminy Cybinka wartość wskaźnika wynosi 4,64 t, co potwierdza występowanie wyrobów zawierających azbest na jej terenie. Wskazuje to na potrzebę kontynuacji działań związanych z identyfikacją oraz stopniowym usuwaniem tego typu materiałów, szczególnie poza obszarem rewitalizacji.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t)	-	4,64

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Wskaźnik liczby przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha powierzchni wynosi w obszarze rewitalizacji 2,50, co jest wartością zdecydowanie wyższą niż w skali całej gminy Cybinka, gdzie wskaźnik ten osiąga jedynie 0,16.

Oznacza to, że obszar rewitalizacji charakteryzuje się znacznie lepszą dostępnością transportu publicznego, wynikającą z większego zagęszczenia przystanków na jednostkę powierzchni. Może to świadczyć o lepszym skomunikowaniu tego obszaru oraz większej dostępności usług i miejsc pracy dla mieszkańców.

Tak duża różnica wskazuje, że obszar rewitalizacji posiada wyraźnie korzystniejsze warunki w zakresie infrastruktury transportowej niż pozostała część gminy, co stanowi istotny potencjał rozwojowy.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha powierzchni	2,50	0,16

SFERA TECHNICZNA

Analiza ukazuje pozytywną sytuację w przypadku 3 wskaźników.

Analizowane wskaźniki wskazują na korzystniejszą sytuację obszaru rewitalizacji w porównaniu do całej gminy Cybinka w zakresie infrastruktury oraz zasobów komunalnych.

Stan techniczny zabytków w obszarze rewitalizacji oceniono na 3,67, podczas gdy w skali gminy wynosi on 3,13, co świadczy o lepszym poziomie zachowania i utrzymania dziedzictwa kulturowego na tym obszarze.

Również liczba mieszkań komunalnych i socjalnych w przeliczeniu na mieszkańców jest nieco wyższa w obszarze rewitalizacji (0,48) niż w gminie (0,44), co może wskazywać na większą dostępność zasobu mieszkaniowego dla osób wymagających wsparcia.

Największa różnica dotyczy stanu technicznego dróg gminnych – w obszarze rewitalizacji wskaźnik wynosi 4,25, natomiast w gminie 3,05, co oznacza znacznie lepszą jakość infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji.

Podsumowując, obszar rewitalizacji charakteryzuje się wyższym poziomem rozwoju infrastrukturalnego oraz lepszym stanem technicznym kluczowych elementów przestrzeni, co stanowi istotny potencjał dla dalszych działań rozwojowych.

Wskaźnik	Obszar rewitalizacji	Gmina Cybinka
Stan techniczny zabytków (ocena w skali 1-5)	3,67	3,13
Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	0,48	0,44
Stan techniczny dróg gminnych	4,25	3,05

4.2. Podobszar I – Jednostka analityczna: Cybinka 4

Analiza negatywnych zjawisk

Analiza danych dla obszaru rewitalizacji Cybinka 4 wskazuje na wyraźną koncentrację zjawisk kryzysowych, szczególnie w sferze społecznej, co potwierdzają liczne wskaźniki odbiegające niekorzystnie od średnich wartości dla Gminy Cybinka.

W strukturze demograficznej analizowanego obszaru widoczne jest wyraźne obciążenie osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik obciążenia demograficznego wynosi 65,9%, co jest wartością wyższą niż średnia dla Gminy Cybinka (61,2%). Jednocześnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym stanowi 24,3% ogółu mieszkańców, przewyższając poziom gminny wynoszący 20,4%. Dane te wskazują na postępujący proces starzenia się ludności na tym obszarze.

Sytuacja społeczna mieszkańców jest mniej korzystna niż przeciętnie w gminie, co potwierdzają wskaźniki korzystania z pomocy społecznej. Liczba osób objętych wsparciem z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wynosi 2,62 na 100 mieszkańców (gmina: 1,93). Wyższe wartości odnotowano również w przypadku osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa (4,80 wobec 4,61) oraz bezrobocia (2,33 wobec 1,54). Niekorzystnie prezentuje się także liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego (2,04 wobec 1,45), jak również liczba osób korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu (0,44 wobec 0,25).

Wskaźniki rynku pracy również wskazują na trudniejszą sytuację – liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 1,93 (gmina: 1,61), natomiast poziom długotrwałego bezrobocia pozostaje na takim samym poziomie jak średnia gminna (0,97). Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest wysoki udział osób bezrobotnych z niskim poziomem wykształcenia (62,5% wobec 39,3%), co może ograniczać możliwości poprawy sytuacji zawodowej mieszkańców.

W sferze środowiskowej zauważalny jest wysoki udział kotłów na paliwo stałe niskiej klasy (78,5%), lekko wyższy niż w gminie (77,2%), co może negatywnie wpływać na jakość powietrza. Jednocześnie brak przeprowadzonych termomodernizacji budynków użyteczności publicznej (0,0% wobec 2,4% w gminie) wskazuje na istotne potrzeby inwestycyjne w tym zakresie.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej obszar charakteryzuje się bardzo wysoką gęstością zabudowy mieszkalnej (241,58 na 100 ha wobec 6,41 w gminie), co może powodować presję na infrastrukturę i przestrzeń publiczną. Jednocześnie brak infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak place zabaw czy siłownie plenerowe, oraz brak obsługi przez komunikację zbiorową pogłębiają problemy funkcjonalne. Dodatkowo wysoki poziom zadłużenia mieszkań komunalnych (3 927,80 zł wobec 1 211,60 zł w gminie) wskazuje na trudną sytuację ekonomiczną części mieszkańców.

Podsumowując, wartości procentowe i liczbowe jednoznacznie potwierdzają, że obszar rewitalizacji Cybinka 4 charakteryzuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, i przestrzenno-funkcjonalnych, co w pełni uzasadnia potrzebę prowadzenia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych. Pełne dane o niekorzystnych wskaźnikach dla Podobszaru I przedstawia kolejna tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar I	Gmina Cybinka
Społeczna	Wskaźnik obciążenia demograficznego – Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	65,9%	61,2%
	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	24,3%	20,4%
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	2,62	1,93
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	4,80	4,61
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	2,33	1,54
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	2,04	1,45
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,44	0,25
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,93	1,61
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,97	0,97
Gospodarcza	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym w ogólnej liczbie bezrobotnych	62,5%	39,3%
Środowiskowa	Odsetek kotłów na paliwo stałe 3 i niższej klasy w ogóle kotłów na paliwo stałe	78,5%	77,2%
	Odsetek budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogóle budynków użyteczności publicznej	0,0%	2,4%
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni na powietrzu na 100 ha powierzchni	-	0,36
	Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej na 100 ha powierzchni	241,58	6,41

Sfera	Wskaźnik	Podobszar I	Gmina Cybinka
	Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługująca daną miejscowość na 100 mieszkańców	-	1,57
	Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych (zł)	3 927,80 zł	1 211,60 zł

Lokalne potencjały

Analiza wybranych wskaźników dla podobszaru I wskazuje, że mimo występowania zjawisk kryzysowych, obszar ten posiada również istotne potencjały rozwojowe, które mogą stanowić solidną podstawę do skutecznego procesu rewitalizacji.

W sferze społecznej szczególnie widoczna jest wyższa aktywność obywatelska mieszkańców. Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w 2023 roku osiągnęła poziom 69,25%, przewyższając średnią gminną (64,58%). Jednocześnie obszar cechuje się większym zaangażowaniem społecznym, co potwierdza wyższa liczba organizacji pozarządowych (0,44 na 100 mieszkańców wobec 0,25 w gminie). Korzystnie prezentują się również wskaźniki związane z pomocą społeczną – ogólna liczba osób korzystających ze wsparcia jest niższa (8,44 wobec 9,79), podobnie jak liczba osób z niepełnosprawnością objętych pomocą (1,46 wobec 1,65) oraz dzieci korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” (1,75 wobec 1,90).

Pozytywnie wyróżnia się także struktura bezrobocia. Udział bezrobotnych kobiet jest znacząco niższy niż w gminie (25,0% wobec 49,2%), podobnie jak udział bezrobotnych osób młodych poniżej 30. roku życia (12,5% wobec 18,0%). W przypadku bezrobotnych osób powyżej 50. roku życia wartości pozostają zbliżone do średniej gminnej, co wskazuje na względną stabilność tej grupy.

W sferze gospodarczej obszar cechuje się wyraźnie większą przedsiębiorczością mieszkańców. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynosi 15,14 na 100 mieszkańców, niemal dwukrotnie więcej niż średnia dla gminy (8,17). Również dynamika powstawania nowych firm jest wyższa (2,04 wobec 0,70), co świadczy o korzystnych warunkach dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

W sferze środowiskowej pozytywnym aspektem jest nieznaczne nagromadzenie wyrobów zawierających azbest na analizowanym obszarze, podczas gdy w skali gminy problem ten nadal występuje.

W ujęciu przestrzenno-funkcjonalnym obszar charakteryzuje się bardzo dobrą dostępnością komunikacji zbiorowej – liczba przystanków wynosi 6,15 na 100 ha, co znacząco przewyższa średnią gminną (0,16). Jest to istotny atut wpływający na mobilność mieszkańców i dostęp do usług.

W sferze technicznej widoczne są korzystniejsze parametry infrastrukturalne. Stan techniczny zabytków oceniono wyżej niż w gminie (3,67 wobec 3,13), podobnie jak stan dróg gminnych (3,75 wobec 3,05). Niższy jest również odsetek mieszkań komunalnych wyposażonych w niskiej klasy piece węglowe (80,0% wobec 82,6%). Dodatkowo większa liczba mieszkań komunalnych i socjalnych (0,73 wobec 0,44) zwiększa dostępność zasobu mieszkaniowego dla osób potrzebujących.

Zestawienie tych wskaźników pokazuje, że mimo występowania pewnych problemów, obszar posiada istotne potencjały rozwojowe, szczególnie w zakresie aktywności społecznej, przedsiębiorczości oraz dostępności infrastruktury.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar I	Gmina Cybinka
Społeczna	Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców	0,44	0,25
	Frekwencja wyborcza do Sejmu/Senatu w 2023 roku	69,25%	64,58%
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	8,44	9,79
	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	1,46	1,65
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na 100 mieszkańców	-	0,07
	Liczba dzieci korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” na 100 mieszkańców	1,75	1,90
	Udział bezrobotnych kobiet w ogóle bezrobotnych	25,0%	49,2%
	Udział osób bezrobotnych poniżej 30. r.ż. w ogóle bezrobotnych	12,5%	18,0%
	Udział osób bezrobotnych powyżej 50. r.ż. w ogóle bezrobotnych	37,5%	37,7%
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	15,14	8,17
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,04	0,70
Środowiskowa	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t)	-	4,64
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha powierzchni	6,15	0,16
Techniczna	Stan techniczny zabytków (ocena w skali 1-5)	3,67	3,13
	Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3 lub bezklasowymi w ogóle	80,0%	82,6%

Sfera	Wskaźnik	Podobszar I	Gmina Cybinka
	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	0,73	0,44
	Stan techniczny dróg gminnych	3,75	3,05

Do lokalnych potencjałów tego podobszaru zalicza się następujące:

Dziedzictwo kulturowe

Cybinka posiada istotne walory historyczne, związane m.in. z działalnością zakonu joannitów oraz rodów arystokratycznych (Finckensteinowie), którzy wybudowali pałac i założenie parkowe.

Do najważniejszych obiektów zabytkowych należą:

- Kościół parafialny pw. Matki Bożej Częstochowskiej – Świątynia została wzniesiona w latach 1784–1786, a następnie w 1866 roku przebudowana i rozbudowana, zyskując formę inspirowaną stylem klasycystycznym. Budowla jest murowana, orientowana, jednonawowa, wzniesiona na planie prostokąta. Od północy znajduje się zakrystia, od południa kruchta, natomiast od zachodu wieża. Całość nakrywają dachy dwuspadowe. Pierwotnie obiekt pełnił funkcję kościoła ewangelickiego.
- Największe na Ziemi Lubuskiej cmentarze wojenne żołnierzy i oficerów radzieckich w Cybinie – Są to dwa miejsca pamięci o dużym znaczeniu historycznym. Cmentarz oficerski zlokalizowany jest przy ulicy Lwowskiej, natomiast cmentarz żołnierski znajduje się przy ulicy Białkowskiej. Obie nekropolie powstały jeszcze w trakcie trwania działań wojennych, co było spowodowane dużą liczbą poległych żołnierzy.
- Park pałacowy w Cybinie – Założenie parkowo-pałacowe powstało w XVIII wieku, a w XIX wieku zostało przekształcone w klasycystyczny kompleks z rozległym parkiem krajobrazowym. Po II wojnie światowej majątek został znacjonalizowany, a pałac po pożarze rozebrano w latach 80. XX wieku. Do dziś zachował się park ze starodrzewem oraz część zabudowy, w tym zachodnia oficyna wpisana do rejestru zabytków, a także historyczne ogrodzenie z bramą stanowiące element dawnego założenia.

– *Wartość społeczna i lokalna*

Obszar Cybinka 4 pełni istotną funkcję integracyjną i rozwojową dla lokalnej społeczności. Działalność Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy oraz organizowane w jej przestrzeni inicjatywy kulturalne i edukacyjne sprzyjają budowaniu więzi społecznych, aktywizacji mieszkańców oraz wzmacnianiu kapitału społecznego. Szczególnie wartościowe są wakacyjne zajęcia dla dzieci, które łączą edukację z kreatywną zabawą i aktywnością fizyczną. Bogaty program warsztatów artystycznych, edukacyjnych i sportowych wspiera rozwój kompetencji, integrację rówieśniczą oraz zapewnia bezpieczne i atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego.

4.3. Podobszar II – Jednostka analityczna: Cybinka 5

Analiza negatywnych zjawisk

Analiza wskaźnikowa ukazuje nagromadzenie negatywnych zjawisk w zakresie kilku kluczowych aspektów: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych, które uzasadniają potrzebę działań rewitalizacyjnych.

W strukturze demograficznej Podobszaru II widoczny jest umiarkowany poziom starzenia się ludności. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wynosi 20,8% i jest zbliżony do średniej dla Gminy Cybinka (20,4%), co wskazuje na relatywnie stabilną sytuację demograficzną w tym zakresie.

Jednocześnie analiza wskaźników społecznych wskazuje na występowanie licznych problemów społecznych. Niższy niż średnio w gminie poziom aktywności obywatelskiej przejawia się mniejszą liczbą organizacji pozarządowych (0,18 na 100 mieszkańców wobec 0,25). Niekorzystnie prezentują się także dane dotyczące korzystania z pomocy społecznej – wyższa jest liczba osób objętych wsparciem z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (2,17 wobec 1,93), ubóstwa (4,88 wobec 4,61) oraz przemocy domowej (0,18 wobec 0,07).

Wysokie wartości odnotowano również w przypadku rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej (1,81 wobec 1,45) oraz osób objętych wsparciem z powodu alkoholizmu (0,36 wobec 0,25), co wskazuje na kumulację problemów społecznych. Sytuacja na rynku pracy jest trudniejsza niż przeciętnie – liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 2,25 (gmina: 1,61), a w przypadku długotrwałego bezrobocia różnica jest jeszcze bardziej wyraźna (1,69 wobec 0,97). Udział bezrobotnych kobiet pozostaje na poziomie zbliżonym do średniej gminnej (50,0% wobec 49,2%).

W sferze gospodarczej obserwuje się niższy poziom przedsiębiorczości. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynosi 7,05 na 100 mieszkańców (gmina: 8,17), a także niższa jest dynamika powstawania nowych firm (0,54 wobec 0,70), co może ograniczać możliwości rozwoju lokalnej gospodarki.

W obszarze środowiskowym widoczny jest wysoki udział niskiej klasy kotłów na paliwo stałe (78,5%), nieznacznie przewyższający średnią gminną (77,2%), co negatywnie wpływa na jakość powietrza. Dodatkowo brak przeprowadzonych termomodernizacji budynku użyteczności publicznej (0,0% wobec 2,4%) wskazuje na istotne potrzeby inwestycyjne.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej również występują negatywne wskaźniki. Dostępność infrastruktury rekreacyjnej (place zabaw dla dzieci i siłownie na powietrzu) są na tym samym poziomie odpowiadającym średniej gminnej (0,36). Jednocześnie obszar charakteryzuje się bardzo wysoką gęstością zabudowy mieszkaniowej (187,86 na 100 ha wobec 6,41), co może powodować presję na przestrzeń i infrastrukturę. Istotnym problemem jest także brak

dostępu do komunikacji zbiorowej – brak linii obsługujących miejscowość oraz brak przystanków, co znacząco ogranicza mobilność mieszkańców.

W sferze technicznej zauważalna jest niższa dostępność mieszkań komunalnych i socjalnych (0,18 wobec 0,44 w gminie), co może utrudniać zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Całościowa analiza wskazuje, że Podobszar II zmagają się z szeregiem wyzwań społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych, które wymagają ukierunkowanych działań naprawczych, szczególnie w zakresie wsparcia społecznego, rynku pracy oraz rozwoju infrastruktury i dostępności transportowej. Pełne dane o niekorzystnych wskaźnikach prezentuje kolejna tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar II	Gmina Cybinka
Społeczna	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	20,8%	20,4%
	Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców	0,18	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	2,17	1,93
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	4,88	4,61
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej na 100 mieszkańców	0,18	0,07
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	1,81	1,45
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	0,36	0,25
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,25	1,61
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,69	0,97
	Udział bezrobotnych kobiet w ogóle bezrobotnych	50,0%	49,2%
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	7,05	8,17
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,54	0,70
Środowiskowa	Odsetek kotłów na paliwo stałe 3 i niższej klasy w ogóle kotłów na paliwo stałe	78,5%	77,2%

Sfera	Wskaźnik	Podobszar II	Gmina Cybinka
	Odsetek budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogóle budynków użyteczności publicznej	0,0%	2,4%
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha powierzchni	-	0,16
	Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni na powietrzu na 100 ha powierzchni	0,36	0,36
	Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej na 100 ha powierzchni	187,86	6,41
	Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługująca daną miejscowość na 100 mieszkańców	0,00	1,57
Techniczna	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	0,18	0,44

Lokalne potencjały

Analiza wskaźników dla Podobszaru II wskazuje również na szereg pozytywnych zjawisk, które wyróżniają ten obszar na tle Gminy Cybinka.

W sferze społecznej korzystnie prezentuje się sytuacja demograficzna. Wskaźnik obciążenia demograficznego wynosi 55,3% i jest wyraźnie niższy niż średnia gminna (61,2%), co oznacza mniejsze obciążenie osób w wieku produkcyjnym. Pozytywnym aspektem jest także wysoka aktywność obywatelska mieszkańców – frekwencja wyborcza w 2023 roku osiągnęła poziom 69,25%, przewyższając średnią dla gminy (64,58%).

Na tle gminy korzystniej kształtują się również wskaźniki związane z pomocą społeczną. Ogólna liczba osób korzystających ze wsparcia jest niższa (8,50 wobec 9,79), podobnie jak liczba osób z niepełnosprawnością objętych pomocą (1,45 wobec 1,65) oraz osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia (1,08 wobec 1,54). Niższy jest także odsetek dzieci objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” (1,08 wobec 1,90), co może świadczyć o relatywnie lepszej sytuacji materialnej części rodzin.

Pozytywnie wyróżnia się również struktura bezrobocia – udział osób młodych poniżej 30. roku życia jest niższy niż średnio w gminie (12,5% wobec 18,0%), co może wskazywać na lepszą sytuację tej grupy na rynku pracy. Udział osób powyżej 50. roku życia pozostaje na poziomie zbliżonym do średniej gminnej.

W sferze gospodarczej korzystnym zjawiskiem jest niższy udział osób bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia (37,5% wobec 39,3%), co może sprzyjać większej aktywności zawodowej i lepszym perspektywom zatrudnienia mieszkańców.

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej istotnym atutem jest brak zadłużenia mieszkań komunalnych (0,00 zł), podczas gdy w skali gminy problem ten jest zauważalny (1 211,60 zł). Świadczy to o większej stabilności finansowej mieszkańców korzystających z tego zasobu.

W obszarze środowiskowym pozytywnym aspektem jest nieznaczna ilość nagromadzenia wyrobów zawierających azbest, co odróżnia Podobszar II od sytuacji w gminie.

W sferze technicznej szczególnie korzystnie prezentuje się stan infrastruktury drogowej – ocena na poziomie 4,75 znacząco przewyższa średnią gminną (3,05), co wpływa na komfort życia mieszkańców oraz dostępność komunikacyjną.

Podsumowując, Podobszar II, mimo występowania pewnych problemów, posiada istotne atuty rozwojowe, w szczególności w zakresie sytuacji demograficznej, aktywności społecznej, jakości infrastruktury oraz względnie korzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców. Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar II	Gmina Cybinka
Społeczna	Wskaźnik obciążenia demograficznego - Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	55,3%	61,2%
	Frekwencja wyborcza do Sejmu/Senatu w 2023 roku	69,25%	64,58%
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	8,50	9,79
	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	1,45	1,65
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	1,08	1,54
	Liczba dzieci korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” na 100 mieszkańców	1,08	1,90
	Udział osób bezrobotnych poniżej 30. r.ż. w ogóle bezrobotnych	12,5%	18,0%
	Udział osób bezrobotnych powyżej 50. r.ż. w ogóle bezrobotnych	37,5%	37,7%
Gospodarcza	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym w ogólnej liczbie bezrobotnych	37,5%	39,3%
Przestrzenno-funkcjonalna	Poziom zadłużenia mieszkań komunalnych (zł)	0,00 zł	1 211,60 zł
Środowiskowa	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t)	-	4,64
Techniczna	Stan techniczny dróg gminnych	4,75	3,05

Do lokalnych potencjałów tego podobszaru zalicza się następujące:

– *Potencjał mieszkaniowy i centralny*

Ulice te stanowią zwarty obszar zabudowy mieszkaniowej w centralnej części Cybinki, należący do jednego z głównych zespołów urbanistycznych miasta. Wchodzą one w skład większej jednostki funkcjonalnej miasta o wysokiej koncentracji mieszkańców i usług podstawowych.

– *Dostęp do przestrzeni rekreacyjnej oraz walory przyrodnicze*

Na obszarze Cybinka 5 istotnym atutem jest bezpośredni dostęp do rozległych terenów leśnych, które stanowią ważny element lokalnego systemu przyrodniczego oraz pełnią funkcję rekreacyjną i wypoczynkową dla mieszkańców. Obszary te sprzyjają aktywnemu spędzaniu czasu wolnego, umożliwiając realizację spacerów, wycieczek rowerowych oraz kontaktu z przyrodą, co ma szczególne znaczenie dla jakości życia mieszkańców.

Dodatkowym walorem jest dostępność przestrzeni rekreacyjnej dla dzieci w postaci placu zabaw, który stanowi podstawową infrastrukturę integracji i aktywności najmłodszych mieszkańców. Obecność tego typu obiektu wpływa na podniesienie atrakcyjności osiedla oraz sprzyja budowaniu więzi sąsiedzkich i integracji społecznej wśród rodzin z dziećmi.

4.4. Potrzeby rewitalizacyjne

Przeprowadzone analizy wykazały, że na obszarze rewitalizacji występują potrzeby rewitalizacyjne, na które odpowiedź powinny stanowić zaplanowane w dalszej części projekty rewitalizacyjne. Wśród potrzeb określono następujące:

Potrzeba wsparcia społecznego i aktywizacji mieszkańców

Pierwszym istotnym obszarem wymagającym interwencji są problemy społeczne związane z wykluczeniem i pogarszającą się sytuacją życiową części mieszkańców. Wysokie wartości wskaźników dotyczących korzystania z pomocy społecznej, w szczególności z powodu ubóstwa, bezrobocia, długotrwałej choroby, alkoholizmu, przemocy domowej oraz

bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, wskazują na występowanie zjawisk o charakterze wielowymiarowym i sprzężonym. Dodatkowo zauważalny jest relatywnie wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, co może prowadzić do wzrostu obciążenia systemu wsparcia społecznego. W związku z tym konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych na wzmacnianie integracji społecznej, ograniczanie wykluczenia oraz rozwój usług społecznych i opiekuńczych.

Potrzeba poprawy warunków mieszkaniowych, środowiskowych i infrastrukturalnych

Kolejnym istotnym obszarem są warunki środowiskowe i infrastrukturalne, które w istotny sposób wpływają na jakość życia mieszkańców. Wysoki udział kotłów na paliwo stałe niskiej klasy oraz niewystarczający poziom termomodernizacji budynków użyteczności publicznej wskazują na problemy związane z niską efektywnością energetyczną oraz zanieczyszczeniem powietrza. Dodatkowo ograniczona dostępność infrastruktury społecznej i rekreacyjnej, w tym niewielka liczba placów zabaw oraz słaba dostępność komunikacji zbiorowej, wpływa na obniżenie komfortu życia mieszkańców. W tym kontekście konieczne są działania obejmujące modernizację infrastruktury technicznej, rozwój przestrzeni publicznych oraz poprawę dostępności transportowej.

5. Wizja stanu po przeprowadzeniu obszaru rewitalizacji

Wizja ujęta w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 przedstawia pożądany, docelowy obraz obszaru rewitalizacji. Jej realizacja będzie możliwa dzięki ścisłemu współdziałaniu samorządu ze wszystkimi interesariuszami zaangażowanymi w proces rewitalizacji. Została ona wypracowana w sposób partycypacyjny, z uwzględnieniem wcześniej rozpoznanych problemów oraz potrzeb mieszkańców i lokalnej społeczności. W efekcie planowane przedsięwzięcia będą ukierunkowane na jak najpełniejsze wykorzystanie potencjału tego obszaru.

Obszar rewitalizacji jest miejscem bezpiecznym, aktywnym społecznie i gospodarczym, przyjaznym mieszkańcom w każdym wieku, dobrze skomunikowanym, wyposażonym w dostępną infrastrukturę społeczną i rekreacyjną oraz stopniowo unowocześnianym w sposób poprawiający jakość życia i stan środowiska.

6. Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych

Wizja stanu obszaru rewitalizacji w Gminie Cybinka została doprecyzowana poprzez określenie trzech celów rewitalizacji. W ich ramach wyznaczono dziewięć kierunków działania, które odzwierciedlają rodzaje przedsięwzięć i inicjatyw niezbędnych do wywołania pozytywnej zmiany na tym obszarze gminy.

Celem głównym rewitalizacji jest stworzenie warunków do trwałej poprawy jakości życia na obszarze rewitalizacji dzięki wzmocnieniu spójności społecznej, rozwojowi lokalnej gospodarki oraz uporządkowaniu i unowocześnieniu przestrzeni oraz infrastruktury.

Tabela 15. Cele rewitalizacji i kierunki działania

Cel	Kierunek działania
Cel 1. Wzmocnienie spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia	1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu m.in. poprzez rozwój oferty wydarzeń społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych realizowanych na obszarze rewitalizacji. 1.2. Zwiększenie integracji mieszkańców na obszarze rewitalizacji poprzez tworzenie ogólnodostępnych miejsc integracji i aktywności mieszkańców. 1.3. Wzmacnianie kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji, w tym poprzez poprawę warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i funkcji rekreacyjno-turystycznych.
Cel 2. Poprawa dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni	2.1. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji dzięki podnoszeniu standardów infrastrukturalnych. 2.2. Podniesienie jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji, w tym poprzez ich nowe zagospodarowanie oraz dbałość o dziedzictwo lokalne. 2.3. Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów na obszarze rewitalizacji na potrzeby rekreacji, wypoczynku i codziennej aktywności mieszkańców.
Cel 3. Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji	3.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez działania informacyjne i edukacyjne towarzyszące inwestycjom. 3.2. Rozwój terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów, w celu poprawy jakości środowiska oraz ograniczania skutków zmian klimatu. 3.3. Wspieranie rozwiązań sprzyjających ograniczeniu niskiej emisji oraz poprawie jakości środowiska na obszarze rewitalizacji (w tym np. rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii).

7. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych właściwych dla gminy

Rewitalizacja ma charakter procesu lokalnego i stanowi odpowiedź na zidentyfikowane w gminie zjawiska kryzysowe. Podobnie jak dokumenty strategiczne, opiera się na założeniach formułowanych w taki sposób, aby odpowiadały na specyficzne potrzeby i problemy występujące na danym obszarze. Z punktu widzenia planowania rozwoju szczególnie istotne jest zachowanie spójności pomiędzy tymi dokumentami, co zostało potwierdzone w przeprowadzonej analizie porównawczej w dalszej części rozdziału.

W niniejszym rozdziale zaprezentowano poziom zgodności założeń Gminnego Programu Rewitalizacji z obowiązującymi w gminie dokumentami strategicznymi i planistycznymi oraz sposób, w jaki program przyczynia się do realizacji ich zapisów. Analiza została przeprowadzona w odniesieniu do kluczowych elementów poszczególnych dokumentów, takich jak cele strategiczne i operacyjne, kierunki interwencji oraz priorytety, z uwzględnieniem ich specyfiki. Jej wyniki wskazują na wysoki stopień zgodności pomiędzy celami Gminnego Programu Rewitalizacji a zapisami przyjętych dokumentów strategicznych i planistycznych, co potwierdza, że planowane działania rewitalizacyjne są spójne z długofalową wizją rozwoju Gminy Cybinka oraz wzmacniają prowadzoną politykę rozwojową.

Rozdział pokazuje również, w jaki sposób Gminny Program Rewitalizacji wspiera praktyczne wdrażanie celów i kierunków działań określonych w dokumentach strategicznych. Program pełni rolę instrumentu wykonawczego, przekładając ogólne założenia strategiczne na konkretne przedsięwzięcia, projekty i działania realizowane na obszarze rewitalizacji. W tym sensie GPR stanowi uzupełnienie i uszczegółowienie polityk rozwojowych gminy, wspierając ich skuteczną realizację poprzez koncentrację interwencji na obszarach problemowych oraz angażowanie lokalnych interesariuszy.

Należy podkreślić, że przedsięwzięcia ujęte w Programie koncentrują się na rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych, z jakimi mierzą się mieszkańcy obszarów rewitalizacji. Ich realizacja będzie sprzyjać osiągnięciu celów wskazanych w dokumentach strategicznych, a zarazem może stać się impulsem do dalszego rozwoju gminy oraz poprawy jakości życia lokalnej społeczności.

7.1. Strategia Rozwoju Gminy Cybinka na lata 2024-2033

Strategia Rozwoju Gminy Cybinka na lata 2024-2033 została przyjęta uchwałą nr VI/29/2024 Rady Miejskiej w Cybince z dnia 2 października 2024 r. Dokument ten stanowi podstawowy instrument długofalowego zarządzania Gminą, określającym strategiczne kierunki rozwoju Gminy i umożliwiającym efektywne gospodarowanie własnymi zasobami. W strategii ujęto następujące założenia:

- **Cel strategiczny 1. Czysta, bezpieczna i funkcjonalna Gmina Cybinka.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: racjonalnie zagospodarowana i dostępna przestrzeń, infrastruktura podnosząca bezpieczeństwo mieszkańców i środowiska, adaptacja do zmian klimatu i bezpieczeństwo energetyczne.
- **Cel strategiczny 2. Gmina Cybinka atrakcyjna dla turystów i przedsiębiorców.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: wsparcie przedsiębiorczości mieszkańców, wzmocniona oferta turystyczna i rekreacyjna podtrzymująca pamięć o dziedzictwie lokalnym, rozpoznawalna i otwarta na współpracę Gmina.
- **Cel strategiczny 3. Gmina Cybinka wspierająca rozwój swoich mieszkańców.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: dostępne i odpowiadające potrzebom mieszkańców usługi społeczne, nowoczesne i bezpieczne szkoły gwarantujące wysoki poziom nauczania i wsparcie uczniów, aktywni i zintegrowani mieszkańcy.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów:

Tabela 16. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Cybinka na lata 2024-2033

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033				
		Cel 1. Wzmocnienie spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia	Cel 2. Poprawa dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji
Strategia Rozwoju Gminy Cybinka na lata 2024-2033	Cel 1. Czysta, bezpieczna i funkcjonalna Gmina Cybinka		X	X
	Cel 2. Gmina Cybinka atrakcyjna dla turystów i przedsiębiorców	X	X	X
	Cel 3. Gmina Cybinka wspierająca rozwój swoich mieszkańców	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń obu dokumentów

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 pozostają spójne z celami Strategii Rozwoju Gminy Cybinka na lata 2024-2033 i stanowią ich uszczegółowienie w odniesieniu do obszaru rewitalizacji. Sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób Program realizuje założenia Strategii. Cele GPR przekładają ogólne kierunki rozwoju gminy na bardziej skoncentrowane terytorialnie działania odpowiadające na zdiagnozowane problemy społeczne, przestrzenne i środowiskowe. Tym samym GPR pełni funkcję wdrożeniową wobec Strategii Rozwoju, wspierając realizację jej założeń na poziomie lokalnym.

Cel rewitalizacji nr 1, dotyczący wzmacniania spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia, wpisuje się przede wszystkim w cel strategiczny nr 2 oraz cel strategiczny nr 3 Strategii Rozwoju. Z jednej strony wspiera budowanie atrakcyjności gminy dla przedsiębiorców i rozwój funkcji rekreacyjno-turystycznych, z drugiej zaś służy wzmacnianiu aktywności, integracji i rozwoju mieszkańców. Poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rozwój wydarzeń społecznych, edukacyjnych i rekreacyjnych oraz działania ukierunkowane na aktywizację lokalnej społeczności, cel ten wspiera rozwój usług odpowiadających potrzebom mieszkańców oraz wzmacnia kapitał społeczny gminy.

Cel rewitalizacji nr 2, odnoszący się do poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni, pozostaje silnie powiązany ze wszystkimi trzema celami strategicznymi Strategii Rozwoju. W sposób najbardziej bezpośredni realizuje on cel strategiczny nr 1, ponieważ dotyczy racjonalnego zagospodarowania przestrzeni, podnoszenia standardów infrastrukturalnych oraz poprawy bezpieczeństwa i funkcjonalności przestrzeni publicznych. Jednocześnie przyczynia się do realizacji celu strategicznego nr 2, zwiększając atrakcyjność gminy jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, turystom i potencjalnym inwestorom, a także do celu strategicznego nr 3, ponieważ lepiej zorganizowana i dostępna przestrzeń publiczna poprawia codzienne warunki życia mieszkańców oraz sprzyja ich aktywności.

Cel rewitalizacji nr 3, związany z poprawą warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji, w sposób bezpośredni wspiera realizację celu strategicznego nr 1 Strategii Rozwoju, obejmującego czystość, bezpieczeństwo, funkcjonalność gminy oraz adaptację do zmian klimatu i bezpieczeństwo środowiskowe. Działania dotyczące rozwoju terenów zieleni, ograniczania niskiej emisji oraz podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców wzmacniają odporność środowiskową obszaru rewitalizacji i przyczyniają się do poprawy jakości życia. Pośrednio cel ten wspiera również cel strategiczny nr 2, ponieważ wysoka jakość środowiska i estetyka przestrzeni wzmacniają atrakcyjność gminy, a także cel strategiczny nr 3, gdyż korzystne warunki środowiskowe stanowią ważny element przyjaznego i zdrowego miejsca do życia.

Podsumowując, cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 są spójne z celami Strategii Rozwoju Gminy Cybinka na lata 2024-2033 i przyczyniają się do ich realizacji poprzez ukierunkowaną, terytorialnie skoncentrowaną interwencję na obszarze rewitalizacji. GPR rozwija i uszczegóławia założenia strategiczne gminy, przekładając je na konkretne działania służące poprawie jakości życia mieszkańców, wzmacnianiu potencjału społeczno-gospodarczego oraz poprawie stanu i funkcjonalności przestrzeni oraz środowiska.

7.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cybinka na lata 2023-2033

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cybinka na lata 2023-2033 została przyjęta uchwałą nr II/9/2024 z dnia 12 czerwca 2024 r. W strategii ujęto następujące założenia:

- **Cel strategiczny 1. Efektywny system wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.** Dla osiągnięcia tego założenia przyjęto trzy cele operacyjne: rozwój usług senioralnych, wysoka jakość warunków życia osób chorych i osób z niepełnosprawnościami, zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- **Cel strategiczny 2. Minimalizacja dysfunkcji i wsparcie rodzin.** Dla osiągnięcia tego założenia przyjęto trzy cele operacyjne: rozwój systemu wsparcia rodzin z dysfunkcjami, zmniejszenie zjawiska przemocy domowej, przeciwdziałanie skutkom uzależnień.
- **Cel strategiczny 3. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa.** Dla osiągnięcia tego założenia przyjęto trzy cele operacyjne: działania przeciwdziałające skutkom bezrobocia, aktywizacja i integracja mieszkańców, wykwalifikowana kadra i rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów.

Tabela 17. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cybinka na lata 2023-2033

		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033		
		Cel 1. Wzmocnienie spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia	Cel 2. Poprawa dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cybinka na lata 2023-2033	Cel strategiczny 1. Efektywny system wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	X	X	X
	Cel strategiczny 2. Minimalizacja dysfunkcji i wsparcie rodzin	X		
	Cel strategiczny 3. Aktywizacja społeczna oraz zawodowa	X	X	

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń obu dokumentów

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 pozostają spójne z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cybinka na lata 2023-2033 i stanowią ich terytorialnie ukierunkowane rozwinięcie na obszarze rewitalizacji. Sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób Program realizuje założenia Strategii. GPR, koncentrując się na przezwyciężaniu zjawisk kryzysowych występujących na wyznaczonym obszarze, wspiera realizację celów społecznych gminy poprzez działania służące integracji mieszkańców, poprawie dostępności przestrzeni i usług oraz wzmacnianiu warunków sprzyjających aktywności społecznej i zawodowej.

Cel rewitalizacji nr 1, dotyczący wzmacniania spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia, pozostaje najsilniej powiązany ze wszystkimi celami Strategii. W szczególności wspiera cel strategiczny nr 2, odnoszący się do minimalizacji dysfunkcji i wsparcia rodzin, ponieważ działania ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rozwój oferty wydarzeń społecznych, edukacyjnych i rekreacyjnych oraz wzmacnianie aktywności lokalnej sprzyjają ograniczaniu zjawisk marginalizacji i wspieraniu rodzin doświadczających trudności. Jednocześnie cel ten przyczynia się do realizacji celu strategicznego nr 3, obejmującego aktywizację społeczną i zawodową, poprzez wspieranie integracji mieszkańców, wzmacnianie kapitału społecznego oraz tworzenie warunków sprzyjających aktywności zawodowej i społecznej. W odniesieniu do celu strategicznego nr 1 znaczenie tego celu rewitalizacji przejawia się w przeciwdziałaniu

izolacji społecznej osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz we wzmacnianiu ich uczestnictwa w życiu lokalnej wspólnoty.

Cel rewitalizacji nr 2, odnoszący się do poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni, wpisuje się przede wszystkim w cel strategiczny nr 1 oraz cel strategiczny nr 3. W przypadku celu dotyczącego efektywnego systemu wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami jego znaczenie polega na poprawie dostępności przestrzeni i obiektów, co sprzyja tworzeniu bardziej przyjaznych warunków życia dla osób ze szczególnymi potrzebami. Z kolei w odniesieniu do aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców cel ten wspiera rozwój infrastruktury i przestrzeni sprzyjających codziennej aktywności, integracji oraz realizacji działań pomocowych i społecznych. Lepsze zagospodarowanie przestrzeni publicznych oraz poprawa ich funkcjonalności wzmacniają więc materialne warunki realizacji polityki społecznej na obszarze rewitalizacji.

Cel rewitalizacji nr 3, związany z poprawą warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji, pozostaje bezpośrednio powiązany przede wszystkim z celem strategicznym nr 1, dotyczącym wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Działania służące poprawie jakości środowiska, rozwojowi terenów zieleni oraz ograniczaniu niskiej emisji wpływają na poprawę warunków życia mieszkańców, w tym grup szczególnie wrażliwych, które są bardziej narażone na skutki złej jakości powietrza i niskiego standardu otoczenia. W tym sensie cel ten wspiera tworzenie zdrowszego, bardziej przyjaznego i bezpiecznego środowiska życia, stanowiącego istotne uzupełnienie działań stricte społecznych prowadzonych w ramach strategii.

Podsumowując, cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 w istotny sposób wspierają realizację założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cybinka na lata 2023-2033. GPR wzmacnia interwencję społeczną gminy poprzez skoncentrowanie działań na obszarze rewitalizacji, gdzie problemy społeczne kumulują się w największym stopniu, a jednocześnie poprzez poprawę warunków przestrzennych i środowiskowych tworzy bardziej sprzyjające warunki dla integracji, wsparcia i aktywizacji mieszkańców.

7.3. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2023-2030

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2023-2030 została przyjęta uchwałą nr LII/301/23 Rady Powiatu Słubickiego z dnia 27 czerwca 2023 r. Stanowi ona najważniejszy dokument programowy, określający obszary, cele i kierunki rozwoju realizowane przez samorząd w ramach polityki rozwoju lokalnego. W strategii określono następujące cele:

- **Cel strategiczny 1. Rozwój warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny.** Cel ten zakłada m.in. wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz całych rodzin poprzez zwiększanie dostępu do kultury, sportu, wypoczynku i rekreacji; zwiększenie dostępności do oświaty, w tym do form i kierunków kształcenia dostosowanych do potrzeb rynku pracy; wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodzin z problemami wychowawczo-opiekuńczymi; rozwój rodzinnej pieczy zastępczej; utrzymanie wysokich standardów świadczonych usług w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- **Cel strategiczny 2. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.** Cel ten zakłada m.in. prowadzenie monitoringu dotyczącego potrzeb osób objętych wsparciem i upowszechnianie informacji w tym zakresie; udzielanie poradnictwa specjalistycznego; promowanie powstawania placówek pobytu dziennego i całodobowego dla osób potrzebujących wsparcia; dostosowanie obiektów użyteczności publicznej, w tym szkół oraz przestrzeni publicznych, do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; realizowanie programów zwiększających aktywność społeczną osób starszych i z niepełnosprawnościami; tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych.
- **Cel strategiczny 3. Utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług edukacyjnych.** Cel ten zakłada m.in. modernizację placówek oświatowych i doposażenie pracowni tematycznych oraz warsztatów zajęciowych; poprawę warunków nauczania poprzez wyposażenie pracowni przedmiotowych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne; wsparcie działań w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online; rozwój infrastruktury edukacyjnej służącej praktycznej nauce zawodu oraz edukacji ogólnej; rozwój szkolnej infrastruktury sportowej; doskonalenie systemu kształcenia zawodowego odpowiadającego na wyzwania współczesnej gospodarki, w tym rozwój nowych profili nauczania; wsparcie rozwoju kształcenia specjalnego, rozwój bazy dydaktycznej Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego; dostosowanie placówek edukacyjnych do realizacji kształcenia wszystkich uczniów, w tym uczniów z niepełnosprawnościami; podniesienie jakości edukacji, obejmujące rozwój kompetencji kluczowych oraz wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów.
- **Cel strategiczny 4. Wspieranie rozwoju kapitału społecznego.** Cel ten zakłada m.in. tworzenie warunków dla skutecznego działania organizacji pozarządowych; realizowanie projektów skierowanych do młodzieży, nastawionych na promowanie postaw prospołecznych i przedsiębiorczych; wspieranie działań integrujących, zwiększających aktywność społeczną.
- **Cel strategiczny 5. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, świadczeń rehabilitacyjnych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych.** Cel ten zakłada m.in. rozbudowę i modernizację placówek służby zdrowia; realizację programów profilaktycznych, prowadzenie edukacji prozdrowotnej; rozszerzenie usług diagnostycznych; podejmowanie działań na rzecz

zwiększenia dostępności POZ na terenie powiatu; poprawę kondycji i efektywności działania szpitala powiatowego; zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów i usług rehabilitacyjnych; poprawę jakości obsługi pacjenta.

- **Cel strategiczny 6. Rozwój sieci komunikacyjnej, remonty dróg powiatowych i bezpieczeństwo.** Cel ten zakłada m.in. dalszą modernizację dróg powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem dróg rowerowych; działania skierowane na zwiększenie dostępności dla mieszkańców połączeń autobusowych między miejscowościami na terenie powiatu, zapewnienie możliwości dojazdów do pracy oraz z pracy; współpracę samorządu z policją i PSP w zakresie bezpieczeństwa publicznego.
- **Cel strategiczny 7. Rozwój aktywności gospodarczej i podniesienie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców powiatu.** Cel ten zakłada m.in. prowadzenie programów aktywizacyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych na rynku pracy; wspieranie tworzenia kadr atrakcyjnych na rynku pracy (szkolenia, programy przekwalifikowania osób, współpraca z biznesem w zakresie edukacji dostosowanej do ich potrzeb, programy stażowe i praktyki); współpracę pomiędzy przedsiębiorcami i placówkami edukacyjnymi z terenu powiatu; bieżący monitoring i szybkie reagowanie na zmiany zachodzące na subregionalnym rynku pracy; wspieranie przedsiębiorczości oraz inicjatyw służących jej wzrostowi; stosowanie nowoczesnych, sprawdzonych mechanizmów monitoringu rynku pracy i aktywizacji bezrobotnych; racjonalną dystrybucję środków finansowych na walkę z bezrobociem; promocję alternatywnych form zatrudnienia (staże, samozatrudnienie itp.).
- **Cel strategiczny 8. Wzrost atrakcyjności turystycznej powiatu.** Cel ten zakłada m.in. rozwój spójnej sieci szlaków pieszych, rowerowych i wodnych; wspieranie tworzenia turystycznych szlaków tematycznych, lokalnych produktów oraz usług turystycznych; prowadzenie spójnej promocji oraz informacji turystycznej w powiecie; wspieranie działań związanych z poprawą dostępności i remontów obiektów zabytkowych i miejsc związanych z dziedzictwem kulturowo-historycznym.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów.

Tabela 18. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2023-2030

		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033		
		Cel 1. Wzmocnienie spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia	Cel 2. Poprawa dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2023-2030	Cel strategiczny 1. Rozwój warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny	X	X	
	Cel strategiczny 2. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych oraz osób starszych	X	X	
	Cel strategiczny 3. Utrzymanie wysokiego poziomu świadczonych usług edukacyjnych	X		
	Cel strategiczny 4. Wspieranie rozwoju kapitału społecznego	X		
	Cel strategiczny 5. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do wysokiej jakości podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, świadczeń rehabilitacyjnych, pielęgnacyjnych i opiekuńczych		X	
	Cel strategiczny 6. Rozwój sieci komunikacyjnej, remonty dróg powiatowych i bezpieczeństwo		X	X
	Cel strategiczny 7. Rozwój aktywności gospodarczej i podniesienie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców powiatu	X		
	Cel strategiczny 8. Wzrost atrakcyjności turystycznej powiatu	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń obu dokumentów

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 pozostają spójne z celami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2023-2030 i stanowią ich uszczegółowienie w odniesieniu do obszaru rewitalizacji. Sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób Program realizuje założenia Strategii. GPR koncentruje interwencję na obszarze, na którym kumulują się problemy społeczne, przestrzenne i środowiskowe, dzięki czemu

wspiera realizację celów strategicznych powiatu poprzez działania ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców, rozwój dostępnej i funkcjonalnej przestrzeni oraz wzmacnianie aktywności społecznej i gospodarczej.

Cel rewitalizacji nr 1, odnoszący się do wzmacniania spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia, w sposób bezpośredni wspiera realizację tych celów Strategii Powiatu, które dotyczą funkcjonowania rodzin, aktywizacji społecznej i zawodowej, rozwoju kapitału społecznego oraz wzrostu przedsiębiorczości. Działania ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, rozwój oferty wydarzeń społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, zwiększanie integracji mieszkańców oraz wzmacnianie kapitału społecznego przyczyniają się do tworzenia warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin, aktywizacji mieszkańców i budowaniu postaw prospołecznych. Jednocześnie cel ten wspiera realizację założeń związanych z podnoszeniem poziomu przedsiębiorczości i zatrudnienia, zwłaszcza poprzez rozwój lokalnej aktywności, poprawę warunków dla funkcji rekreacyjno-turystycznych oraz wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.

Cel rewitalizacji nr 2, dotyczący poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni, pozostaje szczególnie silnie powiązany z celami Strategii Powiatu odnoszącymi się do jakości przestrzeni publicznej, dostępności obiektów i usług, rozwoju sieci komunikacyjnej, bezpieczeństwa oraz atrakcyjności turystycznej. Działania prowadzące do poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych, ich nowego zagospodarowania oraz uporządkowania terenów na potrzeby rekreacji, wypoczynku i codziennej aktywności mieszkańców wspierają tworzenie przyjaznego i bezpiecznego środowiska życia, także dla rodzin, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Cel ten koresponduje również z założeniami dotyczącymi rozwoju infrastruktury służącej integracji mieszkańców, poprawy dostępności przestrzeni i wzrostu atrakcyjności turystycznej, w tym poprzez lepsze wykorzystanie lokalnych walorów przestrzennych i dziedzictwa.

Cel rewitalizacji nr 3, związany z poprawą warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji, wspiera przede wszystkim te cele Strategii Powiatu, które dotyczą bezpieczeństwa, jakości życia mieszkańców, rozwoju zrównoważonej komunikacji oraz wzrostu atrakcyjności przestrzeni. Działania ukierunkowane na rozwój terenów zieleni urządzonej, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz wspieranie rozwiązań służących ograniczaniu niskiej emisji przyczyniają się do poprawy jakości środowiska, a tym samym do tworzenia zdrowszych i bardziej przyjaznych warunków życia. Cel ten pozostaje także powiązany z rozwojem infrastruktury rowerowej i poprawą estetyki przestrzeni, co wzmacnia zarówno funkcję użytkową, jak i turystyczną obszaru.

Podsumowując, cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 w sposób istotny przyczyniają się do realizacji założeń Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2023-2030. GPR stanowi instrument wspierający wdrażanie

polityki rozwoju na poziomie ponadlokalnym, przekładając cele strategiczne powiatu na konkretne, skoncentrowane terytorialnie działania służące poprawie jakości życia mieszkańców, rozwojowi przestrzeni publicznych, wzmacnianiu aktywności społecznej i gospodarczej oraz poprawie warunków środowiskowych.

7.4. Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Proces rewitalizacji powinien być również spójny z założeniami rozwojowymi na poziomie regionalnym. W przypadku województwa lubuskiego, założenia te przyjęto uchwałą nr XXVIII/397/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia *Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030*. Strategia rozwoju województwa zakłada dążenie do realizacji następujących celów strategicznych:

- **Cel strategiczny nr 1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna.** W ramach tego celu sformułowano następujące cele operacyjne: wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji; rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku; wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy; wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu; rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji; rozwój potencjału turystycznego; konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych.
- **Cel strategiczny nr 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi.** W ramach tego celu sformułowano następujące cele operacyjne: wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi; promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów; wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia; zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego; rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu; wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej.
- **Cel strategiczny nr 3. Integracja przestrzenna regionu.** W ramach tego celu sformułowano następujące cele operacyjne: modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego; wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej; zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego; ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu; rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi; wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich; zrównoważony rozwój obszarów wiejskich.
- **Cel strategiczny nr 4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę.** W ramach tego celu sformułowano następujące cele operacyjne:

efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna; atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa; wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu; wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym; rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów.

Tabela 19. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033		
		Cel 1. Wzmocnienie spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia	Cel 2. Poprawa dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji
Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	Cel strategiczny nr 1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna	X		X
	Cel strategiczny nr 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi	X	X	
	Cel strategiczny nr 3. Integracja przestrzenna regionu		X	X
	Cel strategiczny nr 4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę	X		

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń obu dokumentów

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka pozostają spójne z celami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 i stanowią ich lokalne uszczegółowienie w odniesieniu do obszaru rewitalizacji. Sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób Program realizuje założenia Strategii. GPR przekłada założenia rozwoju regionalnego na konkretne działania skoncentrowane terytorialnie, odpowiadające na zdiagnozowane problemy społeczne, przestrzenne i środowiskowe. Dzięki temu program wspiera realizację polityki rozwoju województwa na poziomie lokalnym, wzmacniając zarówno wymiar społeczny i gospodarczy, jak i środowiskowy oraz przestrzenny.

Cel rewitalizacji nr 1, dotyczący wzmacniania spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia, wpisuje się przede wszystkim w cel

strategiczny nr 1 oraz cel strategiczny nr 2 Strategii Województwa. Wspiera on rozwój kapitału społecznego, aktywizację mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i funkcji rekreacyjno-turystycznych. Tym samym przyczynia się do realizacji założeń związanych z rozwojem konkurencyjnej gospodarki, potencjału turystycznego oraz wysokiej jakości życia mieszkańców, a także wspiera budowanie regionu silnego społecznie i bliskiego obywatelowi. Pośrednio cel ten odpowiada również na założenia celu strategicznego nr 4, ponieważ wzmacnia współdziałanie lokalnych interesariuszy, aktywność obywatelską oraz rozwój relacji partnerskich na rzecz rozwoju gminy.

Cel rewitalizacji nr 2, odnoszący się do poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni, pozostaje szczególnie silnie powiązany z celem strategicznym nr 2 i celem strategicznym nr 3 Strategii Województwa. Działania przewidziane w tym obszarze wspierają poprawę jakości przestrzeni publicznych, rozwój infrastruktury służącej codziennej aktywności mieszkańców, rekreacji i wypoczynkowi oraz zwiększanie dostępności przestrzeni i obiektów. W efekcie przyczyniają się zarówno do budowy regionu bardziej przyjaznego mieszkańcom, jak i do realizacji założeń związanych z integracją przestrzenną, w tym ze wzmacnianiem funkcji społeczno-gospodarczych lokalnych ośrodków miejskich oraz poprawą jakości zagospodarowania przestrzeni.

Cel rewitalizacji nr 3, związany z poprawą warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji, wpisuje się przede wszystkim w cel strategiczny nr 1 oraz cel strategiczny nr 3 Strategii Województwa. Działania ukierunkowane na rozwój terenów zieleni urządzonej, podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wspieranie rozwiązań służących ograniczeniu niskiej emisji sprzyjają rozwojowi zielonej gospodarki i poprawie jakości środowiska. Jednocześnie wspierają ochronę środowiska przyrodniczego oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu, co stanowi jeden z istotnych elementów integracji przestrzennej regionu. Pośrednio cel ten wzmacnia także jakość życia mieszkańców, a więc wspiera społeczny wymiar rozwoju regionalnego.

Podsumowując, cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 pozostają spójne z celami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 i wspierają ich realizację poprzez skoncentrowane terytorialnie działania odpowiadające na lokalne problemy i potencjały. GPR pełni tym samym funkcję instrumentu wdrażającego założenia polityki regionalnej na poziomie obszaru rewitalizacji, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców, wzmacniania lokalnej aktywności społeczno-gospodarczej, poprawy funkcjonalności przestrzeni oraz stanu środowiska.

7.5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego

Założenia rewitalizacji powinny być również spójne z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ten przyjęty został uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2018 roku w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 2 maja 2018 r. poz. 1163).

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest podstawą prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Cele określone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego stanowią więc odpowiedź na wyzwania rozwoju przestrzennego regionu. Wyznaczone w planie cele strategiczne i operacyjne rozwoju przestrzennego województwa lubuskiego służą osiągnięciu nakreślonej wizji regionu. Dokument określa następujące cele strategiczne:

- **Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna.** W ramach tego celu zaplanowano następujące cele operacyjne: zrównoważony rozwój struktury osadniczej regionu w tym rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich oraz rozwój subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich zgodnie z ich potencjałem i w oparciu o ich wzajemne powiązania funkcjonalne; zrównoważony rozwój obszarów wiejskich; poprawa dostępności komunikacyjnej do ośrodków administracyjnych; rozwój infrastruktury technicznej, wzmacniającej ład ekologiczny; rozwój infrastruktury i systemów zapobiegania zagrożeniom.
- **Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny.** W ramach tego celu zaplanowano następujące cele operacyjne: wzrost dostępności do usług medycznych i wspieranie profilaktyki zdrowotnej; rozwój szkolnictwa w oparciu o potrzeby regionalnego rynku pracy; wzrost dostępności do atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej; wspieranie włączenia zawodowego i społecznego; dostosowanie usług społecznych do zmian trendów demograficznych; rozwój i usprawnienie systemu transportu publicznego; Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz dziedzictwa kulturowego oraz budowanie na nich tożsamości regionalnej; rewitalizacja obszarów zdegradowanych.
- **Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki.** W ramach tego celu zaplanowano następujące cele operacyjne: wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego; rozwój przedsiębiorczości i zwiększenie aktywności zawodowej; wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej; rozwój i promocja specjalnych stref ekonomicznych; wzmocnienie kapitału ludzkiego poprzez inwestycje służące edukacji; rozwój gospodarki niskoemisyjnej; rozwój sieci transportowej; racjonalna gospodarka zasobami złóż kopalin; rozbudowa infrastruktury energetycznej

i ochrony środowiska; poprawa jakości rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej; kreowanie wizerunku i promocja marki Lubuskie; rozwój potencjału turystycznego województwa; efektywne zarządzanie regionem.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów.

Tabela 20. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami

		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033		
		Cel 1. Wzmocnienie spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia	Cel 2. Poprawa dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego	Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna		X	X
	Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny	X	X	X
	Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń obu dokumentów

Cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 pozostają spójne z celami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego i stanowią ich lokalne uszczegółowienie w odniesieniu do obszaru rewitalizacji. Sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób Program realizuje założenia Planu. GPR, jako instrument skoncentrowany terytorialnie, przekłada założenia polityki przestrzennej regionu na konkretne działania służące poprawie jakości życia mieszkańców, funkcjonalności przestrzeni oraz warunków środowiskowych. Tym samym wspiera realizację celów planu wojewódzkiego poprzez interwencję dostosowaną do lokalnych problemów i potencjałów Gminy Cybinka.

Cel rewitalizacji nr 1, dotyczący wzmocnienia spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia, wpisuje się przede wszystkim w cel strategiczny nr 2 oraz cel strategiczny nr 3. Działania ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, zwiększanie integracji mieszkańców oraz wzmocnianie kapitału społecznego wspierają włączenie społeczne i zawodowe, rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz dostosowanie działań publicznych do potrzeb społeczności lokalnej. Jednocześnie rozwój lokalnej przedsiębiorczości, aktywności mieszkańców oraz funkcji rekreacyjno-turystycznych wspiera wzrost aktywności gospodarczej i wzmocnia lokalny potencjał rozwojowy, co odpowiada założeniom rozwoju konkurencyjnej gospodarki.

Cel rewitalizacji nr 2, odnoszący się do poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni, pozostaje silnie powiązany ze wszystkimi trzema celami strategicznymi planu wojewódzkiego. W największym stopniu wspiera on cel strategiczny nr 1. Spójność terytorialna, ponieważ przyczynia się do poprawy jakości przestrzeni publicznych, podnoszenia standardów infrastrukturalnych oraz lepszego zagospodarowania obszaru rewitalizacji. Jednocześnie cel ten realizuje założenia zrównoważonego rozwoju społecznego, gdyż poprawia dostępność przestrzeni służących codziennej aktywności, rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców, a także wspiera rozwój konkurencyjnej gospodarki, zwiększając atrakcyjność przestrzenną i użytkową obszaru, w tym dla funkcji społecznych, gospodarczych i turystycznych.

Cel rewitalizacji nr 3, związany z poprawą warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji, bezpośrednio wspiera realizację celu strategicznego nr 1, w szczególności w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej wzmacniającej ład ekologiczny, a także celu strategicznego nr 2, odnoszącego się do ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz budowania na nich jakości życia i tożsamości miejsca. Działania obejmujące rozwój terenów zieleni, podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję przyczyniają się również do realizacji celu strategicznego nr 3, w szczególności w obszarze rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska i wzmacniania potencjału turystycznego.

Podsumowując, cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 w sposób wyraźny wspierają realizację założeń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego. GPR stanowi narzędzie wdrażania polityki przestrzennej i rozwojowej na poziomie lokalnym, przekładając cele regionalne na konkretne działania skoncentrowane na obszarze rewitalizacji. Dzięki temu przyczynia się do wzmacniania spójności terytorialnej, zrównoważonego rozwoju społecznego oraz rozwoju konkurencyjnej gospodarki w wymiarze lokalnym.

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W niniejszym rozdziale przedstawiono charakterystykę projektów rewitalizacyjnych zgłoszonych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033. Omówiono również ogólne uwarunkowania ich realizacji, wynikające z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności z regulacji dotyczących ochrony przyrody i ochrony zabytków, a także z innych kwestii istotnych z punktu widzenia planowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych. Natomiast procedura zgłaszania i wyboru przedsięwzięć, oparta na aktywnym udziale interesariuszy, została opisana w rozdziale poświęconym mechanizmom partycypacji społecznej (rozdział 11).

8.1. Założenia dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane z uwzględnieniem założeń z zakresu bezpieczeństwa powodziowego, bezpieczeństwa pożarowego, ochrony zabytków, ochrony przyrody, infrastruktury drogowej, infrastruktury gazowej, infrastruktury technicznej elektroenergetycznej i infrastruktury telekomunikacyjnej, co zaprezentowano w dalszej części niniejszego rozdziału.

Bezpieczeństwo powodziowe

Na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne, tj. m.in. zakazy określone w art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960). Należy jednak mieć na uwadze, że obszar rewitalizacji znajduje się poza strefami ryzyka powodziowego.

W kontekście możliwości realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych poza obszarem rewitalizacji (w uzasadnionych przypadkach), obszary zagrożenia powodzią wymagają szczególnej uwagi. W celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz zrównoważonego rozwoju gminy, działania rewitalizacyjne muszą być realizowane z uwzględnieniem ryzyka powodziowego oraz wymogami wynikającymi z ustawy Prawo wodne i odrębnych przepisów obowiązujących w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Planowane w ramach rewitalizacji inwestycje powinny uwzględniać potrzeby ekosystemu wodnego, zaś wszelkie inwestycje w systemy retencyjne powinny być projektowane z myślą o minimalizacji negatywnego wpływu na jakość wód.

W świetle art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy, jak również gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania.

Zgodnie z art. 166 ust. 10 ww. ustawy, zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, w tym w ramach gminnego programu rewitalizacji, nie może:

- naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym,
- stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków,
- naruszać funkcjonowania infrastruktury krytycznej,
- utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

Realizacja inwestycji w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią może wiązać się z wymogiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. W myśl art. 390 Prawa wodnego, pozwolenia wodnoprawne wymagane są m.in. na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obiektów budowlanych.

Reasumując, realizacja działań rewitalizacyjnych na obszarach zagrożonych powodzią wymaga ścisłego dostosowania się do obowiązujących regulacji prawnych oraz pełnego poszanowania ustanowionych ograniczeń.

Bezpieczeństwo pożarowe

Realizowane inwestycje powinny uwzględniać obowiązujące przepisy bezpieczeństwa pożarowego w szczególności ujęte w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822). Co więcej, w odniesieniu do projektów infrastrukturalnych stosowane będą zagadnienia mające wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030). Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą indywidualnie weryfikowane³ pod tym kątem na późniejszym etapie, przed ich wdrożeniem. Gdy będzie to zasadne, zapewnione zostaną:

- dostępność wody do celów przeciwpożarowych dla obiektów (z urządzeń zaopatrujących ludność w wodę), zgodnie z regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – Dz. U. z 2023 r. poz. 537 ze zm.).
- droga pożarowa o utwardzonej nawierzchni, umożliwiająca dojazd pojazdów jednostek ratowniczo-gaśniczych do budynków i obiektów o każdej porze roku.

Dokładne wymagania, jakim powinny odpowiada sieci wodociągowe, hydranty, zbiorniki wodne przeznaczone do celów ppoż. oraz dojazdy pożarowe zostały ujęte w rozporządzeniu

³ Zaleca się, by dokładnie sprawdzić stan: sieci wodociągowych, hydrantów (w tym prawidłowość ich oznaczenia), zbiorników wodnych przeznaczonych do celów ppoż. oraz stan dojazdów pożarowych do obiektów, do których w myśl niżej cytowanego przepisu droga ta jest wymagana. W przypadku stwierdzenia uszkodzeń: sieci wodociągowych (lub ich braku), hydrantów, zbiorników wodnych do celów ppoż. należy przewidzieć ich budowę lub przywrócenie do pełnej sprawności technicznej. W przypadku braku dojazdów pożarowych lub ich uszkodzeń należy przewidzieć ich budowę lub konieczność przeprowadzenia wymaganych napraw.

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030).

Ponadto, realizując przedsięwzięcia rewitalizacyjne, szczególną uwagę należy zwrócić na lokalizację budynków i obiektów – na odległości między nimi.

Infrastruktura drogowa

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 29. W odniesieniu do przedsięwzięć inwestycyjnych, poszczególne rozwiązania techniczne – zwłaszcza usytuowane w bezpośrednim otoczeniu infrastruktury drogowej lub potencjalnie ingerujące w tę infrastrukturę – będą wymagały uzgodnienia i/lub przedłożenia do akceptacji przez GDDKiA.

Infrastruktura gazowa

W przypadku konieczności przebudowy infrastruktury gazowej na obszarze opiniowanego projektu gminnego programu rewitalizacji wszystkie prace mogą być prowadzone tylko i wyłącznie w uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej.

Należy mieć na uwadze, że dla sieci gazowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, obowiązują strefy kontrolowane. Szerokość strefy kontrolowanej względem poszczególnych obiektów budowlanych określa Rozdział 2 ww. Rozporządzenia oraz załącznik nr 2.

Infrastruktura techniczna elektroenergetyczna

Postanowienia niniejszego dokumentu, w tym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizowane będą zgodnie z następującymi zapisami:

- wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej należy uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii,
- wszystkie obiekty przewidywane do budowy, przebudowy lub remontu w zbliżeniu lub na skrzyżowaniu z infrastrukturą techniczną elektroenergetyczną podlegają przepisom odrębnym,
- należy zapewnić swobodny dostęp i dojazd do infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, w tym stacji elektroenergetycznych, linii elektroenergetycznych oraz konstrukcji wsporczych (słupów) w celu przeprowadzenia prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii,
- zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z planowanej, budowanej, przebudowywanej, remontowanej i istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej na podstawie przepisów odrębnych.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Jeśli podczas realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wystąpi kolizja z istniejącymi urządzeniami telekomunikacyjnymi, należy zwrócić się do właściciela tych urządzeń z wnioskiem o wydanie warunków technicznych dotyczących ich zabezpieczenia lub przeniesienia.

Ochrona zabytków

Należy podkreślić, że ewentualne planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmujące obiekty lub obszary zabytkowe prowadzone będą zgodnie z zasadami ochrony zabytków, tzn. zostaną rozpatrzone indywidualnie przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na etapie uzyskiwania stosownych pozwoleń i uzgodnień przez właścicieli tychże obiektów.

W przypadku obiektów oraz obszarów wpisanych do rejestru zabytków województwa lubuskiego, wymagają one odrębnych pozwoleń konserwatorskich na działania wymienione w art. 36 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292). Natomiast obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków wymagają wcześniejszych uzgodnień z Lubuskim Konserwatorem Zabytków na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 418). Oznacza to zatem, że dla obiektów i obszarów zabytkowych obowiązują odrębne przepisy, a prace w ich obrębie mogą zostać wykonane po uzyskaniu wymaganych pozwoleń lub uzgodnień konserwatorskich wg ww. ustaw.

Reasumując, inwestycje prowadzone na obszarach oraz w zabytkach objętych ww. formami ochrony konserwatorskiej rozpatrywane będą więc indywidualnie, a prace w ich obrębie będą mogły zostać wykonane dopiero po uzyskaniu stosownych pozwoleń lub uzgodnień konserwatorskich wg ww. ustaw.

Ochrona przyrody

Postanowienia niniejszego programu, w tym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizowane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a zatem także z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1940, z późn. zm.). W trakcie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy w szczególności uwzględnić ograniczenia i zakazy obowiązujące na obszarach objętych formami ochrony przyrody, w tym na obszarach Natura 2000, w parkach krajobrazowych, rezerwatach przyrody oraz obszarach chronionego krajobrazu, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody oraz właściwymi aktami ustanawiającymi te formy ochrony – mimo, iż obszar rewitalizacji położony jest poza formami ochrony przyrody.

Na terenie gminy, w tym również na obszarze rewitalizacji, znajdują się pomniki przyrody. W przypadku konieczności realizacji działań rewitalizacyjnych w sposób prowadzący do naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do pomników przyrody należy uzyskać

stosowne zezwolenia (art. 44 ust. 3 ww. ustawy o ochronie przyrody), a w przypadku konieczności wycinki drzew – uprzednio znieść ochronę pomnikową.

Z kolei w przypadku inwestycji prowadzonych w obrębie istniejących obiektów budowlanych (takich jak np. prace remontowe elewacji), konieczne jest przestrzeganie wytycznych do prowadzenia tego rodzaju prac w aspekcie ochrony ptaków oraz nietoperzy i ich siedlisk. Mając na uwadze możliwość zniszczenia siedlisk gatunków chronionych w trakcie prowadzonych prac budowlanych, drogowych czy remontowych (w szczególności w związku z planowanymi inwestycjami prowadzonymi w obrębie istniejących obiektów budowlanych, m.in. działań termomodernizacyjnych lub prac remontowych dachu i/lub elewacji), należy przewidzieć stosowanie działań minimalizujących i kompensacyjnych, takich jak:

- przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych przed rozpoczęciem prac (np. uprzednie zinwentaryzowanie gatunków zasiedlających budynek),
- dostosowanie terminów przeprowadzenia robót do cyklu życiowego zwierząt, tj. realizacja prac w terminach minimalizujących ryzyko niszczenia lęgów ptaków i siedlisk nietoperzy,
- zapewnienie nadzoru przyrodniczego podczas realizacji inwestycji,
- zastosowanie rozwiązań kompensacyjnych w przypadku nieuniknionego zniszczenia siedlisk (np. montaż budek lęgowych i schronów dla nietoperzy, zakładanie nowych nasadzeń drzew i krzewów rodzimych gatunków, tworzenie łąk kwietnych i zadrzewień śródmiejskich).

W przypadku działań rewitalizacyjnych związanych z nowymi nasadzeniami zieleni, preferowane będzie stosowanie nasadzeń gatunków rodzimych, bez wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych. Zaleca się więc, by realizatorzy przedsięwziąć rewitalizacyjnych w tym zakresie uwzględnili tę kwestię – projekty będą weryfikowane pod tym względem w późniejszej fazie, przed ich wdrożeniem.

8.2. Lista przedsięwzięć podstawowych

Niniejszy rozdział przedstawia charakterystykę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 w ramach otwartego naboru, którego szczegóły zaprezentowano w rozdziale 11.

Każde przedsięwzięcie zostało ujęte w formie tabelarycznej, obejmującej najważniejsze informacje dotyczące celu projektu, zakresu planowanych działań, lokalizacji i sposobu realizacji, potencjalnych partnerów, szacunkowej wartości oraz przewidywanych źródeł finansowania. Zestaw podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych obejmuje 5 projektów odpowiadających na zdiagnozowane w gminie problemy i negatywne zjawiska. Stanowią one istotny element realizacji celów programu, ponieważ ich wdrożenie ma służyć przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej oraz osiągnięciu założonej wizji obszaru rewitalizacji.

1. Zielone serce Cybinki – zabytkowy park przy ul. Lwowskiej w Cybince.
2. Rewitalizacja zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej w Cybince.
3. Zielona mobilność – ścieżka rowerowa w ciągu drogi gminnej nr 100302F (ul. Daszyńskiego) i 100310F (ul. Lwowska) w Cybince.
4. Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców poprzez realizację działań integracyjnych.
5. Integracja mieszkańców poprzez organizację kiermaszy świątecznych.

Tabela 21. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1

Lp.	1	
Nazwa projektu	Zielone serce Cybinki – zabytkowy park przy ul. Lwowskiej w Cybince	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Cybinka ul. Szkolna 5 69-108 Cybinka sekretariat@cybinka.pl +48 68 391 14 40	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cybinka, ul. Lwowska, dz. nr ewid. 476/1 i 476/4, obręb ewid. nr 145 – Cybinka miasto <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie zlokalizowane na obszarze rewitalizacji	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Wzrost bioróżnorodności oraz poprawa jakości środowiska miejskiego w Cybince poprzez renowację i rozwój terenów zieleni	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K2, C1.K3, C2.K2, C2.K3, C3.K1, C3.K2	
Opis problemu	Przedsięwzięcie odpowiada na następujące problemy obszaru rewitalizacji: – brak terenów zielonych, – zagrożenie bioróżnorodności.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres zadań realizowanych w ramach przedsięwzięcia obejmuje: – inwentaryzację istniejącego drzewostanu, – wyznaczenie obszarów cennych przyrodniczo i obszarów częstszego użytkowania, – przeprowadzenie badań specjalistycznych wytypowanych drzew oraz wykonanie zabiegów arborystycznych, – dokonanie dodatkowych nasadzeń rodzimych gatunków.	
Czas realizacji	2026-2027	
Opis działań zap. dostępność	Projekt zakłada poprawę jakości przestrzeni otwartej i dostępnej dla wszystkich, bez względu na wiek czy sprawność fizyczną. Podjęte zostaną działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie wymaganym przepisami.	
Ewentualni partnerzy	Lokalne organizacje non profit	
Szacowana wartość	438 615,87 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	201 526,21 zł
	Środki unijne	237 089,66 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu [ha] 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [liczba osób] 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] 4. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich [szt.] 5. Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem [szt.]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1-5. Protokół odbioru prac, dokumentacja projektowa
	Wskaźniki rezultatu:	1. Zasięg działań/kampanii edukacyjno-informacyjnych [liczba osób] 2. Ludność mieszkająca w sąsiedztwie obszarów objętych działaniami ochronnymi i odtwarzającymi [liczba osób]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1-2. Ewidencja/dane statystyczne Urzędu Miejskiego w Cybince

Tabela 22. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2

Lp.	2	
Nazwa projektu	Rewitalizacja zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej w Cybince	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Cybinka ul. Szkolna 5 69-108 Cybinka sekretariat@cybinka.pl +48 68 391 14 40	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cybinka, ul. Lwowska, dz. nr ewid. 476/1 i 476/4, obręb ewid. nr 145 – Cybinka miasto <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie zlokalizowane na obszarze rewitalizacji	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Poprawa jakości infrastruktury publicznej oraz jakości życia mieszkańców poprzez zagospodarowanie i uporządkowanie terenów na obszarze rewitalizacji na potrzeby rekreacji, wypoczynku i codziennej aktywności mieszkańców	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K2, C2.K1, C2.K2, C2.K3, C3.K2	
Opis problemu	Przedsięwzięcie stanowi odpowiedź na problem braku terenów zielonych oraz miejsc wypoczynku i rekreacji na obszarze rewitalizacji.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres zadań realizowanych w ramach przedsięwzięcia obejmuje: – opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z niezbędnymi pozwoleniami i decyzjami, – budowa traktów komunikacyjnych i oświetlenia, – remont istniejącego ogrodzenia, – montaż elementów małej architektury, – zagospodarowanie istniejącej zieleni.	
Czas realizacji	2027-2028	
Opis działań zap. dostępność	Projekt zakłada stworzenie przestrzeni otwartej i dostępnej dla wszystkich, bez względu na wiek czy sprawność fizyczną. Zastosowane rozwiązania projektowe będą zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego, co umożliwi bezpieczne i komfortowe korzystanie z infrastruktury wszystkim użytkownikom. Podjęte więc zostaną działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie wymaganym przepisami.	
Ewentualni partnerzy	Lokalne organizacje non profit.	
Szacowana wartość	1 906 834,62 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	286 025,19 zł
	Środki unijne	1 620 809,43 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [liczba osób] 2. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] 3. Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.] 4. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich [m ²] 5. Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem [szt.]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1-3. Dane Urzędu Miejskiego w Cybince (np. umowy, porozumienia)

Lp.	2	
Nazwa projektu	Rewitalizacja zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej w Cybince	
		Ad. 4-5. Protokół odbioru prac, dokumentacja projektowa
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach [liczba osób] 2. Zasięg działań/kampanii edukacyjno-informacyjnych [liczba osób]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Ewidencja/dane statystyczne Urzędu Miejskiego w Cybince Ad. 2. Dane Urzędu Miejskiego w Cybince (np. badania ankietowe)

Tabela 23. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3

Lp.	3	
Nazwa projektu	Zielona mobilność – ścieżka rowerowa w ciągu drogi gminnej nr 100302F (ul. Daszyńskiego) i 100310F (ul. Lwowska) w Cybince	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Cybinka ul. Szkolna 5 69-108 Cybinka sekretariat@cybinka.pl +48 68 391 14 40	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cybinka, ul. Daszyńskiego (droga gminna nr 100302F) i Lwowska (droga gminna nr 100310F) <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie zlokalizowane na obszarze rewitalizacji	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Ograniczenie niskiej emisji (zmniejszenie emisji CO ₂) poprzez budowę ścieżki rowerowej umożliwiającej połączenie istniejących ścieżek rowerowych i skomunikowanie trzech miejscowości: Bieganów – Cybinkę – Białków. Realizacja zadania wpłynie również pozytywnie na bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K3, C2.K1, C2.K3, C3.K1, C3.K3	
Opis problemu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne stanowi odpowiedź na następujące problemy obszaru rewitalizacji: – zanieczyszczenie powietrza – niska emisja, – brak ścieżek rowerowych łączących miejscowości na terenie gminy, – wykluczenie transportowe części mieszkańców.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres zadań zaplanowanych do realizacji w ramach przedsięwzięcia rewitalizacyjnego obejmuje roboty budowlane w zakresie budowy ścieżki rowerowej na podstawie opracowanej już dokumentacji projektowo-kosztorysowej.	
Czas realizacji	2024-2027	
Opis działań zap. dostępność	Projekt zakłada stworzenie przestrzeni otwartej i dostępnej dla wszystkich bez względu na wiek – w ramach realizacji przedsięwzięcia przewiduje się dostosowanie tworzonej infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin z dziećmi. Zastosowane rozwiązania projektowe będą zgodne z zasadami projektowania uniwersalnego, co umożliwi bezpieczne i komfortowe korzystanie z infrastruktury wszystkim użytkownikom. Podsumowując, podjęte zostaną działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie wymaganym przepisami.	
Ewentualni partnerzy	Lokalne organizacje non profit.	
Szacowana wartość	1 375 639,72 zł	

Lp.	3	
Nazwa projektu	Zielona mobilność – ścieżka rowerowa w ciągu drogi gminnej nr 100302F (ul. Daszyńskiego) i 100310F (ul. Lwowska) w Cybince	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	1 169 293,76 zł
	Środki unijne	206 345,96 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Wspierana infrastruktura rowerowa [km] 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [liczba osób] 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Protokół odbioru prac, dokumentacja projektowa Ad. 2-3. Dane Urzędu Miejskiego w Cybince
	Wskaźniki rezultatu:	1. Szacowana emisja gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO ₂ /rok] 2. Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej [liczba osób/rok] 3. Zasięg działań/kampanii edukacyjno-informacyjnych [liczba osób]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1-3. Dane Urzędu Miejskiego w Cybince

Tabela 24. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4

Lp.	4	
Nazwa projektu	Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców poprzez realizację działań integracyjnych	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Cybinka ul. Szkolna 5 69-108 Cybinka sekretariat@cybinka.pl +48 68 391 14 40	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miejsko-Gminy Ośrodek Kultury w Cybince oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Cybince, ul. Słubicka 28 <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie zlokalizowane na obszarze rewitalizacji	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Przeciwdziałanie problemom społecznym na obszarze zdegradowanym poprzez organizację różnego rodzaju zajęć integracyjnych, np. warsztatów artystycznych, gier i zabaw terenowych, konkursów, imprez i koncertów, przedstawień teatralnych, itp.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2 C1.K3	
Opis problemu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne odpowiada na następujące problemy obszaru rewitalizacji: – ubóstwo, – brak możliwości rozwoju twórczego i samorealizacji, – brak przestrzeni do integracji i aktywizacji mieszkańców.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres zadań przedsięwzięcia rewitalizacyjnego obejmuje: – realizację cyklicznych zajęć przez Ośrodek Kultury: niedziel filmowych, zajęć szachowych, warsztatów artystycznych dla dzieci, zajęć teatralnych dla dzieci i młodzieży, zajęć muzycznych z seniorami; – realizację zajęć, warsztatów, spotkań, imprez i koncertów okazjonalnych	

Lp.	4	
Nazwa projektu	Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców poprzez realizację działań integracyjnych	
	– realizację cyklicznych zajęć przez Bibliotekę w ramach: Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych, Poranków z bajką dla przedszkolaków, Spotkań Klubu Malucha (0-3 lata), Konkursu rodzinnego Tradycja – Zwyczaje – Obrzędy; – realizację zajęć i spotkań okazjonalnych.	
Czas realizacji	2026-2033	
Opis działań zap. dostępność	Przedsięwzięcie będzie realizowane z uwzględnieniem potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, seniorów, rodzin z małymi dziećmi oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Planowane działania integracyjne będą organizowane w miejscach możliwie dostępnych architektonicznie, a informacje o wydarzeniach będą przekazywane w sposób zrozumiały i dostępny dla różnych grup odbiorców. W miarę możliwości zapewniona zostanie dogodna organizacja uczestnictwa, w tym odpowiednie godziny realizacji zajęć, wsparcie organizacyjne oraz dostosowanie formy działań do potrzeb uczestników. Podsumowując, przedsięwzięcie będzie realizowane z poszanowaniem zasad dostępności oraz zgodnie z wymaganiami wynikającymi z obowiązujących przepisów.	
Ewentualni partnerzy	Lokalne organizacje non profit	
Szacowana wartość	100 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	100 000,00 zł
	Środki unijne	0,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.] 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [liczba osób] 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1-3. Dane Urzędu Miejskiego w Cybince
	Wskaźniki rezultatu:	1. Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem [liczba osób] 2. Zasięg działań/kampanii edukacyjno-informacyjnych [liczba osób]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1-2. Dane Urzędu Miejskiego w Cybince (np. ewidencja, dane statystyczne, badania ankietowe)

Tabela 25. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5

Lp.	5
Nazwa projektu	Integracja mieszkańców poprzez organizację kiermaszy świątecznych
Podmiot realizujący projekt	Gmina Cybinka ul. Szkolna 5 69-108 Cybinka sekretariat@cybinka.pl +48 68 391 14 40
Lokalizacja przedsięwzięcia	Miejsko-Gminy Ośrodek Kultury w Cybince oraz Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Cybince, ul. Słubicka 28 <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie zlokalizowane na obszarze rewitalizacji
Ogólny cel przedsięwzięcia	Przeciwdziałanie problemom społecznym na obszarze zdegradowanym poprzez organizację kiermaszy świątecznych integrujących mieszkańców.

Lp.	5	
Nazwa projektu	Integracja mieszkańców poprzez organizację kiermaszy świątecznych	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3	
Opis problemu	Przedsięwzięcie rewitalizacyjne stanowi odpowiedź na następujące problemy na obszarze rewitalizacji: – ubóstwo, – brak przestrzeni do integracji i aktywizacji mieszkańców.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres zadań realizowanych w ramach przedsięwzięcia rewitalizacyjnego obejmuje realizację cyklicznych kiermaszy z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Świąt Bożego Narodzenia na obszarze rewitalizacji.	
Czas realizacji	2026-2033	
Opis działań zap. dostępność	Realizacja przedsięwzięcia będzie uwzględniać potrzebę zapewnienia dostępności dla wszystkich mieszkańców, w szczególności osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin z dziećmi. Organizacja kiermaszy świątecznych będzie prowadzona w sposób umożliwiający możliwie szeroki udział mieszkańców, z uwzględnieniem dostępności miejsca wydarzenia, czytelnej informacji o terminie i programie oraz dostosowania organizacyjnego do potrzeb uczestników. W miarę możliwości zadbane zostanie o przejrzysty układ stoisk i przestrzeni wydarzenia, tak aby ułatwić poruszanie się i korzystanie z oferty kiermaszu. Podsumowując, w ramach przedsięwzięcia zostaną zastosowane rozwiązania służące zapewnieniu dostępności w zakresie adekwatnym do charakteru planowanych działań.	
Ewentualni partnerzy	Lokalne organizacje non profit.	
Szacowana wartość	80 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	80 000,00 zł
	Środki unijne	0,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego [liczba osób] 2. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego [szt.]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1-2. Dane Urzędu Miejskiego w Cybince
	Wskaźniki rezultatu:	1. Zasięg działań/kampanii edukacyjno-informacyjnych [liczba osób]
	Sposób pomiaru:	Ad. 1. Dane Urzędu Miejskiego w Cybince (np. ewidencja, dane statystyczne, badania ankietowe)

8.3. Zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć

W ramach procesu rewitalizacji prowadzonego na terenie gminy mogą być podejmowane również działania dodatkowe, określane jako przedsięwzięcia uzupełniające. Ich zasadniczą rolą jest wspieranie realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji, dlatego powinny pozostawać zgodne z jego założeniami oraz stanowić komplementarne uzupełnienie przedsięwzięć podstawowych. Projekty te powinny wzmacniać rezultaty działań prowadzonych na obszarze rewitalizacji, odpowiadając jednocześnie na istotne potrzeby lokalnej społeczności. W szczególności mogą one przyczyniać się do ograniczania wykluczenia społecznego, poprawy jakości życia mieszkańców, wzmacniania integracji społecznej, podnoszenia poziomu bezpieczeństwa oraz rozwijania świadomości ekologicznej. Interwencje tego rodzaju przynoszą wymierne efekty społeczne, gospodarcze i środowiskowe, podkreślając kompleksowy charakter procesu rewitalizacji.

W związku z powyższym na obszarze rewitalizacji możliwa jest realizacja dodatkowych projektów, tj. przedsięwzięć uzupełniających, stanowiących dopełnienie działań podstawowych i ukierunkowanych m.in. na:

- **ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych, takich jak ubóstwo i wykluczenie społeczne** – poprzez poprawę dostępności edukacji i usług społecznych oraz realizację programów wsparcia skierowanych do osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej (np. pomoc psychologiczna, punkty informacyjne i pomocowe, doradztwo społeczne);
Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających jest bezpośrednio powiązany przede wszystkim z celem rewitalizacji nr 1, ukierunkowanym na wzmacnianie spójności społecznej i aktywności mieszkańców, zwłaszcza z kierunkiem dotyczącym przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz zwiększania dostępności działań społecznych, edukacyjnych i wspierających. Poprzez rozwój usług społecznych, edukacji oraz programów pomocowych przedsięwzięcia te odpowiadać będą na potrzeby osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, przyczyniając się do ograniczania ubóstwa i marginalizacji. Jednocześnie ich realizacja może wzmacniać integrację społeczną oraz kapitał społeczny na obszarze rewitalizacji, wspierając osiągnięcie założeń programu w wymiarze społecznym.
- **przeciwdziałanie bezrobociu oraz wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości** – poprzez organizację szkoleń zawodowych i warsztatów rozwijających kompetencje miękkie, zapewnienie doradztwa biznesowego, a także realizację działań wspierających przedsiębiorczość, w szczególności tworzenie lokalnych miejsc pracy oraz inkubatorów przedsiębiorczości;
Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających pozostaje bezpośrednio powiązany z celem rewitalizacji nr 1, obejmującym rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia, w szczególności z kierunkiem dotyczącym wzmacniania kapitału społecznego oraz poprawy warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Działania takie jak szkolenia zawodowe, rozwijanie kompetencji miękkich, doradztwo biznesowe czy tworzenie miejsc

pracy sprzyjać będą zwiększaniu aktywności zawodowej mieszkańców oraz ograniczaniu barier wejścia na rynek pracy. Jednocześnie przedsięwzięcia te wesprą ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji, wzmacniając jego potencjał rozwojowy i tworząc warunki dla trwałej poprawy sytuacji mieszkańców.

- **podnoszenie jakości życia mieszkańców różnych grup wiekowych** – poprzez rozwój usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych dostosowanych do potrzeb poszczególnych odbiorców (dla seniorów: wsparcie psychologiczne, rehabilitacja, opieka geriatryczna; dla dzieci i młodzieży: programy wspierające prawidłowy rozwój, pomoc psychologiczna, opieka pediatryczna; dla dorosłych: profilaktyka zdrowotna i wsparcie psychologiczne; dla rodzin z dziećmi: dostęp do przedszkoli i żłobków), a także przez zwiększanie dostępności terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych, takich jak parki, place zabaw czy siłownie plenerowe;

Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających wpisuje się zarówno w cel rewitalizacji nr 1, związany ze wzmacnianiem spójności społecznej i aktywności mieszkańców, jak i w cel rewitalizacji nr 2, dotyczący poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji. Rozwój usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych odpowiada na potrzeby różnych grup mieszkańców oraz wspiera przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, natomiast zwiększanie dostępności terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych wzmacnia warunki dla codziennej aktywności, integracji i poprawy jakości życia. W rezultacie przedsięwzięcia te przyczyniać się będą do realizacji kierunków działań odnoszących się zarówno do wsparcia społecznego, jak i do tworzenia przyjaznych, funkcjonalnych przestrzeni służących mieszkańcom obszaru rewitalizacji.

- **poprawę warunków życia poprzez zwiększanie dostępności i poziomu bezpieczeństwa** – zwłaszcza dzięki tworzeniu bezpiecznych i przyjaznych przestrzeni dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin z dziećmi), a także poprzez poprawę oświetlenia oraz likwidację barier architektonicznych;

Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających jest bezpośrednio powiązany z celem rewitalizacji nr 2, dotyczącym poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni. Działania obejmujące poprawę oświetlenia, likwidację barier architektonicznych oraz tworzenie bezpiecznych i przyjaznych przestrzeni wesprą realizację kierunków odnoszących się do podnoszenia standardów infrastrukturalnych oraz zwiększania jakości i użyteczności przestrzeni publicznych. Jednocześnie przedsięwzięcia te przyczyniać się będą do poprawy jakości życia mieszkańców, wzmacniając dostępność obszaru rewitalizacji dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz podnosząc poziom codziennego bezpieczeństwa.

- **wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa** – poprzez działania ukierunkowane na ograniczanie przestępczości, w tym realizację programów profilaktyki społecznej i edukacyjnej (np. spotkań z przedstawicielami służb mundurowych, kampanii

informacyjnych, warsztatów samoobrony), a także rozwój infrastruktury służącej poprawie bezpieczeństwa, takiej jak lepsze oświetlenie czy monitoring wizyjny;
Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających wpisuje się przede wszystkim w cel rewitalizacji nr 1, związany ze wzmacnianiem spójności społecznej i aktywności mieszkańców, a także w cel rewitalizacji nr 2, odnoszący się do poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji. Działania profilaktyczne i edukacyjne posłużą ograniczaniu negatywnych zjawisk społecznych oraz wzmacnianiu integracji i odpowiedzialności społecznej, natomiast rozwój infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo, takiej jak oświetlenie czy monitoring, wesprze tworzenie bardziej funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni publicznej. W efekcie przedsięwzięcia te przyczynią się zarówno do poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, jak i do podniesienia jakości życia na obszarze rewitalizacji.

– **aktywizację społeczności lokalnej oraz wzmacnianie więzi międzyludzkich** –

poprzez tworzenie przestrzeni sprzyjających spotkaniom, takich jak świetlice czy centra aktywności lokalnej, organizowanie inicjatyw sąsiedzkich i wydarzeń społecznych, np. festynów pikników i rodzinnych, a także podejmowanie wspólnych działań na rzecz przestrzeni publicznej oraz rozwijanie lokalnego wolontariatu;

Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających jest ściśle powiązany z celem rewitalizacji nr 1, dotyczącym wzmacniania spójności społecznej i aktywności mieszkańców, w szczególności z kierunkami odnoszącymi się do zwiększania integracji mieszkańców oraz wzmacniania kapitału społecznego. Tworzenie przestrzeni sprzyjających spotkaniom, organizowanie wydarzeń społecznych i inicjatyw sąsiedzkich oraz rozwijanie wolontariatu sprzyjać będzie budowaniu relacji, aktywizacji mieszkańców i wzrostowi zaangażowania w sprawy lokalnej wspólnoty. Jednocześnie działania te mogą pośrednio wspierać realizację celu rewitalizacji nr 2, jeśli wiążą się z lepszym zagospodarowaniem przestrzeni publicznych na potrzeby codziennej aktywności mieszkańców.

– **budowanie i wzmacnianie tożsamości lokalnej** – poprzez realizację inicjatyw

edukacyjnych i integracyjnych służących upowszechnianiu historii oraz dziedzictwa miejsca, takich jak wystawy, warsztaty, publikacje czy murale, w tym także projektów angażujących mieszkańców w dokumentowanie dziejów własnej społeczności;

Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających pozostaje bezpośrednio powiązany z celem rewitalizacji nr 1, w szczególności z kierunkiem dotyczącym wzmacniania kapitału społecznego, a także z celem rewitalizacji nr 2, obejmującym podnoszenie jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz dbałość o dziedzictwo lokalne. Inicjatywy służące upowszechnianiu historii i dziedzictwa miejsca będą wzmacniać więź mieszkańców z obszarem rewitalizacji, budować poczucie wspólnoty i sprzyjać większemu zaangażowaniu w sprawy lokalne. Jednocześnie działania takie jak wystawy, murale, publikacje czy projekty dokumentujące dzieje społeczności przyczynią się do ochrony i eksponowania lokalnej tożsamości, wzmacniając kulturowy wymiar procesu rewitalizacji.

- **rozwój inicjatyw obywatelskich i działań sprzyjających integracji społecznej** – poprzez wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców i lokalnych projektów społecznych, tworzenie przestrzeni dialogu i współpracy, takich jak spotkania i konsultacje, a także rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz grupami nieformalnym;

Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających jest bezpośrednio powiązany z celem rewitalizacji nr 1, odnoszącym się do wzmacniania spójności społecznej i aktywności mieszkańców, w szczególności z kierunkami dotyczącymi zwiększania integracji mieszkańców oraz wzmacniania kapitału społecznego. Wspieranie oddolnych inicjatyw, rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi oraz tworzenie przestrzeni dialogu i współpracy sprzyjać będzie budowaniu zaangażowania obywatelskiego, wzmacnianiu relacji społecznych i aktywizacji lokalnej wspólnoty. W rezultacie przedsięwzięcia te wesprą rozwój trwałych mechanizmów współdziałania mieszkańców i interesariuszy na obszarze rewitalizacji.

- **podnoszenie świadomości ekologicznej oraz upowszechnianie postaw i zachowań proekologicznych** – poprzez prowadzenie warsztatów i kampanii edukacyjnych dotyczących ochrony środowiska, takich jak segregacja odpadów czy oszczędzanie zasobów, realizację zielonych inicjatyw oraz promowanie zrównoważonego transportu, np. poprzez akcje sadzenia drzew, sprzątanie terenów zielonych czy organizację dni bez samochodu;

Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających jest bezpośrednio powiązany z celem rewitalizacji nr 3, dotyczącym poprawy warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji, w szczególności z kierunkiem odnoszącym się do podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez działania informacyjne i edukacyjne. Realizacja warsztatów, kampanii edukacyjnych, zielonych inicjatyw oraz działań promujących zrównoważony transport sprzyjać będzie kształtowaniu proekologicznych postaw i zwiększaniu odpowiedzialności mieszkańców za stan środowiska. Jednocześnie przedsięwzięcia te mogą pośrednio wspierać także inne kierunki celu środowiskowego, związane z poprawą jakości przestrzeni oraz ograniczaniem negatywnego oddziaływania na środowisko.

- **wspieranie inicjatyw ukierunkowanych na ochronę lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego** – poprzez dokumentowanie oraz upowszechnianie tradycji, historii i walorów przyrodniczych, m.in. w formie społecznych archiwów, festynów kultury lokalnej czy wystaw, a także poprzez renowację zabytków oraz przywracanie funkcji obiektom zdegradowanym;

Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających pozostaje powiązany zarówno z celem rewitalizacji nr 2, dotyczącym poprawy jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz dbałości o dziedzictwo lokalne, jak i z celem rewitalizacji nr 3, odnoszącym się do poprawy warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji. Działania polegające na dokumentowaniu i upowszechnianiu tradycji, historii oraz walorów przyrodniczych będą wzmacniać lokalną tożsamość i sprzyjać ochronie zasobów kulturowych

i przyrodniczych, natomiast renowacja zabytków oraz przywracanie funkcji obiektom zdegradowanym wesprze odnowę przestrzeni i zachowanie jej wartości. W rezultacie przedsięwzięcia te wzmocnią kompleksowy charakter rewitalizacji, łącząc wymiar społeczny, przestrzenny, kulturowy i środowiskowy.

- **włączanie mieszkańców w proces projektowania i kształtowania przestrzeni publicznych (takich jak na przykład parki, place czy ulice)** – poprzez konsultacje społeczne, warsztaty projektowe oraz inne działania partycypacyjne, w tym wspólne zagospodarowywanie przestrzeni, np. parków, skwerów i podwórek, m.in. w formie konkursów na najlepsze rozwiązania lub wspólnych akcji sadzenia zieleni, co sprzyja budowaniu współodpowiedzialności za przestrzeń wspólną.

Ten rodzaj przedsięwzięć uzupełniających jest powiązany przede wszystkim z celem rewitalizacji nr 2, dotyczącym poprawy dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez lepsze zagospodarowanie przestrzeni, a także z celem rewitalizacji nr 1, odnoszącym się do wzmacniania spójności społecznej i aktywności mieszkańców. Włączanie mieszkańców w projektowanie i kształtowanie przestrzeni publicznych sprzyjać będzie tworzeniu miejsc lepiej odpowiadających lokalnym potrzebom, a jednocześnie zbuduje zaangażowanie obywatelskie, współodpowiedzialność za przestrzeń wspólną oraz więź z miejscem zamieszkania. Działania te wesprą również realizację kierunków związanych z podnoszeniem jakości przestrzeni publicznych, integracją mieszkańców oraz wzmacnianiem kapitału społecznego.

9. Mechanizmy zapewniania komplementarności oraz integrowania działań

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka został oparty na podejściu kompleksowym, uwzględniającym podstawowe zasady prowadzenia rewitalizacji, tj. kompleksowość, koncentrację interwencji oraz komplementarność. Szczególną wagę przywiązano do zapewnienia spójności nie tylko pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami przewidzianymi w programie, ale również pomiędzy działaniami realizowanymi na obszarze rewitalizacji przez różne podmioty oraz źródłami środków wykorzystywanymi do finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji skuteczne wspieranie projektów rewitalizacyjnych wymaga zachowania komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i finansowym. Takie podejście sprzyja zwiększeniu efektywności interwencji, umożliwia lepsze wykorzystanie dostępnych zasobów oraz wzmacnia trwałość osiągniętych efektów. W rezultacie rewitalizacja może skuteczniej stymulować rozwój obszarów zdegradowanych i przyczyniać się do poprawy jakości życia ich mieszkańców

9.1. Zasada kompleksowości

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 przewiduje realizację szerokiego katalogu działań i przedsięwzięć, obejmującego zróżnicowane typy projektów rewitalizacyjnych, które mogą być współfinansowane z różnych źródeł. Kompleksowy charakter programu wynika ze specyfiki rewitalizacji jako procesu wieloaspektowego i złożonego, łączącego interwencje w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, środowiskowej oraz technicznej. Takie ujęcie pozwala na adekwatne reagowanie na lokalne potrzeby i wyzwania, a zarazem sprzyja zrównoważonemu rozwojowi obszarów zdegradowanych.

9.2. Zasada koncentracji interwencji

Zgodnie z zasadą koncentracji interwencji planowane działania rewitalizacyjne będą prowadzone na tym obszarze gminy, na którym występuje największe nasilenie problemów i zjawisk kryzysowych, a zarazem który ma istotne znaczenie dla jej dalszego rozwoju. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji poprzedzono identyfikacją miejsca charakteryzującego się najwyższą koncentracją negatywnych zjawisk oraz rozpoznaniem jego potencjałów, co pozostaje w pełnej zgodności z założeniami tej zasady. Na podstawie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych wyznaczono w Gminie Cybinka obszar rewitalizacji obejmujący jednostki analityczne (tj. zgrupowania ulic w mieście Cybinka): Cybinka 4 oraz Cybinka 5.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Cybinka został przyjęty uchwałą nr XXVI/185/2026 Rady Miejskiej w Cybince z dnia 9 kwietnia 2026 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cybinka. Obszar rewitalizacji zamieszkuje 1 240 osób, co stanowi 20,26% ogółu populacji Gminy Cybinka. Natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 159,74 ha, co stanowi 0,57% ogółu powierzchni Gminy Cybinka.

9.3. Zasada komplementarności

Program rewitalizacji, obejmujący różnorodne przedsięwzięcia, umożliwi możliwie najefektywniejsze wykorzystanie dostępnych środków finansowych przeznaczonych na realizację działań rewitalizacyjnych. Powiązania pomiędzy poszczególnymi działaniami zapewnią ich koordynację oraz spójność oddziaływania na zidentyfikowaną sytuację kryzysową, co zwiększy prawdopodobieństwo osiągnięcia lepszych i trwalszych efektów rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna

Zapewnienie komplementarności przestrzennej ma na celu zwiększenie skuteczności oddziaływania przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszar rewitalizacji oraz koncentrację interwencji tam, gdzie występuje największe nagromadzenie zjawisk kryzysowych. Oznacza to takie zaplanowanie lokalizacji działań, aby były one realizowane w sposób spójny terytorialnie i nie prowadziły do rozpraszania interwencji na inne części gminy.

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cybinka wszystkie podstawowe przedsięwzięcia zostały zlokalizowane na obszarze rewitalizacji, co zapewnia terytorialne ukierunkowanie działań zgodnie z zasadą koncentracji interwencji. Istotne znaczenie ma również skupienie przedsięwzięć w kluczowych punktach obszaru rewitalizacji, obejmujących przestrzenie publiczne i obiekty pełniące ważne funkcje dla mieszkańców. Część działań realizowana będzie w rejonie ul. Lwowskiej, stanowiącym istotny fragment obszaru rewitalizacji, natomiast część w obiektach zlokalizowanych przy ul. Słubickiej, będących miejscami dostępnymi i rozpoznawalnymi dla społeczności lokalnej. Ponadto przedsięwzięcie dotyczące

ścieżki rowerowej przebiega przez obszar rewitalizacji, wzmacniając przestrzenną koncentrację interwencji. W rezultacie układ przestrzenny projektów odpowiada granicom obszaru rewitalizacji i zapewnia, że efekty działań będą odczuwalne bezpośrednio na terenie objętym programem.

Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka polega na takim doborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych, aby łącznie odpowiadały one na zdiagnozowane potrzeby i problemy występujące na obszarze rewitalizacji w różnych, wzajemnie powiązanych sferach: społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz gospodarczej. Przyjęty zestaw projektów nie ogranicza się do jednostronnej interwencji, lecz zakłada równoległe oddziaływanie na kilka obszarów kryzysowych, co zwiększa prawdopodobieństwo osiągnięcia trwałej zmiany na obszarze rewitalizacji.

Zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne koncentrują się wokół dwóch zasadniczych obszarów. Pierwszy z nich dotyczy potrzeby wsparcia społecznego i aktywizacji mieszkańców, wynikającej z występowania zjawisk takich jak ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, uzależnienia, przemoc domowa czy bezradność opiekuńczo-wychowawcza, a także z postępującego starzenia się społeczności lokalnej. Drugi obszar obejmuje potrzebę poprawy warunków mieszkaniowych, środowiskowych i infrastrukturalnych, związaną z niską efektywnością energetyczną, zanieczyszczeniem powietrza, ograniczoną dostępnością przestrzeni publicznych i rekreacyjnych oraz niedostateczną dostępnością komunikacyjną. Wszystkie przedsięwzięcia ujęte w Programie zostały zaplanowane w taki sposób, aby odpowiadały na te potrzeby w sposób uzupełniający i wielowymiarowy.

Szczególnie istotna jest komplementarność pomiędzy przedsięwzięciami infrastrukturalnymi i środowiskowymi a przedsięwzięciami społecznymi. Projekty dotyczące zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej, tj. „Zielone serce Cybinki – zabytkowy park przy ul. Lwowskiej w Cybince” oraz „Rewitalizacja zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej w Cybince”, odpowiadają przede wszystkim na potrzeby związane z poprawą jakości środowiska, zwiększeniem dostępności terenów zielonych oraz uporządkowaniem i podniesieniem jakości przestrzeni publicznej. Jednocześnie tworzą one warunki dla integracji mieszkańców, rekreacji i codziennej aktywności, a więc pośrednio wspierają także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmacnianie spójności społecznej. Ich uzupełnieniem jest przedsięwzięcie „Zielona mobilność – ścieżka rowerowa w ciągu drogi gminnej (...) w Cybince”, które odpowiada na problem niskiej emisji, wykluczenia transportowego i niedostatecznej dostępności komunikacyjnej, a zarazem poprawia funkcjonalność obszaru rewitalizacji i jego powiązania wewnętrzne.

Z kolei przedsięwzięcia „Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców poprzez realizację działań integracyjnych” oraz „Integracja mieszkańców poprzez organizację kiermaszy świątecznych” stanowią odpowiedź przede wszystkim na problemy społeczne,

w tym ubóstwo, ograniczone możliwości samorealizacji, brak przestrzeni do integracji oraz niski poziom aktywności społecznej części mieszkańców. Projekty te mają charakter tzw. działań miękkich i są komplementarne wobec przedsięwzięć infrastrukturalnych, ponieważ ożywiają społecznie przestrzeń obszaru rewitalizacji i wzmacniają funkcje miejsc poddawanych zmianom. W ten sposób inwestycje w przestrzeń publiczną i środowisko zyskują społeczne dopełnienie w postaci działań aktywizujących, integrujących i włączających mieszkańców.

Komplementarność problemowa widoczna jest również na poziomie celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia społeczne, w szczególności projekty nr 4 i 5, w największym stopniu przyczyniają się do realizacji celu rewitalizacji nr 1, tj. wzmocnienia spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia. Przedsięwzięcia nr 1, 2 i 3 w największym stopniu wspierają realizację celu rewitalizacji nr 2 i celu rewitalizacji nr 3, ponieważ służą poprawie dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji, rozwojowi przestrzeni publicznych, poprawie warunków środowiskowych oraz ograniczaniu niskiej emisji. Jednocześnie część z tych projektów oddziałuje na więcej niż jeden cel, co potwierdza ich zintegrowany charakter. Przykładowo projekty parkowe nie tylko poprawiają jakość środowiska i przestrzeni, ale również tworzą warunki do integracji mieszkańców i rozwoju funkcji rekreacyjnych.

W efekcie zestaw przedsięwzięć ujętych w GPR tworzy spójny układ interwencji, w którym poszczególne działania wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają. Działania infrastrukturalne i środowiskowe poprawiają materialne warunki życia na obszarze rewitalizacji, natomiast działania społeczne aktywizują mieszkańców i zwiększają stopień wykorzystania tworzonych lub modernizowanych przestrzeni. Dzięki temu możliwe jest równoczesne oddziaływanie na przyczyny i skutki zdiagnozowanych problemów, co stanowi istotę komplementarności problemowej i zwiększa szanse na trwałość osiągniętych efektów rewitalizacji.

Tabela 26. Macierz korelacji przedsięwzięć z poszczególnymi sferami

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Sfera				
	S	G	Ś	PF	T
1. Zielone serce Cybinki – zabytkowy park przy ul. Lwowskiej w Cybince.	X		X	X	
2. Rewitalizacja zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej w Cybince.	X		X	X	X
3. Zielona mobilność – ścieżka rowerowa w ciągu drogi gminnej nr 100302F (ul. Daszyńskiego) i 100310F (ul. Lwowska) w Cybince.	X	X	X	X	X
4. Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców poprzez realizację działań integracyjnych.	X			X	
5. Integracja mieszkańców poprzez organizację kiermaszy świątecznych.	X	X		X	

Sfery: S – społeczna, G – gospodarcza, Ś – środowiskowa, PF – przestrzenno-funkcjonalna, T – techniczna

Źródło: opracowanie własne

Macierz wskazuje, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne oddziałują na więcej niż jedną sferę problemową, co potwierdza ich zintegrowany charakter. Najsilniej reprezentowane są sfery: społeczna, przestrzenno-funkcjonalna i środowiskowa, co pozostaje zgodne z wynikami diagnozy pogłębionej. Projekty społeczne uzupełniają działania infrastrukturalne i środowiskowe, natomiast przedsięwzięcia inwestycyjne tworzą warunki dla skuteczniejszej aktywizacji i integracji mieszkańców. Dzięki temu interwencja zaplanowana w GPR nie ma charakteru sektorowego, lecz kompleksowy.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna ma istotne znaczenie dla sprawnego prowadzenia procesu rewitalizacji. Umożliwia stosowanie jednolitych i spójnych procedur, właściwe ukierunkowanie interwencji oraz efektywną współpracę instytucji zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Rewitalizacji. Projektując system zarządzania, założono integrację działań różnych podmiotów oraz zapewnienie sprawnej koordynacji całego procesu.

Za wdrażanie programu odpowiada Urząd Miejski w Cybince, natomiast nadzór nad jego realizacją sprawuje Burmistrz Cybinki. Burmistrz współpracuje z pracownikami urzędu odpowiedzialnymi m.in. za koordynację współpracy z organizacjami pozarządowymi, pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz współdziałanie z ośrodkiem pomocy społecznej.

W celu wzmocnienia partycypacyjnego charakteru rewitalizacji podjęto również działania zmierzające do powołania Komitetu Rewitalizacji, pełniącego funkcję opiniodawczo-doradczą wobec Burmistrza. Zasady jego funkcjonowania oraz tryb wyznaczania składu zostaną określone w uchwale Rady Miejskiej w Cybince dotyczącej zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Cybinka; projekt tej uchwały podlegał konsultacjom społecznym w okresie od 26 marca 2026 r. do 29 kwietnia 2026 r.

Przyjęty model zarządzania zostanie uzupełniony o mechanizmy zapewniające przejrzystość procesu, w tym cykliczne publikowanie wyników monitoringu i ewaluacji realizowanych przedsięwzięć. Informacje te będą udostępniane na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, co umożliwi interesariuszom bieżące śledzenie postępów wdrażania programu oraz ocenę skuteczności podejmowanych działań.

Wszystkie przedsięwzięcia ujęte w Programie pozostają spójne zarówno z jego celami i założeniami, jak i z zapisami innych dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym (zob. rozdział 7). Taka zgodność wzmacnia podstawy skutecznej realizacji planowanych interwencji, odpowiadających na konkretne problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji zakłada zachowanie ciągłości programowej poprzez realizację projektów spójnych z dotychczasową polityką lokalną, a zarazem stanowiących logiczną

kontynuację działań podejmowanych w poprzednim okresie programowania w ramach polityki spójności 2014-2020. Oznacza to, że komplementarność międzyokresowa została zachowana i będzie dalej rozwijana w obecnej perspektywie, której horyzont czasowy sprzyja kontynuacji zintegrowanych działań rewitalizacyjnych.

Przykłady projektów zrealizowanych w ostatnich latach – zarówno przez gminę, jak i inne podmioty oddziałujące na sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Cybinka – zaprezentowano w kolejnej tabeli.

Warto podkreślić, że komplementarność międzyokresowa w GPR nie sprowadza się wyłącznie do formalnego zachowania ciągłości programowej, lecz obejmuje również ideowe i funkcjonalne uzupełnianie efektów przedsięwzięć zrealizowanych w perspektywie 2014-2020. Projekty zaplanowane w niniejszym Programie nawiązują do wcześniejszych interwencji dotyczących m.in. rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej, poprawy jakości przestrzeni publicznych, wzmacniania kompetencji i aktywności mieszkańców, podnoszenia świadomości ekologicznej oraz zwiększania dostępności usług publicznych. W perspektywie 2014-2020 na terenie Gminy Cybinka realizowano przedsięwzięcia współfinansowane ze środków unijnych, które przyczyniły się do poprawy warunków życia mieszkańców i stworzyły podstawy dla dalszych, bardziej zintegrowanych działań rewitalizacyjnych.

W szczególności wcześniej realizowane projekty obejmowały działania ukierunkowane na rozwój kompetencji mieszkańców, poprawę jakości infrastruktury komunalnej, uporządkowanie gospodarki odpadami oraz zwiększanie dostępności nowoczesnych usług publicznych. Interwencje te wzmacniały potencjał rozwojowy gminy, podnosiły standard życia mieszkańców oraz tworzyły podstawy organizacyjne, techniczne i społeczne dla dalszych działań podejmowanych w formule rewitalizacji. Ich znaczenie polegało nie tylko na osiągnięciu bezpośrednich efektów rzeczowych, lecz także na budowaniu trwałych warunków dla prowadzenia bardziej zintegrowanej polityki rozwoju lokalnego.

Przedsięwzięcia zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji stanowią rozwinięcie tego kierunku działań, koncentrując się na poprawie jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych, wzmacnianiu integracji oraz aktywności mieszkańców, poprawie warunków środowiskowych, a także zwiększaniu dostępności obiektów i usług. W ten sposób obecny Program nie tylko wykorzystuje efekty wcześniej zrealizowanych interwencji, lecz również porządkuje je i ukierunkowuje na potrzeby obszaru rewitalizacji. Zachowana zostaje tym samym ciągłość działań rozwojowych, przy jednoczesnym dostosowaniu zakresu interwencji do aktualnie zidentyfikowanych problemów i potencjałów Gminy Cybinka.

Tabela 27. Lista wybranych projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu	Kategoria
Wspieramy rozwój kompetencji kluczowych uczniów w Gminie Cybinka	Gmina Cybinka	176 304,63 zł	Nauka i edukacja
Modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Cybinka	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	3 738 697,68 zł	Ochrona środowiska
Budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów w Gminie Cybinka	Zakład Usług Komunalnych Cybinka Sp. z o.o.	5 926 779,89 zł	Ochrona środowiska
Rozwój społeczeństwa informacyjnego na terenie partnerstwa: Gminy Słubice, Gminy Cybinka, Gminy Rzepin, Gminy Ośno Lubuskie oraz Gminy Górzycza	Gmina Słubice	4 781 945,30 zł	Telekomunikacja i e-usługi

Źródło: <https://mapadotacji.gov.pl>

Komplementarność źródeł finansowania

Realizacja projektów przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie możliwa dzięki wykorzystaniu różnych źródeł finansowania, w tym m.in. środków własnych Gminy Cybinka oraz funduszy unijnych, np. w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027. Szczegółowe zestawienie planowanych źródeł finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć przedstawiono w rozdziale 10 „Szacunkowe ramy finansowe GPR”.

W celu ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania tych samych wydatków, przed każdym złożeniem wniosku o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych konieczna będzie szczegółowa weryfikacja kosztów kwalifikowalnych oraz precyzyjne wskazanie źródeł ich pokrycia. Z kolei zapewnienie zgodności z zasadą dodatkowości środków unijnych wymagać będzie ścisłej koordynacji pomiędzy finansowaniem pochodzącym z programów operacyjnych a krajowymi instrumentami wsparcia i politykami publicznymi.

9.4. Podsumowanie

Skuteczna realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji wymaga spójnego powiązania działań o charakterze koncepcyjnym, organizacyjnym i finansowym. Integracja interwencji służy zapewnieniu logicznej, tematycznej i czasowej spójności podejmowanych działań, co przekłada się na większą efektywność całego procesu. Z tego względu na wszystkich etapach wdrażania programu konsekwentnie stosowane będą zasady kompleksowości, koncentracji interwencji oraz komplementarności.

Kompleksowość rewitalizacji, wynikająca z ustawy o rewitalizacji, oznacza prowadzenie zintegrowanych działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, skoncentrowanych terytorialnie oraz realizowanych we

współpracy z szerokim gronem interesariuszy. Osiągnięcie tak rozumianego podejścia będzie możliwe dzięki wdrażaniu zasad komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej i finansowej, które zostały omówione w niniejszym rozdziale.

Mechanizmy integracji działań będą stosowane na kilku poziomach, co umożliwi skoordynowaną i skuteczną realizację zaplanowanych przedsięwzięć:

- **Integracja działań na poziomie celów**

Działania ujęte w Programie zostały ściśle powiązane z jego celami oraz z celami strategicznymi Gminy Cybinka i dokumentów nadrzędnych, co przedstawiono w rozdziale 7. Poszczególne projekty wzajemnie się uzupełniają, tworząc spójną i logiczną strukturę interwencji. Takie podejście pozwala całościowo reagować na sytuację kryzysową oraz uwzględniać wielowymiarowe efekty podejmowanych działań na obszarze rewitalizacji.

- **Integracja działań na poziomie partycypacji społecznej**

Proces rewitalizacji opiera się na aktywnym udziale mieszkańców i innych kluczowych interesariuszy na wszystkich etapach – od planowania, przez realizację, aż po monitorowanie (szczegóły przedstawiono w rozdziale 11). Zastosowane narzędzia partycypacyjne (konsultacje, warsztaty), pozwalają dostosować działania do realnych potrzeb lokalnej społeczności i wzmacniają jej zaangażowanie w proces przemian.

- **Integracja działań organizacyjnych**

Sprawną realizacją Programu wymaga ścisłej współpracy samorządu z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami oraz mieszkańcami. Działania organizacyjne będą prowadzone w formule partnerskiej, opartej na wymianie wiedzy i zasobów. W celu wzmocnienia dialogu i usprawnienia koordynacji podjęto kroki zmierzające do powołania Komitetu Rewitalizacji – organu doradczo-opiniotawczego wspierającego Burmistrza Gminy. Spójność organizacyjną zapewni też harmonogram realizacji GPR, określający kluczowe etapy wdrażania i sposób monitorowania postępów.

- **Integracja działań finansowych**

Finansowanie procesu rewitalizacji będzie oparte na zróżnicowanych źródłach – wykorzystane zostaną zarówno środki własne gminy, jak i fundusze zewnętrzne, w tym unijne. Celem jest takie łączenie dostępnych instrumentów, aby zapewnić wysoką efektywność działań przy jednoczesnym racjonalnym gospodarowaniu środkami. Ważnym elementem będzie również minimalizowanie ryzyka podwójnego finansowania poprzez staranne planowanie oraz weryfikację źródeł wsparcia.

- **Integracja działań na poziomie zarządzania wdrażaniem**

Wdrażanie Programu będzie przebiegać w sposób zintegrowany, zgodnie z zasadami kompleksowości, koncentracji i komplementarności. Kluczowym narzędziem zapewniającym logiczną i czasową spójność działań pozostaje harmonogram realizacji. Cały proces zostanie dodatkowo wzmocniony systemem monitoringu i ewaluacji, który umożliwi bieżącą ocenę postępów oraz elastyczne dostosowywanie interwencji do zmieniających się potrzeb i uwarunkowań.

10. Szacunkowe ramy finansowe

Skuteczna realizacja działań rewitalizacyjnych wymaga zapewnienia stabilnego, a jednocześnie odpowiednio zróżnicowanego finansowania. Zarówno wytyczne ministerialne, jak i ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji podkreślają konieczność stosowania komplementarnego podejścia do finansowania rewitalizacji, rozumianego jako łączenie różnych źródeł środków – publicznych i prywatnych – w celu zwiększenia skuteczności interwencji oraz trwałości osiągniętych efektów.

W związku z tym jednym z kluczowych założeń programu jest dywersyfikacja źródeł finansowania, która pozwoli na elastyczne reagowanie na pojawiające się potrzeby oraz pełniejsze wykorzystanie dostępnych zasobów.

W niniejszym rozdziale przedstawiono plan finansowy Gminnego Programu Rewitalizacji obejmujący przedsięwzięcia rewitalizacyjne, stanowiące działania priorytetowe. Szczegółowe zestawienie podstawowych kosztów wraz z przypisanymi im źródłami finansowania zaprezentowano w kolejnej tabeli.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacowana wartość projektu	Środki krajowe publiczne (w tym budżet gminy)	Środki unijne	Środki z innych źródeł/prywatne	Źródło finansowania
1.	Zielone serce Cybinki – zabytkowy park przy ul. Lwowskiej w Cybinie	438 615,87 zł	201 526,21 zł	237 089,66 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Cybinka, Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027
2.	Rewitalizacja zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej w Cybinie	1 906 834,62 zł	286 025,19 zł	1 620 809,43 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Cybinka, Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027
3.	Zielona mobilność – ścieżka rowerowa w ciągu drogi gminnej nr 100302F (ul. Daszyńskiego) i 100310F (ul. Lwowska) w Cybinie	1 375 639,72 zł	1 169 293,76 zł	206 345,96 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Cybinka, Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027
4.	Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców poprzez realizację działań integracyjnych	100 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Cybinka
5.	Integracja mieszkańców poprzez organizację kiermaszy świątecznych	80 000,00 zł	80 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	Budżet Gminy Cybinka
RAZEM		3 901 090,21 zł	1 836 845,16 zł	2 064 245,05 zł	0,00 zł	-

11. Mechanizmy włączenia interesariuszy

Udział społeczności lokalnej stanowi jeden z podstawowych warunków skutecznego prowadzenia rewitalizacji. Na każdym etapie przygotowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji istotne znaczenie ma aktywne włączanie możliwie szerokiego grona interesariuszy, w szczególności mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów i grup funkcjonujących na terenie gminy.

Partycypacja społeczna polega na zapewnieniu przejrzystego informowania społeczności o planowanych działaniach, w tym o projektach inwestycyjnych, aktach prawa miejscowego oraz innych inicjatywach wpływających na warunki życia, a także na stworzeniu warunków do zgłaszania opinii, uwag i propozycji zmian. Szczególnie istotne jest zapewnienie udziału mieszkańców już na etapie projektowania przedsięwzięć, ponieważ zwiększa to ich trafność, skuteczność oraz poziom akceptacji społecznej.

W kontekście rewitalizacji partycypacja lokalna obejmuje w szczególności:

- sprawną komunikację pomiędzy władzami gminy a interesariuszami, sprzyjającą dialogowi i współpracy przy realizacji podejmowanych działań;
- aktywne uczestnictwo mieszkańców oraz innych zainteresowanych stron w konsultacjach społecznych, warsztatach, spotkaniach i debatach;
- zapewnienie pełnego dostępu do informacji o planowanych i realizowanych przedsięwzięciach oraz rzeczywistej możliwości ich oceny i komentowania przez społeczność.

11.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia GPR

Przeprowadzenie konsultacji społecznych na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji umożliwiło aktywne włączenie interesariuszy w proces przygotowania dokumentu. Współpraca wielu podmiotów i instytucji miała istotne znaczenie dla wypracowania rozwiązań odpowiadających rzeczywistym potrzebom oraz problemom zidentyfikowanym na obszarze rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami Ustawy wdrożeniowej, w trakcie przygotowywania programu podejmowano działania służące włączeniu dodatkowych partnerów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 tej ustawy. Do grupy tej zaliczają się m.in. Do grona tego należą m.in. partnerzy społeczno-gospodarczy, właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, organizacje działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty promujące włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci i zasadę niedyskryminacji.

Rezultatem tych działań będzie formalne włączenie wskazanych grup w prace Komitetu Rewitalizacji. Udział w tym organie zapewni im możliwość aktywnego uczestnictwa

w procesie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Zakres oraz sposób uwzględnienia tych grup został określony w regulaminie dotyczącym wyznaczania składu Komitetu Rewitalizacji. Projekt uchwały w tej sprawie podlega konsultacjom społecznym w terminie od 26 marca 2026 r. do 29 kwietnia 2026 r.

Etap I – konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały w dniach od 19.09.2025 r. do 23.10.2025 r. Data rozpoczęcia konsultacji społecznych oraz formy konsultacji, w jakich były prowadzone zostały opublikowane dnia 12.09.2025 r. Informacja o konsultacjach ukazała się również w lokalnej prasie – na portalu informacyjnym Słubice24.pl. Termin ogłoszenia jest zgodny z ustawą o rewitalizacji. Ponadto – zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji – o konsultacjach społecznych poinformowano nie tylko poprzez publikację ogłoszenia na portalu informacyjnym, ale również w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, tj.: wywieszenie informacji w widocznym miejscu, udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej.

Konsultując z mieszkańcami projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zastosowano następujące formy konsultacji:

- **Zbieranie uwag w postaci formularza konsultacyjnego** (w formie papierowej bądź elektronicznej) – formularz można było złożyć osobiście w Urzędzie Miejskim w Cybince (ul. Szkolna 5) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Miejski w Cybince, ul. Szkolna 5, 69-108 Cybinka lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@cybinka.pl.
W trakcie konsultacji społecznych drogą formularza konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi – ani drogą elektroniczną, ani też tradycyjną (w papierze). Tym samym, osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do wyznaczonych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji drogą formularza.
- **Badanie ankietowe dotyczące opinii na temat projektowanych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cybinka** - ankietę można było wypełnić on-line pod adresem [www: https://forms.gle/aKaeQmDPzHpuJD7k6](https://forms.gle/aKaeQmDPzHpuJD7k6). W przypadku tradycyjnego wypełnienia ankiety w formie papierowej, wypełnione kwestionariusze można było: złożyć osobiście w Urzędzie Miejskim w Cybince (ul. Szkolna 5) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Miejski w Cybince, ul. Szkolna 5, 69-108 Cybinka lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego kwestionariusza ankiety za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@cybinka.pl.
Głównym celem badania ankietowego było poznanie opinii na temat projektowanych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Cybinka. W ramach konsultacji nie wpłynęły żadne ankiety. Tym samym, osoby i podmioty uprawnione do

udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do wyznaczonych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji poprzez wskazaną drogę konsultacji.

- **Spotkanie konsultacyjne z interesariuszami w formie hybrydowej**, które odbyło się w dniu 2 października 2025 roku o godzinie 15:00. Spotkanie zorganizowano w siedzibie Urzędu Miejskiego w Cybince, gdzie jednocześnie było włączone połączenie na platformie ZOOM (pod adresem [www: https://us02web.zoom.us/j/85243558325](https://us02web.zoom.us/j/85243558325)).

W ramach konsultacji społecznych zrealizowano spotkanie dla interesariuszy rewitalizacji, jednak nie wzbudziło ono ich zainteresowania. Nikt spośród uprawnionych do udziału w konsultacjach osób i podmiotów nie wziął udziału w spotkaniu. Tym samym podczas spotkania nie zostały zgłoszone żadne zastrzeżenia co do wyznaczonych granic obszarów.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wprowadzono żadnych zmian do granic wyznaczonych obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Etap II – pogłębienie diagnozy obszaru rewitalizacji i przygotowanie założeń GPR

W celu pogłębienia diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzono:

- **badanie ankietowe** mieszkańców i innych interesariuszy obszaru rewitalizacji. Wyniki badania posłużyły do pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji (ich wyniki zaprezentowano w rozdziale dotyczącym diagnozy pogłębionej).

W dalsze prace związane z przygotowaniem założeń także włączono interesariuszy, gdyż przeprowadzono spotkanie warsztatowe, w ramach którego opracowano wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu interwencji. Podczas spotkania warsztatowego formułowano też cele rewitalizacji i kierunki działań.

Etap III – konsultacje społeczne w sprawie uchwalenia Regulaminu składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały w dniach od 26.03.2026 r. do 29.04.2026 r. Data rozpoczęcia konsultacji społecznych oraz formy konsultacji, w jakich były prowadzone zostały opublikowane dnia 26.03.2026 r. Tego dnia ukazało się również ogłoszenie o konsultacjach w lokalnej prasie – na portalu informacyjnym [Słubice24.pl](http://slubice24.pl). Termin ogłoszenia jest zgodny z ustawą o rewitalizacji. Ponadto – zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji – o konsultacjach społecznych poinformowano nie tylko poprzez publikację ogłoszenia w prasie, ale również w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, tj. wywieszenie w widocznym miejscu, udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej.

Konsultując z interesariuszami rewitalizacji projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Cybinka zastosowano następujące formy konsultacji:

-
- **Zbieranie uwag w postaci formularza konsultacyjnego** (w formie papierowej bądź elektronicznej) – formularz można było złożyć osobiście w Urzędzie Miejskim w Cybince (ul. Szkolna 5) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Miejski w Cybince, ul. Szkolna 5, 69-108 Cybinka lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@cybinka.pl.
W trakcie konsultacji społecznych drogą formularza konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi. Osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji.
 - **Badanie ankietowe dotyczące opinii na temat zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Cybinka** - ankietę można było wypełnić on-line pod adresem www: <https://forms.gle/7icJJuE9zExcfZ4J6>. W przypadku tradycyjnego wypełnienia ankiety w formie papierowej, wypełnione kwestionariusze można było: złożyć osobiście w Urzędzie Miejskim w Cybince (ul. Szkolna 5) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Miejski w Cybince, ul. Szkolna 5, 69-108 Cybinka lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego kwestionariusza ankiety za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@cybinka.pl.
W trakcie konsultacji społecznych wpłynęły tylko dwie ankiety, a zatem badanie ankietowe nie cieszyło się więc dużym zainteresowaniem. W opinii ankietowanych, konsultowany Regulamin jasno określa zadania Komitetu, a załącznik – formularz zgłoszeniowy – uznano za zrozumiały (badanym byłoby łatwo go wypełnić).
 - **Spotkanie konsultacyjne z interesariuszami** w formie zdalnej na platformie ZOOM w dniu 14 kwietnia 2026 r. o godz. 15:00 z możliwością dołączenia do spotkania z siedziby Urzędu (link do spotkania <https://us02web.zoom.us/j/86172486217>).
W ramach konsultacji społecznych zrealizowano spotkanie dla interesariuszy rewitalizacji, jednak nie wzbudziło ono ich zainteresowania. Nikt spośród uprawnionych do udziału w konsultacjach osób i podmiotów nie wziął udziału w spotkaniu. Tym samym podczas spotkania nie zostały zgłoszone żadne zastrzeżenia co do zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wprowadzono żadnych zmian co do zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Cybinka.

Zgodnie z regulaminem wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Cybinka, w skład Komitetu wchodzić mogą następujące grupy:

- od 2 do 4 przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Cybince,
- od 1 do 4 przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji i/lub Rady Miejskiej w Cybince, reprezentujących interesy mieszkańców,
- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji,

- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji działających na obszarze rewitalizacji,
- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność społeczną na obszarze rewitalizacji lub zamierzających ją tam prowadzić – tj. organizacji pozarządowych i grup nieformalnych,
- od 1 do 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji lub zamierzających ją tam prowadzić.

Wyżej wymienione grupy odpowiadają więc grupom wskazanym w art. 36 ust. 8 pkt 4 Ustawy wdrożeniowej, co umożliwi GPR pełnienie roli strategii IIT (Inne instrumenty terytorialne).

Etap IV – nabór projektów rewitalizacyjnych

Zgodnie z przyjętym założeniem uspołecznienia prac nad GPR, interesariusze zostali zaproszeni do zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wspierać proces rewitalizacji realizowany w gminie Cybinka.

Informacja o naborze została opublikowana zarówno na stronie internetowej Gminy Cybinka (<https://www.cybinka.pl>), jak i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Cybince (<https://cybinka.biuletyn.net/>). Nabór prowadzono w terminie od 26 marca 2026 r. do 3 kwietnia 2026 r. Przygotowano dedykowany formularz zgłaszania projektów wraz z opisem zasad naboru. Dokument obejmował wszystkie elementy wymagane ustawą o rewitalizacji (art. 15 ust. 5 lit. a), a także wskazówki dotyczące wypełniania poszczególnych pól oraz informacje o celach i kierunkach działań ujętych w GPR, tak aby zgłaszane projekty pozostawały z nimi spójne (cele i kierunki określone na podstawie diagnozy pogłębionej oraz spotkania warsztatowego).

W wyniku naboru zebrano 5 kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Etap V – konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały w dniach od 15 maja 2026 roku do 18 czerwca 2026 roku. Informacje o dacie rozpoczęcia konsultacji społecznych oraz formach, w jakich były prowadzone, opublikowane zostały 15.05.2026 r. Tego dnia ukazało się również ogłoszenie o konsultacjach w lokalnej prasie – na portalu informacyjnym Słubice24.pl. Termin ogłoszenia jest zgodny z ustawą o rewitalizacji. Ponadto – zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji – o konsultacjach społecznych poinformowano nie tylko poprzez publikację ogłoszenia w prasie, ale również w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, tj. wywieszenie w widocznym miejscu, udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej.

Konsultując z mieszkańcami projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 zastosowano następujące formy konsultacji, które umożliwiły udział interesariuszy w procesie kształtowania ostatecznej wersji dokumentu:

- **Zbieranie uwag w postaci formularza konsultacyjnego** (w formie papierowej bądź elektronicznej) – formularz można było złożyć osobiście w Urzędzie Miejskim w Cybince (ul. Szkolna 5) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Miejski w Cybince, ul. Szkolna 5, 69-108 Cybinka lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@cybinka.pl.

W trakcie konsultacji społecznych drogą formularza konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi – ani drogą elektroniczną, ani też tradycyjną (w papierze). Tym samym, osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033.

- **Badanie ankietowe dotyczące opinii na temat zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Cybinka** - ankietę można było wypełnić on-line pod adresem: <https://forms.gle/bpkpamH3ckLmsyoy7>. W przypadku tradycyjnego wypełnienia ankiety w formie papierowej, wypełnione kwestionariusze można było: złożyć osobiście w Urzędzie Miejskim w Cybince (ul. Szkolna 5) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Miejski w Cybince, ul. Szkolna 5, 69-108 Cybinka lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego kwestionariusza ankiety za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: sekretariat@cybinka.pl.

W ramach konsultacji wpłynęła jedna ankieta, aczkolwiek interesariusz rewitalizacji nie zgłosił zastrzeżeń co do projektu programu – zdaniem respondenta cele rewitalizacji są raczej odpowiednie względem zdiagnozowanych potrzeb i problemów, a program w dużym stopniu przyczyni się do poprawy sytuacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

- **Spotkanie konsultacyjne z interesariuszami w formie hybrydowej**, które odbyło się w dniu 2 czerwca 2026 roku o godzinie 15:00. Spotkanie odbyło się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Cybince, gdzie jednocześnie było włączone połączenie na platformie ZOOM (pod adresem [www: https://us02web.zoom.us/j/86108168684](https://us02web.zoom.us/j/86108168684)). Dzięki takiemu hybrydowemu rozwiązaniu każdy interesariusz rewitalizacji miał możliwość wyboru najdogodniejszej dla siebie formy udziału (osobiście w urzędzie lub online). W ramach konsultacji społecznych zrealizowano spotkanie dla interesariuszy rewitalizacji, jednak nie wzbudziło ono ich zainteresowania. Nikt spośród uprawnionych do udziału w konsultacjach osób i podmiotów nie wziął udziału w spotkaniu. Tym samym podczas spotkania nie zostały zgłoszone żadne zastrzeżenia co do projektu programu.

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 poddano opiniowaniu przez podmioty wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji. Część

z nich zaopiniowała dokument bez zastrzeżeń – pozytywnie, podczas gdy pozostałe odstąpiły od zaopiniowania bądź nie przekazały zwrotnie opinii dot. projektu dokumentu.

Szczegółowe podsumowanie zawarto w raporcie z konsultacji społecznych i opiniowania projektu dokumentu, opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie gminy.

11.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania GPR

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji, podobnie jak jego przygotowanie, będzie realizowane z poszanowaniem zasad partycypacji społecznej. Już na wczesnych etapach realizacji poszczególnych działań przewiduje się szerokie zaangażowanie interesariuszy. Takie podejście nie tylko zwiększy poziom akceptacji dla planowanych przedsięwzięć, zwłaszcza wśród ich bezpośrednich odbiorców, lecz także pozwoli ograniczyć ryzyko wystąpienia potencjalnych konfliktów. Stanowi to jeden z kluczowych warunków skutecznej realizacji zarówno pojedynczych projektów, jak i całego procesu rewitalizacji.

Skuteczna partycypacja na etapie wdrażania opierać się będzie na aktywnej polityce informacyjnej, obejmującej regularne przekazywanie aktualnych informacji o podejmowanych działaniach. Taki model komunikacji zapewni interesariuszom, w tym beneficjentom projektów, stały dostęp do wiedzy o postępach realizacji przedsięwzięć.

W przypadku przedsięwzięć infrastrukturalnych, w szczególności dotyczących przestrzeni publicznych oraz modernizacji obiektów, ważnym uzupełnieniem procesu będą warsztaty planowania partycypacyjnego. Pozwolą one na wspólne wypracowanie rozwiązań odpowiadających rzeczywistym potrzebom i oczekiwaniom użytkowników danego obszaru.

Zaangażowanie interesariuszy obejmie jednak nie tylko działania infrastrukturalne, ale również projekty społeczne, tzw. działania miękkie, kierowane do różnych grup odbiorców. Ich realizacja będzie opierać się na współpracy z licznymi partnerami, zgodnie z zasadą szerokiej partycypacji i współdziałania.

W trakcie wdrażania Programu planowane są cykliczne spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami oraz partnerami rewitalizacji. Będą one służyły omawianiu bieżącego stanu realizacji projektów, zbieraniu uwag, a także formułowaniu nowych propozycji działań.

Dodatkowym mechanizmem wzmacniającym partycypację będzie działalność Komitetu Rewitalizacji. Jego funkcjonowanie zapewni, że decyzje, opinie i oceny będą formułowane z udziałem przedstawicieli różnych środowisk, zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 4 Ustawy wdrożeniowej. W rezultacie Gminny Program Rewitalizacji będzie pełnił funkcję strategii terytorialnej realizowanej w formule IIT.

12. System realizacji gminnego programu rewitalizacji

12.1. System zarządzania realizacją GPR

Gmina Cybinka pełni kluczową funkcję w całym procesie rewitalizacji, obejmującym zarówno etap przygotowania, jak i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Jako operator rewitalizacji koordynuje ona całość działań i, dzięki szerokiemu zakresowi kompetencji, ma możliwość skutecznego inicjowania, integrowania oraz realizowania interwencji w takich obszarach jak planowanie przestrzenne, mieszkalnictwo, wsparcie społeczne, edukacja, ochrona zdrowia, kultura, ochrona środowiska czy infrastruktura.

Za realizację postanowień GPR odpowiada Urząd Miejski w Cybince, natomiast nadzór nad przebiegiem prac sprawuje Burmistrz Cybinki. Nadzór merytoryczny prowadzony jest przy współpracy Burmistrza ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi Urzędu, co zapewnia spójność podejmowanych działań. Gmina dysponuje odpowiednimi zasobami kadrowymi, doświadczeniem oraz możliwościami efektywnej współpracy z partnerami – interesariuszami procesu rewitalizacji, a tym samym posiada realne instrumenty oddziaływania na sytuację na obszarze objętym programem.

Władze samorządowe, działając w ramach swoich kompetencji, odpowiadają za realizację celów GPR, dbając o ich zgodność z dokumentami strategicznymi gminy oraz racjonalne wykorzystanie dostępnych zasobów. Jednocześnie warunkiem skutecznej rewitalizacji jest aktywne zaangażowanie społeczności lokalnej i pozostałych interesariuszy, którzy uczestnicząc w wyznaczaniu kierunków zmian oraz realizacji działań, wzmacniają poczucie współodpowiedzialności za osiągnięte efekty.

Koszty zarządzania programem pokrywane są z budżetu gminy, dlatego nie zostały odrębnie wyodrębnione w opracowaniu. Zadania te realizowane są w ramach bieżących obowiązków poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego, co sprzyja sprawnemu wdrażaniu programu oraz jego integracji z codziennym funkcjonowaniem samorządu.

Rada Miejska w Cybince

Rada Miejska pełni istotną funkcję w procesie rewitalizacji – uchwała Gminny Program Rewitalizacji, sprawuje nadzór nad jego realizacją oraz ocenia osiągnięte efekty. Do jej kompetencji należy także zapewnienie finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno ze środków własnych gminy, jak i z funduszy pozyskiwanych ze źródeł zewnętrznych

Burmistrz Cybinki

Burmistrz Cybinki sprawuje bieżący nadzór nad realizacją programu. Monitoruje postęp wdrażania działań, podejmuje decyzje dotyczące ewentualnych zmian i aktualizacji oraz reaguje na pojawiające się wyzwania i zmiany w społeczno-gospodarczym otoczeniu gminy.

Jest również uprawniony do inicjowania korekt dokumentu, jeśli wynika to z uwarunkowań prawnych, strategicznych lub finansowych. Każda zmiana będzie poprzedzana analizą aktualnych potrzeb oraz oceną adekwatności programu.

Urząd Miejski w Cybince

Urząd Miejski w Cybince odpowiada za koordynację oraz praktyczną realizację działań związanych z wdrażaniem programu rewitalizacji, w tym za przygotowywanie projektów uchwał i zarządzeń. Jego rola obejmuje zarówno zadania administracyjne, jak i operacyjne, ukierunkowane na sprawne prowadzenie programu oraz osiągnięcie założonych celów. Jednocześnie realizacja poszczególnych przedsięwzięć powinna zostać powierzona jednostkom właściwym ze względu na zakres kompetencji, tj. odpowiednim komórkom organizacyjnym Urzędu Miejskiego lub samorządowym jednostkom organizacyjnym.

W ramach procesu rewitalizacji do zadań Urzędu Miejskiego w Cybince należy m.in.:

- koordynowanie procesu rewitalizacji oraz zapewnianie spójności podejmowanych działań i ich zgodności z niniejszym programem,
- zarządzanie programem, w tym prowadzenie procedur związanych ze zgłoszeniem go do wykazu programów rewitalizacji gmin województwa lubuskiego,
- planowanie finansowe, obejmujące wieloletnie planowanie budżetu gminy, w szczególności aktualizację Wieloletniej Prognozy Finansowej z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych oraz ich hierarchizacji,
- przygotowywanie i realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym opracowywanie dokumentacji oraz pozyskiwanie źródeł finansowania,
- współpracę z interesariuszami rewitalizacji, zwłaszcza mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i sektorem prywatnym, w celu skutecznej realizacji działań oraz zapewnienia partycypacji społecznej,
- monitorowanie realizacji przedsięwzięć, w tym analizę ich efektów oraz ocenę skuteczności,
- aktualizację Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka, obejmującą niezbędne procedury, w tym konsultacje społeczne,
- prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, służących zapewnieniu przejrzystości procesu oraz aktywnego udziału społeczności lokalnej.

Komitet Rewitalizacji Gminy Cybinka

Komitet Rewitalizacji, po jego powołaniu, będzie pełnił funkcję forum współpracy i dialogu pomiędzy interesariuszami a organami Gminy Cybinka w sprawach dotyczących przygotowania, realizacji oraz oceny procesu rewitalizacji, a jednocześnie będzie stanowił ciało opiniotawczo-doradcze Burmistrza Cybinki. Jego rolą będzie wspieranie Burmistrza w zapewnieniu prawidłowego wdrażania zapisów GPR oraz utrzymywaniu stałego dialogu pomiędzy interesariuszami rewitalizacji a samorządem. Do zadań Komitetu Rewitalizacji należeć będzie:

- 1) opiniowanie dokumentów związanych z rewitalizacją, w tym projektów aktualizacji i zmian Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033, przedkładanych przez Burmistrza Cybinki;
- 2) inicjowanie działań oraz współudział w procesie rewitalizacji, w szczególności w zakresie rozwijania dialogu pomiędzy interesariuszami rewitalizacji;
- 3) przedstawianie Burmistrzowi Cybinki propozycji działań odpowiadających na potrzeby i oczekiwania interesariuszy rewitalizacji.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określone zostaną w uchwale Rady Miejskiej w Cybince w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Cybinka. Projekt tej uchwały został poddany konsultacjom w okresie od 26 marca 2026 r. do 29 kwietnia 2026 r.

Rozwiązanie to zapewni przejrzysty mechanizm wyłaniania przedstawicieli interesariuszy. Powołanie Komitetu Rewitalizacji nastąpi po przyjęciu uchwały oraz przeprowadzeniu naboru jego członków, zgodnie z zasadami określonymi w ww. uchwale.

Harmonogram rewitalizacji

Poniższa tabela prezentuje ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033.

Tabela 28. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
1. Zielone serce Cybinki – zabytkowy park przy ul. Lwowskiej w Cybince.	X	X						
2. Rewitalizacja zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej w Cybince.		X	X					
3. Zielona mobilność – ścieżka rowerowa w ciągu drogi gminnej nr 100302F (ul. Daszyńskiego) i 100310F (ul. Lwowska) w Cybince.	X	X						
4. Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców poprzez realizację działań integracyjnych.	X	X	X	X	X	X	X	X
5. Integracja mieszkańców poprzez organizację kiermaszy świątecznych.	X	X	X	X	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

12.2. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Cybinka został zaprojektowany w sposób zapewniający sprawne wdrażanie programu oraz uporządkowaną i konsekwentną realizację działań przewidzianych w dokumencie. Za realizację programu i ocenę jego skuteczności odpowiada Burmistrz Gminy Cybinka, działający we współpracy

z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego oraz – po jego powołaniu – z Komitetem Rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji GPR podlega ocenie pod względem aktualności i stopnia realizacji nie rzadziej niż raz na trzy lata. W celu spełnienia tego wymogu, a jednocześnie zapewnienia bieżącej kontroli postępów, przyjęto dwuletni cykl monitoringu – w IV kwartale 2028, 2030 i 2032 r., a także po zakończeniu realizacji programu, tj. w 2034 r. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu i ewaluacji ma kluczowe znaczenie dla skutecznego zarządzania programem, ponieważ umożliwia ocenę efektów podejmowanych działań, wczesne rozpoznawanie trudności oraz wprowadzanie korekt służących zwiększeniu skuteczności interwencji.

Monitoring realizacji GPR będzie prowadzony przez Urząd Miejski w Cybince z udziałem Komitetu Rewitalizacji oraz innych interesariuszy. Obejmować on będzie w szczególności:

- ocenę stopnia osiągania celów rewitalizacji oraz weryfikację ich aktualności,
- kontrolę postępów we wdrażaniu programu, w tym monitorowanie ponoszonych nakładów finansowych oraz efektów rzeczowych realizowanych przedsięwzięć.

Podstawę funkcjonowania systemu stanowią będą raporty okresowe przygotowywane przez Urząd Miejski w Cybince. Dokumenty te będą opracowywane na podstawie informacji i danych przekazywanych przez podmioty uczestniczące w realizacji programu, po zakończeniu poszczególnych zadań oraz w oparciu o przyjęte wskaźniki. Raporty okresowe będą stanowiły materiał wyjściowy do sporządzania raportów ewaluacyjnych, umożliwiających ocenę stopnia realizacji GPR oraz jego skuteczności.

Sprawne wdrażanie działań rewitalizacyjnych będzie możliwe dzięki systematycznej kontroli zarówno nakładów finansowych, jak i postępów rzeczowych. Monitoring obejmować będzie trzy podstawowe etapy: gromadzenie danych, ich raportowanie oraz interpretację, co pozwoli na opisanie przebiegu realizacji programu i osiągniętych rezultatów. Monitoring rzeczowy umożliwi ocenę zgodności efektów działań z założeniami programu, natomiast monitoring finansowy zapewni kontrolę prawidłowości i efektywności wydatkowania środków. Dodatkowo będzie on dostarczał interesariuszom informacji na temat potencjalnych możliwości pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Ważnym elementem raportów monitoringowych będzie zestaw wskaźników realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, który umożliwi ocenę aktualności założeń programu oraz stopnia osiągania celów rewitalizacyjnych (zob. Tabela 30). Przyjęty zestaw mierników może być dostosowywany do możliwości i potrzeb gminy, co oznacza możliwość jego uzupełniania o dodatkowe, bardziej szczegółowe wskaźniki. Wskaźniki zostały opracowane w oparciu o zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne, dzięki czemu pozwolą ocenić stopień ich zaspokojenia w trakcie realizacji programu.

Tabela 29. Mierniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji – aktualność celów GPR

Typ miernika	Źródło danych	Rok bazowy		Rok docelowy – prognozowany (2030)
		Gmina Cybinka	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji
Cel 1. Wzmocnienie spójności społecznej i aktywności mieszkańców oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości i zatrudnienia				
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	OPS w Cybince	4,61	4,84	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	OPS w Cybince	1,54	1,77	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	PUP w Słubicach	1,61	2,08	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	PUP w Słubicach	0,97	1,30	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Cel 2. Poprawa dostępności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji poprzez rozwój infrastruktury oraz lepsze zagospodarowanie przestrzeni				
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni na powietrzu na 100 ha powierzchni	UM w Cybince	0,36	0,16	Wzrost wartości wskaźnika pozytywnego
Stan techniczny zabytków (ocena w skali 1-5)	UM w Cybince	3,13	3,67	Wzrost wartości wskaźnika pozytywnego
Liczba linii komunikacji zbiorowej obsługująca daną miejscowość na 100 mieszkańców	UM w Cybince	1,57	0,00	Wzrost wartości wskaźnika pozytywnego
Cel 3. Poprawa warunków środowiskowych obszaru rewitalizacji				
Odsetek kotłów na paliwo stałe 3. i niższej klasy w ogóle kotłów na paliwo stałe	UM w Cybince (CEEB)	77,2%	78,5%	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Odsetek mieszkań komunalnych z piecami węglowymi klasy 3. lub bezklasowymi w ogóle mieszkań komunalnych	UM w Cybince	82,6%	83,3%	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Odsetek budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji w ogóle budynków użyteczności publicznej	UM w Cybince	2,4%	0,0%	Wzrost wartości wskaźnika pozytywnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie diagnozy pogłębionej

Postęp realizacji programu oraz jego skuteczność będą monitorowane z wykorzystaniem kart monitoringowych opracowanych dla poszczególnych przedsięwzięć (Tabela 31). Karty oceny projektów, sporządzane według przyjętego wzoru, powinny być wypełniane przez właściwe podmioty odpowiedzialne za realizację danego działania po jego zakończeniu. Narzędzie to umożliwi przejrzyste i jednoznaczne przedstawienie rezultatów każdego przedsięwzięcia oraz ułatwi ich porównywanie. Na tej podstawie możliwa będzie ocena skuteczności projektów, a także identyfikacja potencjalnych szans i zagrożeń istotnych z punktu widzenia planowania kolejnych działań rewitalizacyjnych. W efekcie monitoring oparty na kartach będzie stanowił istotny punkt odniesienia na dalszych etapach procesu rewitalizacji.

W celu zwiększenia przejrzystości procesu rekomenduje się publikowanie wyników monitoringu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Cybince, na stronie internetowej gminy oraz na jej oficjalnych profilach w mediach społecznościowych. Rozwiązanie to umożliwi mieszkańcom bieżące śledzenie postępów i rezultatów wdrażania programu, a jednocześnie wzmocni mechanizmy partycypacji społecznej.

Tabela 30. Wzór karty monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji

Nazwa projektu:		
Opis zrealizowanych zadań		
Podmiot realizujący projekt		
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach (zaangażowani interesariusze)		
Sposób włączenia interesariuszy		
Wartość wskaźników		
Data rozpoczęcia realizacji		
Data zakończenia		
Nakłady finansowe na realizację projektu	własne	zewnętrzne
Całkowite nakłady finansowe na realizację projektu (SUMA)		

Źródło: opracowanie własne

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji umożliwi ocenę skuteczności działań podejmowanych w ramach programu oraz efektywności wykorzystania pomocy publicznej, w tym środków pochodzących z funduszy unijnych, w kontekście realizacji założonych celów. Wnioski płynące z ewaluacji będą stanowiły podstawę do lepszego dostosowania przedsięwzięć do rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz do bardziej racjonalnego gospodarowania dostępnymi zasobami finansowymi. Warunkiem przeprowadzenia rzetelnej ewaluacji jest zapewnienie dostępu do aktualnych danych, a także terminowe i kompletne przekazywanie informacji przez wszystkie podmioty zaangażowane w realizację programu.

Ze względu na długoterminowy charakter wdrażania Gminny Program Rewitalizacji ma otwartą i elastyczną formułę, co oznacza możliwość jego aktualizacji. Konieczność wprowadzenia zmian może wynikać m.in. ze zmieniających się uwarunkowań prawnych, pojawiania się nowych wyzwań lub sytuacji kryzysowych, zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym, potrzeby uwzględnienia nowych przedsięwzięć albo rozszerzenia kręgu ich odbiorców, a także z poziomu dostępności środków budżetowych i zewnętrznych.

Informacje dotyczące realizacji GPR oraz ewentualnych planów jego aktualizacji będą przekazywane mieszkańcom w formie publicznie dostępnych komunikatów. W przypadku wprowadzania zmian w Programie przeprowadzone zostaną pogłębione konsultacje społeczne, aby zapewnić społeczności lokalnej możliwość aktywnego udziału w procesie jego modyfikacji.

12.3. Niezbędne zmiany w uchwałach

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję

opiniodawczo-doradcą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określone zostaną w uchwale Rady Miejskiej w Cybince w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Cybinka. Projekt tej uchwały został poddany konsultacjom w okresie od 26 marca 2026 r. do 29 kwietnia 2026 r.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 nie przewiduje się ustalenia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

Zmiany w uchwałach o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 nie przewiduje zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 nie przewiduje zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Cybinka przyjętym uchwałą nr 140/XIX/2000 Rady Miejskiej w Cybince z dnia 15 grudnia 2000 roku.

W związku z wejściem w życie w dniu 24 września 2023 r. przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, na gminach ciąży obowiązek sporządzenia planów ogólnych do 30 czerwca 2026 roku.

Zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 nie przewiduje zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ani nie wymaga uchwalenia nowych planów.

13. Ocena oddziaływania na środowisko

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 stanowi istotny, lecz dosyć ogólny dokument Gminy Cybinka, który opisuje proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego w kolejnych latach w perspektywie do 2033 roku. Dokument – ze względu na swój ogólny charakter – nie precyzuje specyfikacji planowanych inwestycji. Program nie określa więc ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W związku z tym Gmina Cybinka uzgodniła odstąpienie od opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym oraz Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Do ww. instytucji skierowano stosowne pisma w dniu 22 maja 2026 roku.

W piśmie z dnia 25 maja 2026 roku, znak: WOOŚ.411.86.2026.JF, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu. Podkreślono, że realizacja założeń programu będzie pozytywnie oddziaływać na środowisko, a oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkotrwały, odwracalny i ograniczony do obszaru realizacji poszczególnych działań. Ponadto nie przewiduje się, aby realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przyczyniła się do wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań skumulowanych, znaczących oddziaływań transgranicznych, ryzyka dla zdrowia ludzi ani zagrożenia dla środowiska. Wskazano, że realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 nie wpłynie negatywnie na znajdujące się w gminie formy ochrony przyrody.

W piśmie z dnia 10 czerwca 2026 roku, znak: NZ.9022.328.2026.AU, Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wielkopolskim uznał, że nie ma podstaw do uzgodnienia odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a przedmiotowy dokument nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Podkreślono, że działania rewitalizacyjne ujęte w dokumencie nie znajdują się w katalogu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (tj. przedsięwzięć określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r., Dz.U. z 2019 r. poz. 1839 ze zm.). Wskazano, że Gminny Program Rewitalizacji Gminy Cybinka nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Informacja o uzgodnieniu odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Gminy Cybinka, jak również wywieszona w siedzibie Urzędu Miejskim w Cybince.

14. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załączniki graficzne (mapowe) stanowią załączniki do niniejszego opracowania.

15. Spis tabel

Tabela 1. Ruch naturalny ogółem w gminie Cybinka w latach 2020-2024.....	8
Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Cybinka, województwie lubuskim oraz kraju w latach 2020-2024	9
Tabela 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w gminie Cybinka w latach 2020-2024 [w %]	9
Tabela 4. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w gminie Cybinka w latach 2020-2024.....	9
Tabela 5. Liczba/udział dzieci objętych opieką w żłobkach w gminie Cybinka w latach 2020-2024	10
Tabela 6. Liczba przedszkoli i szkół wraz z liczbą dzieci/uczniów w gminie Cybinka w latach 2020-2024	10
Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarczych według klas wielkości w gminie Cybinka w latach 2020-2024	10
Tabela 8. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Cybinka w latach 2020-2024	11
Tabela 9. Podstawowe informacje o opiece społecznej w gminie Cybinka w latach 2020-2024	11
Tabela 10. Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców gminy Cybinka w latach 2020-2024	12
Tabela 11. Liczba przystanków autobusowych oraz długość dróg dla rowerów w gminie Cybinka w latach 2020-2024.....	12
Tabela 12. Podstawowe informacje o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach w gminie Cybinka w latach 2020-2024.....	12
Tabela 13. Obszar rewitalizacji.....	17
Tabela 14. Skrócone podsumowanie wyników analizy wskaźnikowej	18
Tabela 15. Cele rewitalizacji i kierunki działania.....	43
Tabela 16. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Cybinka na lata 2024-2033.....	45
Tabela 17. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Cybinka na lata 2023-2033	48

Tabela 18. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Słubickiego na lata 2023-2030	52
Tabela 19. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	55
Tabela 20. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 z założeniami	58
Tabela 21. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1	66
Tabela 22. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2	67
Tabela 23. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3	68
Tabela 24. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4	69
Tabela 25. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5	70
Tabela 26. Macierz korelacji przedsięwzięć z poszczególnymi sferami	80
Tabela 27. Lista wybranych projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020	83
Tabela 28. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033	96
Tabela 29. Mierniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji – aktualność celów GPR	98
Tabela 30. Wzór karty monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji	99

16. Spis map i wykresów

Mapa 1. Granice gminy Cybinka	7
Mapa 2. Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji	16
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Cybinka w latach 2020-2024	8

- Granica obszaru rewitalizacji
- Obszary objęte MPZP
- Pomniki przyrody

Pokrycie terenu według danych GUGIK

- Zabudowa wielorodzinna
- Zabudowa jednorodzinna
- Zabudowa przemysłowo-składowa
- Zabudowa handlowo-usługowa
- Zabudowa pozostała
- Nieużytki
- Tereny komunikacyjne
- Tereny leśne
- Tereny obsługi technicznej
- Tereny zielone
- Wyrobniska, zwałowiska
- Tereny rolnicze
- Sady i plantacje
- Wody powierzchniowe

- Projekty obszarowe:
 - 1 - Zielone serce Cybinki – zabytkowy park przy ul. Lwowskiej w Cybince
 - 2 - Rewitalizacja zabytkowego parku przy ul. Lwowskiej w Cybince
- Projekty liniowe:
 - 3 - Zielona mobilność – ścieżka rowerowa w ciągu drogi gminnej nr 100302F (ul. Daszyńskiego) i 100310F (ul. Lwowska) w Cybince
- Projekty punktowe:
 - 4 - Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców poprzez realizację działań integracyjnych
 - 5 - Integracja mieszkańców poprzez organizację kiermaszy świątecznych

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278), przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne. Tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji oznacza konieczność opracowania gminnego programu rewitalizacji, który stanowi zasadniczy dokument programujący działania na terenie wskazanym do odnowy.

Uchwałą nr XXVIII/185/2026 Rady Miejskiej w Cybince z dnia 9 kwietnia 2026 r. wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Cybinka. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, w kolejnym etapie Rada Miejska podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Cybinka na lata 2026-2033 (uchwała nr XXX/202/2026), która uruchomiła prace związane z jego opracowaniem dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Proces opracowania programu przebiegał z zachowaniem wymagań w zakresie partycypacji społecznej, wskazanych w rozdziale 2 ustawy o rewitalizacji. Projekt programu został poddany konsultacjom społecznym w trybie przewidzianym w ustawie o rewitalizacji. Projekt podlegał także opiniowaniu przez podmioty wymienione w art. 17 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji dostosowano do zmian wynikających z procesu konsultacji oraz opiniowania. W związku z powyższym zasadne jest przyjęcie niniejszej uchwały przez Radę Miejską w Cybince.